ERNEST MANDEL

Sonuç mesajım: Ümitsizliğe, geri çekilmeye, hastalığa düşmeyin, yüzyüze kaldığınız şeylere karşı mücadele edin. "Bireysel kurtuluşa" doğru geri çekilmeyin. Marxist olduğunuzu iddia etmenin ahlaki bir sorumluluk olduğunu asla unutmayın, her zaman her yerde, dünyanın tüm ezilen ve sömürülenlerinin uzlaşmaz savunucusu olun. Sadece propaganda faaliyetleriyle asla tatmin olmayın. Marx'ın ilk ve son sözünü unutmayın; *Dünyayı değiştirmeye çalışın!*

DÜNYA SOSYALİST DEVRİMİNİN BUGÜNÜ

YENİYOL BROŞÜR DİZİSİ 10 YAZIN YAYINCILIK

Elinizdeki metin, 11 Kasım 1994'de New york'ta Spartakistler tarafından düzenlenen toplantıda Mandel'in Spartakist Birliği'nin temsilcileriyle yapmış olduğu tartışmanın tam metnidir. Yazar, basım sırasında metne kimi ekler yapmıştır. Çeviri ***Bulletin In Defense of Marxism*** dergisinin Mayıs-Haziran 1995 sayısından yapılmıştır.
Spartakist Birliği, kendisini "ortodoks troçkist" olarak tanımlayan özellikle ABD ve bazı Avrupa ülkelerinde yandaş örgütlenmeleri bulunan, IV.Enternasyonal dışındaki bir yapılanmadır.

•

İlk baskı
Kasım 1996

•

Türkçesi
Deniz Süren

•

Kapak
İnci Batuk

•

Dizgi
Yazın

•

Baskı
Söğüt Ofset

•

Cilt
Özden Mücellithanesi

Yazın Yayıncılık
Asmalımescik Sok: 13/9
80 050 Beyoğlu İstanbul

Yazışma
PK 224 Beyoğlu İstanbul

Ernest Mandel

Dünya Sosyalist Devriminin Bugünü

Sektarizme Karşı Devrimci Marksizm

Yeniyol Broşür Dizisi: 10
YAZIN YAYINCILIK

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sektarizme karşı devrimci marksizm 7
İşçi sınıfı hareketi ve demokrasi 15
"Komünizm ve Özgürlük" 19
Din konusunda marksist yaklaşım 22
Brleşik Cephe yaklaşımı 23
Sekterlik çelişkiler düğümü 27
Sosyalizm ya da insanın yabancılaşması 33
Sosyalizmin inandırıcılığı 37
İnsan haklarının savunulması 41
Geçiş talepleri: Bazı yeni öneriler 44
Avrupa sosyal demokrasisi üzerine düşünceler 48

Sektlerle niçin tartışmalı 50
Rusyada Lenin ve Troçki Üzerine bir tartışma 52

Programatik tartışmalar ve pratik sonuçları 56
...Endonezya örneği; 1965 ve sonrası 56
Günümüz Güney Afrika örneği 57
Sürekli devrim stratejisi nasıluygulanmalı? 58
Alternatif: İşçilerin Özyönetimi 60

Iv.Enternasyonalin değerlendirilmesi 61
Tarihsel bir zafer: Troçki'nin Rusya'da
yeniden saygınlık kazanması 76
Yeni gruplaşmalar ve kaynaşmalar 78
İşçi kitle partilerinde IV.Enternasyonal üyeleri 83
Sermaye hâlha saldırıda 84
Burjuva liderliği krizi 86

Yazarın notu 89
Dürüstlükten yoksunluk 92
Stalin-Tito ayrışması 92
Sovyetler Birliğinin
emperyalizme karşı savunulması 95
Bosna'da Tuzla'ya İşçi Yardımı 97
"İkamecilik" 98

Karl-Marx-Reformist bir hilekar mı? 101
Kapama mesajı 105

Elinizdeki metin, 11 Kasım 1994'de New york'ta Spartakistler tarafından düzenlenen toplantıda Mandel'in Spartakist Birliği'nin temsilcileriyle yapmış olduğu tartışmanın tam metnidir. Yazar, basım sırasında metne kimi ekler yapmıştır. Çeviri ***Bulletin In Defense of Marxism*** dergisinin Mayıs-Haziran 1995 sayısından yapılmıştır.
Spartakist Birliği, kendisini "ortodoks troçkist" olarak tanımlayan özellikle ABD ve bazı Avrupa ülkelerinde yandaş örgütlenmeleri bulunan, IV.Enternasyonal dışındaki bir yapılanmadır.

Marxizmin doğuş bildirgesi Marx'ın Feuerbach üzerine yazdığı onbirinci tezdir: "Filozoflar dünyayı anlamaya çalıştılar. Oysa önemli olan onu değiştirmektir." Bu, Marx'ın artı değer teorisinden sonra, Marx ve Engels'in sosyalizmin teori ve pratiğine yaptıkları en temel katkıdır. Artı değer teorisi, Marx'ın meta üretiminin birbirinden bağımsız bir etkinlik içindeki özel emekten kaynaklandığına dair keşfini çerçeveleyen emek değer teorisine dayanmaktadır.

Kapitalizm altında sınıfların varlığı, ücretli sınıfların üretimin ve kendi öz yaşamlarını yeniden üretmenin maddi araçlarından yoksun bırakılmasının sonucudur. Bu sınıflar burjuvazi tarafından sömürülür. Ücretli sınıfların sorumluluğu artık meta haline dönüşmüş emek güçlerini bu araçların sahiplerine yani burjuvaziye satmaktır.

Böylece kapitalizm insanlar ve şeyler arasındaki ilişkiden ziyade insanlar (sınıflar) arasındaki ilişki üstünden yürür. Bu Marx ve Engels'in tüm insan toplulukları için geçerli olmak üzere genelleştirdiği bir yasadır. Bunlar her zaman özgül hareket yasaları üreten özgül toplumsal üretim ilişkileridir.

Yukarıdaki tabloyu kendine baz edinen Feuerbach üzerine onbirinci tez, ütopik sosyalizmin sınırlılıklarını ortaya sermiştir. Sınıflı toplum son analizde farklı sınıfların veya büyük sınıf fraksiyonlarının uzlaşmaz çıkarlarının tarihe egemen olmasıdır.

Bu faktörler özellikle burjuva toplumunda egemendir. Bu toplum tarafından çeşitli biçimler altında maddi ve manevi yoksulluğa sürüklenerek ezilen ve sömürülenlerin çıkarlarını savunmak için kapitalist üretim tarzının yerle bir edilmesi ve yerine özgür birleşmiş üreticiler toplumunun inşa edilmesi zorunludur.

Kapitalizmi yıkmak için onu doğru tahlil etmek gerekliyse de, yeterli değildir. Bu görev ancak pratikte yerine getirilebilir. Ancak yalnızca Lenin ve Plehanov tarafından Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin ilk programında tanımlandığı gibi "emek güçlerini satmak zorunda olan herkes", diğer bir deyişle ücretli sınıflar, üretim araçları üstündeki kapitalist sınıfın hakimiyetini kırmaya ve üretim araçlarını toplumsallaştırmaya muktedirdir.[1] Büyük toprak sahiplerinin kapitalist sınıftan ayrı bir sınıf oluşturdukları ve toprağı kontrol ettikleri durumlarda bile, onların mülkünün toplumsallaştırılması da kapitalistlerinkiyle aynı süreçte tanımlanmalıdır.

Engels'in de Paris Komünü üstüne yazılarında ve yanlış görüşleriyle Alman Sosyal Demokrat Partisi'ni etkilemiş olan Ferdinand Lasselle'le giriştiği polemiklerinde açıklıkla belirttiği gibi, bu toplumsallaştırmalar burjuva devlet aygıtını yıkıp yerine proleter devletini -proletarya diktatörlüğünü- inşa etmeden mümkün değildir.

Lenin, ***Devlet ve Devrim*** adlı kitabında proletarya diktatörlüğünün klasik analizini yapar. Gerçek işçi devleti hâlâ bir devlet biçimiyse de en başından itibaren sönümlenmeye başlamış bir devlet biçimidir. Çalışanların genelleştirilmiş özyönetimi ve kitlelerin özhareketliliği baskı vé zora dayalı insan ilişkilerinin, gönüllülük esasına dayalı disiplin ve alışkanlığı temel alan bir insani ilişkiler örgüsüyle yer değiştireceğini müjdeler.

Ancak bunun mümkün olduğu kadar hızlı ve pürüzsüz bir bi-

1.Bu anlayışın en çarpıcı örneklerinden biri Troçki'nin en güvendiği kişilerden biri olan ve Troçki'nin ölümünden sonra Avrupa dışında IV. Enternasyonal'in sekreterliğini yapan Jean van Heijenoort'un durumunda görülebilir. İşçi sınıfının potansiyel devrimci gücünün olmadığını düşünmeye başaldığı anda sosyalizm ve Marxizm'den kopmuştur. (Bkz. Jean van Heijenoort, *Sürgünde Troçki İle*)

çimde gerçekleşebilmesinin bir dizi önkoşulu vardır. Yeni toplumun birçok ögesi eskinin rahminde olgunlaşmaktadır. Ücretli kesimler aktif nüfusun büyük bir çoğunluğunu oluşturmalıdır. Bu kesimler yeterli bir kültür seviyesinin yanısıra, ortalamanın üstünde kalifiye olmalı ve görece fazla bir siyasi deneyim sahibi olmalıdır.

Başka bir deyişle, ilk işçi devletinin ekonomik olarak gelişmiş ülkelerden birinde hayata geçirilerek denenmesi gereklidir.

Ancak, Troçki'nin 1905-1906 yıllarından itibaren doğru bir biçimde tahlil ettiği gibi, bu tez dünya devrimci sürecini doğru tanımlamaktan uzaktır. Troçki bu süreci belki de Marxizme en büyük katkısı olan eşitsiz ve bileşik gelişme yasasıyla açıklar.

Ulus çapındaki ilk başarılı devrim Amerika bir tarafa, Fransa, Almanya, İngiltere veya İtalya'da bile değil, görece geri kalmış bir ülke olan Rusya'da gerçekleşti. Rus proletaryasının siyasi cüret ve şevk konusunda büyük avantajı olmasına ve Lenin ve Troçki'nin yönettiği Bolşevik Partisi'nin önderliğinde iktidarı almış olmasına rağmen, büyük ölçüde köylü-toplumu olan Rusya'da proletarya, yoksul köylüleri de dahil etseniz bile, küçük bir azınlıktı.

Daha da ötesi Rus proletaryası kültürel olarak oldukça geri ve uzun vadeli kitlesel siyasi hareketlilik konusunda deneyimsizdi. Menşevikler bu koşullar altında iktidarı almanın yanlış olacağını iddia ederken haklı mıydılar? Hayır, değillerdi. Rus devrimcilerinin önünde duran seçenek "burjuva demokrasisi ya da proletarya diktatörlüğü" değildi, seçenek; "yarı-faşist/pre-faşist diktatörlük ya da proletarya diktatörlüğü"[2] idi.

Marx ve Engels tarafından ***Alman İdeolojisi***'nde dile getirilen "tüm eski saçmalıkların" kendiliğinden bir biçimde yeniden hortlayacağı korkusunun abartıldığı kanıtlandı. Doğru; birçoğu hortladı ama hepsi değil.

Bolşevikler, devrimin ilk elden Almanya, Avusturya ve İtalya'ya yayılmasıyla çok yakıcı bir sorun olan Rusya'nın geri kalmışlığını aşmayı umuyorlardı. Nitekim böyle bir yayılma da gerçekleşti; 1918-1920/21 yılları arasında Almanya, Avusturya ve İtalya prole-

2.Ernest Mandel; *Ekim Devrimi* (Türkçesi; Yazın Yayınları.)

ter devrimci kalkışmalara sahne oldu; ancak bu yayılma, Lenin ve Troçki'nin beklediğinden uzun aylar sonra gerçekleşti. Bu gecikmenin esas sorumluları daha sonra bedelini pahalıya ödemiş olan Alman Sosyal Demokrasisinin sağ kanadı ve daha az olmak üzere Avusturya Sosyal Demokrasisi ve İtalyan Sosyalist Partisi liderliğinin ve sendikaların bir kısmıdır. Sonuç olarak bu yayılma zaferle sonuçlanmadı.

Tüm bu faktörlerin içiçe geçmesi sonucu geri kalmış Rusya'daki ilk başarılı sosyalist devrim tecrit oldu.

Dünya devrimi uluslararası bağlamda eşzamanlı olmayan bir süreç haline gelmiştir. Ve bu gerçeklik büyük olasılıkla gelecekte de aynı kalacaktır. Bu koşullar altında dünya yüzündeki ilk başarılı sosyalist devrim kendini emperyalistler tarafından kışkırtılan içerdeki olası bir karşıdevrimci kalkışmaya, daha sonra da faşist önderlik altındaki Alman emperyalizminin vahşi saldırılarına karşı korumak zorundaydı. Çin de sosyalist devrimden önce yarısömürge bir ülke olarak Japon emperyalizmine karşı savaştıktan sonra 1949 ve sonrasında Amerikan emperyalizminin saldırılarına göğüs germişti.

Çin ve Rusya askeri saldırıları geri püskürtmek konusunda başarılı olmalarına rağmen, kapitalist dünya pazarının uzun vadeli baskısı onlar için çok daha büyük bir tehdit oluşturuyordu. Bürokratikleşmiş Rus ve Çin işçi devletleri işte bu baskının üstesinden gelmeyi başaramadılar. Ancak bu ülkelerdeki niteliksel olarak daha demokratik bir işçi devleti de bu hedefi gerçekleştirmekte tamamıyla başarı sağlayamazdı.

Bu eşzamanlı olamayışın başlıca nedeni parçalanmış işgücü pazarıdır. Üçüncü Dünya ve emperyalist ülkeler arasındaki ücret farklılıkları dünya ölçeğindeki bu parçalanmanın en basit göstergesidir. Ancak bunun dışında emperyalist ülkelerin ve Üçüncü Dünya ülkelerinin de kendi içlerinde erkek ve kadın işçiler, kalifiye ve kalifiye olmayan işçiler, yetişkin ve çocuk işçiler, sendikalı ve sendikasız işçiler arasında da bir parçalanma sözkonusudur. Tüm dünyada gittikçe artan ölçüde yoksullaşan ve marjinalleşen bir ücretliler kesimi ortaya çıkmaktadır.

Bu parçalanmanın üstesinden gelmek için mücadele etmeliyiz. Bu kolay bir görev değildir. Parçalanmaya yol açan nesnel koşullar farklı siyasi gelenek ve ideolojilerle, kadınları ve "yabancıları" hedef alan gerici ve hatta kimi zaman saf ırkçı önyargılarla içiçe yürümektedir. Dünya devriminin eşzamanlı olmayan süreci dahilinde devrimci marksistlerin temel görevi işçi sınıfı dayanışmasını ilerletmek ve dünya ölçeğinde birliğini, *ulusal sınırları aşan bir dayanışmayı* sağlamaktır. Bu, emek ve sermaye arasındaki mücadeleden soyutlanamaz, ancak işçi sınıfı içindeki mücadeleyi de zorunlu kılar. Tam da bu noktada uluslararası bir devrimci Marxist örgütün gerekliliğinin merkezi önemi ortaya çıkar.

Toplumsal Sınıfların Nesnel Gerçekliği

Marx ve Engels'in sosyalist düşünceye yaptığı bir diğer katkı ise toplumsal sınıfların, örneğin sömürülen sınıfların kendisini algılayışından bağımsız nesnel gerçeklikler olarak varolduğunun tanımlanmasıdır.

Örneğin köleler bir "kölelik ideolojisi" varolmasa dahi "köle emeği" varolduğu için toplumsal bir sınıf oluştururlar. Benzer bir şekilde her ne kadar kimileri onları "orta sınıf" olarak tanımlasa da Amerikan proletaryası ücretli emeğin işlevi dahilinde tanımlanması gereken bir toplumsal sınıftır.

Ancak ezilen ve baskı altında tutulanların kendilerini nasıl tanımladıkları da önemli ve bu meseleyle doğrudan ilişkilidir. Onların sınıf bilincinin düzeyi işçi kitle örgütlerinin nüfuz ettiği alan açısından son derece önemlidir.

Emekçi sınıfın bilinci kapitalist sistemin baskısına karşı mücadele biçimlerini belirleyen etmenlerden biridir.

Bir birey olarak işçiye pratikte yardım edecek kimse yoktur ve işyerinde patronu, en genelde de dışarda patronunun toplumuyla yüzyüze geldiğinde demoralize olur. Bir işçi tüm bunların üstesinden öncelikle fabrikasından, işyerinden başlayarak ekonomik temelli de olsa örgütlenerek gelebilir.

Bu noktada sendika bilinci sınıf bilincinin ilk ve temel biçimidir.

İşyerlerinde patronlara karşı örgütlendikten sonra burjuvazinin siyasi partilerine muhalif bir işçi partisi ihtiyacı mantıki olarak kendini dayatır. Bu partilerin ideolojileri ne olursa olsun, işçi partilerinin varlığı ileriye doğru dev bir adımdır. Ancak bu aşama, Amerika, Hindistan, Arjantin ve Türkiye gibi çok güçlü işçi sendikaları olan önemli ülkelerde dahi henüz gerçekleşmemiştir.

Sonuç olarak bu noktadan sonra işçi sınıfı partileri antikapitalist ve sosyalist bir bilinç kazanırlar. Bu aşamaya 1880'lerden sonra Alman Sosyal Demokrasisince büyük ölçüde ulaşılmıştır. Ayrıca Alman örneğini takip eden diğer Avrupa ülkelerinde ve kısmen Japonya'da aynı dönemde benzer bir deneyim yaşanmıştır. 1914 öncesi Avusturya, Yeni Zelanda ve Amerika da daha sınırlı bir çerçevede bir ara biçime sahne olmuştur.

Sınıf bilinci aşamalarının teorisini kavramak pratiğin rolünün önemini kavramanın biricik aracıdır.

Yaşayan ve üretken bir Marxizm her zaman geçmiş ve gelecek hakkındaki ampirik bilgiler doğrultusunda sorgulanmaya *açık*tır. Marxizm herzaman özeleştirel olmuştur. Marx'ın kendisinin de en sevdiği vecizede belirtildiği gibi; "*De omnibus est dubitandum*": "Her konuda şüpheci olmalısın"

Bu yavan bir teorik eklektisizmin pençesine düşmek değildir. Marxizmin tüm teorik keşiflerini dişimizle tırnağımızla savunuyoruz, ta ki bu teorilerin herhangi birinin çürüdüğüne ilişkin gerçek ve reddedilemez bulgular, yahut tarih ve toplumu çok daha iyi açıklayan kapsayıcı teoriler geliştirilene değin. Ancak bugün için tüm bunların sözkonusu bile olmadığı da başka bir gerçek.

Toplumsal sınıfların nesnel gerçekliği teorisinin altını çizme gereği duymamızı sağlayan şey Marxistlerin bir kısmının bilimsel sosyalizmden ütopik sosyalizme doğru yaptıkları geri dönüştür. Her nasılsa işçi sınıfı toplumdaki yerleriyle değil ideolojisiyle tanımlanmaktadır. Eğer işçiler muhafazakar iseler (ki çoğu da öyledir) artık işçi değildirler, "nesnel olarak" "burjuva" olmuşlardır.

Marxizm ve Sektarizm Arasındaki Farklılıklar

Devrimci Marxizm ve dogmatik sektarizm arasındaki fark, bu geldiğimiz noktada can alıcı bir öneme sahiptir.

Aziz Yuhanna'ya göre sekterler Tekvin'in fanatik müptelalarıdır: "Başlangıçta sadece Kelam vardı." Herşey doğru sözü heryerde söylemek ve yazmaya bağlıdır. Sözün gücüne olan inanç adeta büyüye olan inanç gibidir. Gerçek zaman ve yer artık algılanmaz. Bu cephede kötü sonuçlar yanlış formülasyonlardan doğarken, o cephede olsa olsa yanlış sözlerden doğabilir.

Eğer her ay binlerce sayfa basıyorsanız, kimi yerlerde hata yapmak kaçınılmaz olacaktır. Bu bizim başımıza[IV.Enternasyonal'in] sık sık geliyor, Engels ve Bebel'in döneminde klasik sosyal demokrasinin, Lenin ve Troçki zamanında Üçüncü Enternasyonal'in ve Troçki hayatta olduğu dönemlerde Troçkist yayın organlarının da sık sık başına geldiği gibi.

Hatta bu hataların bir kısmı bizim yaptıklarımızdan çok daha korkunç. Karl Radek'in editörlüğünü yaptığı, Komintern'in resmi yayın organınında genç Alman Komünist Partisi'nin muhafazakar sağ kanadına mensup Versailles barışı karşıtları adına yazılan birçok makaleyi hatırlatmamıza izin verin.

1890'ların ortasından itibaren kimi sosyal demokrat gazetelerin son derece çirkin anti-semitizm yanlısı birçok makale basması da Dreyfuss vakası sırasında bir skandal haline dönüşmüştü. Neyse ki Jean Jaurès hareketin onurunu kurtardı. Elbette (kronolojik sırayla) Engels ve Bebel, Rosa Luxemburg, Lenin ve Troçki de bundan muaf değildi.[3]

3.Lenin kendisini genel grev sırasında sovyetlerin kurulduğu konusunda bilgilendiren Güney Afrikalı maden işçilerine desteğini bildirmek için heyecan verici bir telgraf yollamıştır. Oysa bu genel grev siyah işçileri madenlerden kovmak için beyazların düzenlediği ırkçı bir genel grevdi.
Marx, Meksikalıların tembel olduğu tezine dayanarak Kaliforniya'nın zengin topraklarının sanayiyi daha iyi kullanan Yankiler tarafından daha verimli bir şekilde işlenebileceğini savunarak Amerika'nın Kaliforniya'yı ele geçirmesini savunmuştur.

Bir yoldaşımız İkinci Dünya Savaşı sırasında faşizm yanlısı olduğu bilinen Estonya'daki "Orman Kardeşliği" lehine bir yazı yazmakla hata etmiş. Bu küçük bir hata değildir. Bugün Estonya'da faşistler iktidarı almak konusunda bir tehdit oluşturmamaktadır. Ancak 1940'ların faşizm yanlısı figürlerinin lehindeki propaganda, varolan yeni faşizm yanlısı şovenist grupların işine yarayacaktır.

Bununla birlikte bu yoldaşın hatasının Estonya topraklarındaki etkisi sıfırdır. Estonya'da kimse dergimizi bilmez ya da okumaz. Ve bu hatanın bizim saflarımızdaki etkisi de yine aynı biçimde sıfıra yakındır. Belki birkaç okuyucunun kafası karışmıştır. Ancak okurlarımızın % 99.99'u bilirler ki biz 1929'dan bu yana faşizme ve yeni faşizme karşı sistematik, acımasız ve amansız bir savaş vermekteyiz. Rahatlıkla söyleyebiliriz ki, bir yoldaşın "Orman Kardeşliği"ne ilişkin hatasını örgüt olarak sahiplendiğimiz ***Workers Vanguard*** [Öncü İşçi] sayfalarında (16 Eylül 1994) yazılmışsa bu koca bir yalandır.

Bu yalan Spartakistlerin IV.Enternasyonal'in yeni faşizm tehlikesini anlamadığı ve onunla savaşmadığı iddiasıyla bir hakarete dönüşüyor. Bunu bir de yeni faşistlere karşı binlerce genci sokağa döken Fransız ve Belçikalı yoldaşlarımıza söyleyin bakalım!

Başlangıçta Söz mü Vardı? Hayır! İşçi Hareketi.

Devrimci Marxistler başlangıçta söz olduğu, sözün öncelliği iddiası-

---

Engels küçük Slav uluslarından Macar devrimine karşı Habsburg monarşisinin yanında yer aldıkları için bağımsız bir devlet kurmaya hakkı olmayan "tarihsiz halklar" şeklinde bahseder. Hocamız ve dostumuz Roman Rosdolski Hırvat köylülerinin eğer toprak üzerinde mülkiyet sahibi olsalardı topyekün devrimi destekleyeceklerini ikna edici bir biçimde kanıtladı. Macar toprak sahipleri şu klasik biçimde tepki göstermişlerdi: "Önce Habsburglara karşı savaşı kazanmalıyız. Ondan sonra toprak üzerindeki mülkiyeti konuşuruz." Ardından olanlar kaçınılmazdı. (R.Rosdolsky, "Engels und die geschichtslose Völker.")

Elbette Marx, Engels ve Lenin ırkçılık ve sömürgecilik karşıtıydılar. Yukardaki vakalar ancak bu genel hattan bir sapmaya işaret edebilirler.

nı reddederler. Başlangıçta, öncel olarak varolanın tüm çelişkileriyle birlikte gelişmekte olan sınıf mücadelesi olduğuna inanırlar. Lenin'in Birinci Dünya Savaşı sırasında yazdığı "Akıntıya Karşı" adlı makalesinde sosyalist devrimin "saf" sosyalistler ve "saf" karşı devrimcileri karşı karşıya getireceğini iddia edenlerin bir sosyalist devrim görmek şöyle dursun, işçi sınıfını hiçbir şekilde etkileyemeyeceğini ve savaşımına öncülük edemeyeceğini söyler. Bu iddia Marx ve Engels'in kapitalizm altında sosyalizm için savaş konusundaki iddialarıyla birebir örtüşür. Daha önce ***Komünist Manifesto***'dan yaptığımız alıntıda belirttiğimiz gibi, Marxizmin kurucuları yeni bir toplumun ancak eskisinin rahminde yeşereceğini belirtir. Komünistlerin yaptığı da budur. Onlar işçi sınıfının özgürleşmesi için önceden belirlenmiş şemaları sınıf hareketinin önüne koymazlar.

Bu anlayıştan dolayıdır ki, işçilerin kitlesel, büyük ölçekli, demokratik özeylemliliği başarılı bir sosyalizmin inşasında vazgeçilmez bir koşuldur.

Bu inşa sosyalist ve merkezi bir planlamayı öngörür. Ancak, Rosa Luxemburg'un 1918'de açıkça gösterdiği ve Troçki'nin birinci beş yıllık plan üzerinden Stalin'le yaptığı polemiklerde tekrarladığı gibi, bu süreç asla kusursuz işlemeyecektir. Çünkü bir deneme-yanılma süreci olacaktır, dolayısıyla hatalar da kaçınılmazdır. Mükemmel bir planlama gerçek bir ütopyadır, daha da kötüsü, çok büyük hatalara ödenen inanılmaz bedeller herzaman gerçek bir işçi demokrasisinin "aşırı" bedellerinden daha önemlidir.

İşçi Sınıfı Hareketinde Demokrasi

İşçi sınıfının farklı ve birbirine alternatif ekonomik ve toplumsal planlar arasından bir seçim yapma şansına sahip olmadığı durumlarda gerçek bir işçi demokrasisinden sözedilemez. Bu nedenledir ki, *fiili* bir çok partili sistem ile etkinliği giderek artan bir sosyalist planlama arasında gerçek bir diyalektik etkileşim söz konusudur; bu etkileşim sonucunda giderek daha az hata ve hataların giderek daha hızlı düzeltilmesi olanaklı olacaktır.

Troçki, *İhanete Uğrayan Devrim*'de bu ilişkiyi şöyle ifade ediyor:

> Muhalif partilerin yasaklanması arkasından hiziplerin yasaklanmasını getirdi. Hiziplerin yasaklanması ise iktidar koltuğuna yapışmış liderlerin dışında herhangi birşey düşünmenin yasaklanmasını doğurdu. Polis yapımı monolitizm ise tüm bir çürüme ve yozlaşmanın nedeni olan bürokratik dokunulmazlıkla sonuçlandı.

Geçiş Programı'nda ise Troçki çok partili sistemi büyük bir açıklıkla savunur:

> Sovyetlerin demokratikleşmesi sovyet partileri yasallaşmadan mümkün olmayacaktır. İşçiler ve köylüler kendi özgür oylarıyla hangi partileri sovyet partisi olarak kabul ettiklerine karar vermelidirler.

Troçki açık bir biçimde görüldüğü üzere sovyet partilerini ideolojik kriterlerle değil; (sovyet sisteminin veya sosyalizmin sözcüsü partiler olarak değil) gündelik pratik kriterler ışığında tanımlar: tam bir seçme özgürlüğü bulunan işçi ve köylülerin oy verdiği tüm partiler.

Herhangi birinin "daha önemli" gördüğü öncelikler adına farklı bir işleme mekanizması empoze etmeye çalışması açıkça baskı uygulamaktır; hem de burjuvaziye değil, doğrudan işçi sınıfına yönelik bir baskı.

Stalinist Bürokrasi

Troçki'nin Marxist teorinin gelişimine yaptığı en büyük katkılardan biri öznel çıkarları doğrultusunda *özgül bir toplumsal kategoriyi* ifade eden "Stalinist bürokrasi" kavramıdır.

Uzun vadede bürokrasi nesnel olarak kapitalizmin restorasyonuna hizmet eder. Ancak tüm bir tarihsel dönem boyunca, kabaca 1929'dan 1988'e kadar, bu tarihsel rolün dışında davranmış ve SSCB'de kapitalizmin restorasyonunu engellemiştir. İkinci Dünya Savaşından sonra Doğu Avrupa'da kapitalizmi yenmiştir. Aynı durum bürokratikleşmiş Çin Komünist Partisi için de geçerlidir.

Bu yollla bürokrasi sosyalizme katkıda bulunmaz. Troçki'nin

Marxizmi Savunurken'de belirttiği gibi sadece kendi imtiyazlarını ve iktidarını genişletir. Ancak kapitalizmin gelişmesini engellemek, bu noktada onu korumak veya devamını sağlamakla da eşdeğer tutulamaz. Bunu inkar eden devlet kapitalizmi sekti (İngiliz SWP) gibileri Çan Kay Şek'in Çin'iyle Mao'nunki, Doğu ve Batı Almanya ya da 1949 öncesi ve sonrası Doğu Avrupa veyahut Güney ve Kuzey Kore arasında hiçbir yapısal farklılık görmeyen abes bir pozisyon işgal etmektedirler. Yukarıda adı geçen ülkelerde kendi sınıfının iktidarda olduğu saçmalığına inanacak hiçbir kapitalisti dünyanın hiçbir yerinde bulamazsınız.

Bürokratik İşçi Devleti ve Dünya Devrimi

Bürokratik yozlaşmış işçi devletlerinin doğası hakkındaki Troçkist teori bu devletlerin ortaya çıkışı ve dünya devrimiyle ilişkisi üzerinden iki temel soruyu içerir:

Birincisi: Stalinist ve post-Stalinistlerin uzun süredir tüm teori ve pratikleriyle SSCB'nin tüm dünya işçilerinin kalesi olduğunu iddia ettikleri ve proleter enternasyonalizmini SSCB'nin savunulmasıyla eşdeğer tuttukları gibi; Ekim'den arta kalanları savunmak dünyanın öbür bölgelerindeki devrimleri savunmaktan daha öncelikli bir görev midir?

İkincisi: doğrudan her ülkenin özgül dinamikleriyle ve burjuva devletini yıkıp iktidarı ele geçirmeye muktedir bir devrimci önderlik var ise dünya devrimi "sosyalist kampın" dışında da ileriye gidebilir ve zafer kazanabilir mi?

İlk soruya "evet" yanıtını verenler farkında olsun ya da olmasın 1930'lardan itibaren tanık olduğumuz işçi sınıfı hareketi üzerindeki tüm etkileriyle birlikte Stalinizm yanlısı, Sovyet bürokrasisi yanlısı "kampçı" bir pozisyon alıyorlar.

İkinci soruya "hayır" diye cevap verenler ise, yine bilinçli bir biçimde ya da değil, tek ülkede sosyalizm gerici ütopyasını paylaşmış oluyorlar. Dünya devriminin geleceğini Sovyetler Birliği'nin içinde olan bitene bağlıyorlar, bu; bürokrasinin yıkılması bile olsa.

Biz tüm bu politik ve teorik hataları reddediyoruz. Ayrıca; bu reddedişin çok sağlam bir tarihsel zemini olduğunu da iddia ediyoruz.

Stalinist diplomasinin çeşitli manevralarının tarihin belli anlarında farklı ülkelerde ve SSCB'nin kendi içinde de ezilenlerin çıkarları ve hareketliliklerini bastırarak dünya devrimi açısından ölümcül sonuçlar doğurduğunu reddetmek kelimenin tam anlamıyla imkansızdır. Bu noktada eski Sovyetler Birliği, Çin Halk Cumhuriyeti ve Doğu Avrupa üstüne önemli politik çıkarımlar yapılabilir.

Bürokratik İşçi Devletlerinde Kapitalist Restorasyonun Önlenmesi

Açıktır ki, bu ülkelerde tam bir kapitalist yeniden inşayı önleyebilecek tek toplumsal güç işçi sınıfıdır. Ancak bu amacı gerçekleştirmek için bu ülkelerin işçileri özgüvenlerini ve ülke çapında politik müdahale yetilerini yeniden keşfetmek zorundadırlar. Bürokratik diktatörlük altında geçen onyıllar işçileri darmadağın etmiştir. Bu nedenle, devrimci Marxistler, şu iki cephede de savaşmaları için işçi sınıfına yardım etmekle yükümlüdür: Bir taraftan, büyük sanayinin ve tarım birimlerinin özelleştirilmesine, özellikle sağlık ve eğitim alanında toplumsal hakların gaspedilmesine karşı; diğer taraftan da, işçi sınıfının demokratik hakları; örgütlenme, parti kurma, grev hakkı, basın ve gösteri özgürlüğü için.

Daha genel bir ifadeyle, faşizm, Stalinizm ve çeşitli askeri diktatörlük deneylerinden sonra, dünya işçi sınıfı ve elbette Sovyet, Çin ve Doğu Avrupa işçi sınıfı evrensel insan hakları ve kısıtlanmamış siyasi özgürlüklerden yana tavır almalıdırlar.

Bu noktada Troçki çok açık bir tavır almaktadır. 25 Eylül 1939'da yazdığı "Savaşta SSCB" başlıklı makaleyi şöyle bitirir:

> SSCB'nin savunulması bizim için dünya devriminin savunulmasıyla çakışır. Ancak devrimin çıkarlarıyla çelişmeyecek yöntemlere müsaade edilebilir. Dünya devrimine bağlı olarak Rus devriminin savunulması stratejik görevlerimize bağlı taktik bir görevdir. Ve bu taktik, ancak

stratejik olana tabidir.

Ve tekrar:

> Sovyet bürokrasisinin alaşağı edilmesi sorununun SSCB'de üretim araçlarında devlet mülkiyetini korumak sorununa tabi olduğunu bir an bile akıllardan silmemek gerekir. Ancak, aynı biçimde üretim araçlarında devlet mülkiyetinin korunması da dünya proleter devriminin gerçekleşmesine tabi bir sorundur.[4]

"Komünizm ve Özgürlük"

Bu denklem komünizmin tarihinde yeni değildir. Faşist diktatörlüğün başlamasından hemen sonra, yasadışı olduğu dönemde İtalyan Komünist Partisi geleneksel İtalyan işçi sınıfı marşı olan Bandiera Rossa (Kızıl Bayrak)'ın son kıtasına ekleyerek bu fikrini beyan etmiştir: "*Evviva il communismo e la libertà*" ("Yaşasın komünizm ve özgürlük").

Amerika'daki yoldaşımız Jim Cannon'un etkisi altındaki genç Komünist Partisi, Sacco ve Vanzetti için dünya çapında bir savunma kampanyasını aynı özgürlükçü geleneği paylaşan IWW [Dünya Sanayi İşçileri] ile düzenlerken de aynı yönelişi uygulamışlardır. Üstelik te bu anarşistler (Sacco ve Vanzetti) Komünizm ve Sovyet Rusya'nın başlıca muhalifleri olmalarına rağmen. Ancak herşeyden önce onlar Amerikan iş dünyası ve burjuva siyasetçilerinin kurban haline getirdiği iki işçidir. Tüm dünyada milyonlarca insanı hareketa geçiren bu uluslararası kampanyayı düzenlerken, Jim hiçbir komplekse kapılmamıştır. Ve böyle davranırken tamamıyle haklıdır. Sınıf dayanışması gerçek (potansiyel olmayan) bir iç savaş durumu olmadığı takdirde hiçbir ideolojik engel tanımamalıdır.

Tarihten alınan bu ders genelleştirilmelidir. Kesinlikle dünyanın *bütün* ülkelerinde hiçbir ayrım gözetmeksizin temel insan hakları için savaşmalıyız.

4. L.Troçki, *Marxizmi Savunurken*, sf.17-8,21

Demokrasi İçin Savaş "Avrupa merkezci" midir?

Kültürel farklılığın temel alınmasını savunan bazı kimseler kişisel insan haklarında ısrar etmenin "Avrupamerkezciliğin" ya da Avrupalı "Grek-Yahudi-Hristiyan" geleneğinin bir yansıması olduğunu söylüyorlar. Bunu iddia edenler iki açıdan yanılıyorlar.

Bu tezi yalanlayacak en temel argüman bireylerin insan haklarının (yaşam hakkı, fiziksel ve zihinsel bütünlük, özgürlük) savunulmasının Avrupa'da değil, Ortadoğu'da doğmuş olmasıdır. Farklı kültürel geleneklere sahip ülkelerde bu hakların reddedilmesinin sözü edilen kişiler açısından niyetleri ne olursa olsun ağır ırkçı uzantılarının olduğu da bir gerçektir. Bize göre, siyah bir kimsenin sırtı kamçılandığında, o ülkeye özgü dini ve kültürel gelenek ne olursa olsun, bir beyazdan daha az acı çekmez.

Hırsızlığın cezası olarak bir kadının veya erkeğin eli kesildiğinde böyle bir cezanın ülkenin dini ve kültürel geleneğindeki yerinden bağımsız olarak, dünyanın her yerinde her iki cins de aynı biçimde acı çeker. Bir İslam ülkesinde sözde "zina yapan kadını" taşlayarak korkunç bir acı içinde öldürülmesi aynı şekilde Amerika, Japonya veya Fransa'da da yaşanabilir, yaşanmıştır.

İslami köktendinciler kendi dinlerinin korunması, savunulması ve karşısındaki ayrımcılıkların önlenmesi için kanunlar gerektiğini iddia ediyorlar. Bu yolla, yazar Salman Rüştü hakkında ilan ettikleri ölüm emrini de meşrulaştırıyorlar. Devrimci sosyalistlerin ve tüm gerçek insan hakları savunucularının küfr hukukunun tamamen ortadan kaldırılması konusunda net bir cevabı olmalıdır.

Tüm Hristiyan, Müslüman, Yahudi, Hindu, Şinto köktendincilerine karşı, insan hakları savunucuları ortak bir cephede hareket etmelidir.

Marxizm Kurumsallaşmış Kiliseye Karşı

Görevdeki Papa'nın kürtaj ve doğum kontrolüne ilişkin özellikle Üçüncü Dünya üstüne ifadeleri tamamiyle bir sorumsuzluk örneğidir. "Döllenin! Döllenin; milyonlarca bebeğin kuraklık ve hastalıktan *öleceğini* biliyor olsanız da döllenin." Onun amentüsü de budur. Bu durum Marxizmin temel ateist yorumunun ne kadar doğru olduğunu bir kez daha göstermektedir.

Eylül 1994'deki Birleşmiş Milletler Kahire Dünya Nüfus Konferansı'nda Vatikan Delegasyonunun Papa'nın teşvikiyle yaptığı açıklamalar uluslararası bir skandal halini almıştır. İspanyol bir eleştirmen, Papa'nın "demografik irrasyonalitenin gezgin satıcısı" olduğunu söylemiş, İsveçli Katolik teolog Hans Küng, Papa'nın Katolik kilisesinin felaketi olduğunu iddia etmiştir. Aynı biçimde, Paris günlük gazetesi *Le Monde*'un dini yorum yazarı Henri Ting de o günlerde şöyle yazıyordu: "kilisenin prezervatifi reddetmesi, yaşamları korumak için bile olsa açıkça anlaşılmazdır. Bu yolla kilise, AIDS tartışmalarında taraf olma şansını da yitirmiştir."

Papa'nın insan hayatının sözde kutsallığına ilişkin savunması da tamamiyle ikiyüzlü ve eksiktir. Savunduğu gerçekten insan hayatının kutsallığıysa neden silah üretimi kullanımının yasaklanmasına ilşkin bir çağrı yapmıyor? Silahların öldürdüğü askerlerin ve sivillerin hayatı doğmamış bebeklerin hayatından daha mı az kutsal?

Kurumsallaşmış kiliseye karşı tavrımız ile dini inançları olan insanlara karşı tavrımız iki farklı şeydir. Böyle insanlara yaklaşımımız kelimenin en geniş anlamıyla sınıf perspektifinden ve insancıl bir perspektiften oluşur. Kuşkusuz işyerinde patronuna karşı mücadele eden bir Hıristiyan, Müslüman veya Hindu sendikacı militan bize işyerinin ateist patronundan daha yakındır.

Din Konusunda Marxist Yaklaşım

Kendimizi, dünyadaki yoksulluklara teorik çözümler üretmeye çalışan ve ırkçı yaklaşımlı "sol kanat" ateistlerden çok daha fazla derecede bu yoksulluğu ortadan kaldırmak için enerji harcayan Hristiyan kökenli cemaatlere veya Venezuela'nın sosyal demokrat eski başkanı Perez'densе [El Salvador'da öldürülen] misyoner Romero ya da Chiapas'ın "kızıl rahibi" [Samuel Ruiz]e daha yakın hissediyoruz. Demokratik bir işçi devletinde tam bir dinsel özgürlüğün garanti altına alınmasından yanayız.

Ve sevgili Hıristiyan arkadaşlarımıza ve Üçüncü Dünya'da yoksulluğa karşı birlikte mücadele ettiğimiz arkadaşlarımıza şöyle söylüyoruz: açlık, hastalık, savaş, ırksal veya milliyetinden dolayı ezilme ve sömürülme olmayan bir dünyayı kurmak için gelin, birlikte savaşalım. Dini ve dini olmayan fikirler arasındaki oldukça önemli bulduğumuz felsefi tartışma, insanlar toplumsal sefaletten ve ümitsizlikten kurtulduğu vakit kendiliğinden ortaya çıkacak ve çözümlenecektir.

Tüm İşçilerin Katılımına Olan İhtiyaç

Burada çok daha derin bir problemle yüzyüze kalıyoruz. Gerici düşüncelerine aldırış etmeden işyerlerindeki tüm işçilerin, elbette potansiyel değil gerçek grev kırıcılar hariç tutulursa, katılımı olmaksızın etkili bir grev komitesi oluşturamazsınız.

Aynı biçimde, pratikte tüm vatandaşları, yine elbette aşırı sağcı katilleri (faşistleri) hariç tutarak konuşuyorum, ve tüm işçileri içine katmaksızın işçi konseyleri (sovyetler) de örgütlenemez. 1917'nin devrimci Rusya'sında işçi, köylü, asker sovyetleri delegelerinden oluşan Sovyetlerin İkinci Kongresinde iktidarın sovyetlere devredilmesi kararlaştırıldığında Kadetler (Anayasacı Demokratlar) gibi burjuva partileri dahi sovyetlerde temsil ediliyorlardı. Dışlanmamışlardı. Sovyetleri kendi iradeleriyle terketmişlerdi.

Bahsedilen bu yaklaşım, birleşik cephenin diyalektiğini anlamak

için oldukça gereklidir. Gerçekte bu örnek diyalektik yüksek okulunda ancak kitabi bir yaklaşımı temsil edebilir. Uygulanması anlatılmasından çok daha çetin ve zorludur.

Birleşik Cephe Yaklaşımı

Birleşik cephenin asli görevi Daniel DeLeon'un da oldukça yerinde bir biçimde belirttiği gibi "sermayenin temsilcisi olan işçilerin maskesini düşürmek" değildir. Bu eğitici görev elbette vardır ve önemlidir. Ancak gerçekleştirilebilirliği sadece propaganda düzeyindedir. Birleşik cephenin temel hedefi bunun çok ötesinde bir bütün olarak işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda gösterdiği hedefleri pratikte gerçekleştirmektir.

Dolayısıyla birleşik cephenin aşağıdan yukarıya doğru örgütlenmesi gerektiğini söylediğimizde ima ettiğimiz şey gerçekten budur. Bu hat takib edilmediğinde başımıza gelecekler konusunda 1933 Alman felaketi bize ışık tutmaktadır. Eğer, birleşik cephe taktiği yukarıda belirttiğimiz şekilde uygulanmazsa, bu tartışmaya toplama kamplarında da devam edebiliriz elbette.

Aklıma gelmişken, Troçkist olduğunu iddia eden insanlar arasında sekterliğin rotalarından birinin de bu olduğunu belirtmek isterim.

Stalin-Laval Anlaşmasıyla Komintern Halk Cephesi taktiğini savunmaya başlayınca, yani ancak 7. Kongreden sonra Stalinizmden kopmuş sektlerdir bunlar. Ancak, Troçki Almanya'da birleşik cephe taktiğini şiddetli bir biçimde savunurken buna duyarsız kalanlar da aynı sektlerdir.

Programın Yanısıra Örgütsel Güç

Kapitalizmi başarılı bir şekilde yerle bir edebilmek için doğru bir programa sahip olmak yeterli değildir. Bu, anahtar faktörlerden biri olmasına rağmen, buna ek olarak, yeterli örgütsel güç, kitle hareketinde ve işçi sınıfı arasında ancak azınlık olmaya yetecek ölçüde

dahi olsa yerleşik bir güç olmak gerekir.

Bu noktada başladığımız yere geri dönüyoruz: dünyayı değiştirmenin gerekliliği. Bu, tamamen pratik bir görevdir.

Bu pratik görevin gerçekleştirilebilmesi için tek koşul doğru bir programa sahip olmak değildir. Verili güç ilişkileri dahilinde verili bir örgütsel güce sahip olmak da gereklidir.

Troçki'nin 1929'dan sonra yazdığı yazıları değerlendiren bir sağlama işlemi yaparak bu tezin doğruluğunu göstermemize izin verin: muhteşem birer başarı mevcuttur. Troçki Sovyet Termidoruna ve iktidarın işçi sınıfı karşıtı bürokratik kast tarafından ele geçirilmesine karşı mücadele ederken yüzde yüz haklıydı. Yine, Almanya'da faşizmin yükselişine ve Avrupa işçi sınıfı ile SSCB'nin kendi işçi sınıfına yönelik tehdide karşı savaşırken de bir o kadar haklıydı. Aynı şekilde İspanya, Fransa ve başka herhangi bir yerde felaketlere neden olabilecek Halk Cephesi taktiğine karşı savaşırken Troçki tamamiyle haklıydı. SSCB'de 1934'den itibaren bir milyon komünisti ve Kızıl Ordu'nun üst düzey yetkililerini öldüren Stalin'in kanlı politikalarına karşı savaşırken de yüzde yüz haklıydı. Ancak Troçki bu savaşların hepsinde yenildi. Neden?

Çünkü kazanmak için yüzde yüz doğru bir politik görüşe sahip olmak yeterli değildi. Buna ek olarak yeterli bir örgütsel güce de sahip olmak gerekiyordu. Troçki taraftarı hiçbir grup bu güce sahip değildi. Bu nedenledir ki, az önce belirttiğimiz hedeflerin hiçbirini pratikte gerçekleştirmeye başlayamadılar dahi.

İşçi Kitleleri Geleneksel Örgütlerle Bağlarını Koparmaya Ne Zaman Hazır Hale Gelirler?

1930'larda Troçkist hareketin örgütsel zayıflığı tanrısal bir zaaf değildi kuşkusuz. Uluslararası işçi sınıfının bilinç düzeyi ve siyasi hareketliliğinin birebir yansımasıydı. Bilinç düzeyleri daha gelişmiş işçiler Sosyal Demokrasinin sınıfı parçalayıcı politikalarına karşı ve 1934'ten sonra aynı nedenle birleşik cepheye sekter yaklaşımlarından dolayı KP' lere karşı üst düzey eleştirel bir tutum alsalar dahi,

bir bütün olarak geleneksel aygıtlarıyla bağlarını kitlesel bir biçimde koparmaya hazır değillerdi.

Rus devriminden bu yana, Sosyal Demokrasiden kitlesel bir kopuş, KP'lere doğru bir hareketlenme anlamını taşıyordu. KP'lerden kitlesel kopuşlara ise pek sık rastlanmıyordu. Hitler-Stalin Paktından sonra olduğu gibi, böyle bir kopuş olduğunda ise bunun anlamı genellikle sağa kayış oluyordu.

Dünya devriminin ertelenmesi ise bu eğilimleri güçlendiren geleneksel aygıtlar tarafından kısmen de olsa kışkırtılıyordu.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Çin, Vietnam ve Yugoslavya'da muzaffer sosyalist devrimler olduğu doğrudur. Ancak bu devrimler doğuşundan itibaren Stalinizmle sakatlanmış bürokratik komünist partiler öncülüğünde gerçekleşmişti. Bu; İtalya, Fransa ve Yunanistan gibi gelişmiş kapitalist ülkelerde kitleleri "kampçılığa" ve İngiltere'de ise Sosyal Demokrasiye mahkum etti. Ki bu dört ülke savaş sonrası dönemde kapitalizmden gerçek bir kopuşun en mümkün gözüktüğü ülkelerdi. Sonuç olarak, devrimci Marxist örgütler dar kadrolar olarak kaldılar.

1960'lar boyunca ve 1970'lerin başında geleneksel aygıtlardan koruhabilmiş bir gençlik radikalizasyonunun yaşandığı doğrudur. Mayıs 1968 Fransa'sında doruğuna ulaşan bu radikalleşme IV.Enternasyonal tarihinin en büyük gelişmelerinden birine yol açmıştır..

Ancak kadrolarımızın niceliksel zayıflığı ve bu radikalleşmenin öneminin kimi kesimler tarafından küçümsenmiş olması gençlik patlamasında sadece Fransa'da büyük bir rol, hatta kısmen önder bir rol oynamamıza neden oldu.

1968 ve 69 boyunca Fransa ve İtalya'daki en büyük işçi hareketi patlamaları dahi sonuç olarak geleneksel örgütler tarafından sahiplenildi. Ve bütün bu gelişmeler diğerlerinin, yani büyük emperyalist ülkelerin göreceli dengesini bozmadı. Bizim o dönem küçümsediğimiz ve hatta yanlış tahlil ettiğimiz bir düzeyde Fransa ve İtalya burjuvazisinin de 1970'lerin başından itibaren iktidarını yeniden kurması hiç de zor olmadı.

Daha da ötesi, radikalleşmiş gençliğin üzerindeki Maoizm ve ya-

rı-Maoizmin etkisi de problemin bir başka tarafını oluşturuyordu. Bir milyar Çinli adına konuşan gençlerle ilişki kurmak sanıldığı kadar kolay bir iş olmasa gerek.

Maoizmin gençler üzerindeki etkisi adına Kültür Devrimi denilen tamamen yanlış bir vizyondan kaynaklanıyordu. Kültür Devriminin baskıcı karakteri, gençlerin ve işçilerin aleyhine çalışmaya başladığı zaman dahi yeterince kavranamadı. Çin devriminin adeta bir felaket olan ekonomik sonuçları da tamamıyla görmezden gelindi.

1960 ve 70'li yılların Küba, Vietnam ve Nikaragua'da dünya devrimi yolunda başarılı adımlarla belirlendiği de doğrudur. Ancak, Vietnam'da bu gelişmeler ciddi bir biçimde Stalinistleşmiş ve başlangıcından itibaren bürokratikleşmiş Komünist Partinin önderliğinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmelerin olduğu ülkelerin, emperyalist ülkeler bir kenara, Üçüncü Dünya ülkelerinde dahi büyük kitlesel ayaklanmaları başlatmak konusunda bir merkez olabilecek pozisyonları yoktur.

Daha da ötesi, bu ülkelerdeki gelişmeleri takiben ortaya çıkan Kamboçya'daki Pol Pot rejimi felaketi sosyalizmin inandırıcılık bunalımını büyük ölçüde besledi. Son olarak, uluslararası işçi sınıfının en radikalleşmiş kesimlerinin gittikçe artan bir bölümü eski Sovyetler Birliği'ndeki "kumanda ekonomisinin" iflasının farkına varıyor olsa da "Üçüncü teknojik devrim" ve Doğu Avrupa ve SSCB'deki işçi kitlelerinin yaratabileceği gelişmelerin farkına varmak konusunda yeteneksizdi. Bu yeteneksizlik bizi dünya kapitalizminin ciddi bir biçimde sarsılıp sarsılamayacağı konusunda az da olsa şüpheye düşürdü.

Sekterlik: Çelişkiler Düğümü

Benzer tüm sektler gibi Spartakistler de kendilerini içinden çıkılamaz bir çelişkiler yumağına bağlamışlardır. Bu çelişkiler ileri doğru fırlatılınca geri gelen bir boomerang gibi asla peşlerini bırakmamaktadır.

Birinci Çelişki: Uluslararası Troçkist hareket 1930'lardan bugüne

değin varlığını sürdürmüştür. Varolduğu 64 yıl boyunca tüm dünya çapında sayısız genel grev ve kitle ayaklanmasına tanık olmuştur. Çok fazla sayıda devrim öncesi ve devrimci patlama görmüştür. Bir dizi gerçek devrim yaşamıştır. Yarım yüzyıldan fazladır bu kadar devrim, karşı-devrim ve savaştan sonra Spartakistlerin iddia ettiği gibi tüm dünyadaki "gerçek Troçkistler"in sayısı yüzlü rakamlarla ölçülüyorsa, dünyanın hiçbir ülkesinde işçi sınıfıyla gerçek ve sağlam bağları yoksa, bu, Troçkizmin teorik katkılarını bir kenara bırakırsak, politik bir hareket olarak tarihsel bir yanlışlık olduğunun göstergesinden başka nedir ki?

İkinci Çelişki: Spartakistlerin kendileri de çok uzun bir süredir tarih sahnesindeler. Ancak doğru bir şekilde tahlil ettikleri gibi, insanoğlunun sorunlarını çözebilmek için vazgeçilmez olan bir devrimci parti ve enternasyonalin inşasını başarabilmiş değiller. Bu ciddi bir başarısızlık değil mi sizce de?

Üçüncü Çelişki: Doğru formülasyonlar üzerinde sürekli bir obsesyon hali "Katolik" yanılmazlığının da bahanesi oluveriyor. Bu dönüp dolaşıp tam bir düşünce ve tartışma özgürlüğü öngören Marxist gelenekle bir kırılmaya neden oluyor.

Engels, Alman Sosyal Demokrat Partisi Spartakistlerin bugünkü halinden binlerce kat daha güçlüyken liderliğe yazdığı mektupta ancak *tam olarak özgür bir düşünce ve tartışma ortamında* gerçekleşebilecek olan sosyalist bilim ihtiyacından sözediyordu.

Küba devrimi ilerici evrelerinin doruk noktasındayken Fidel Castro şöyle yazıyordu: "devrim bir *sınırsız düşünce* okulu olmalıdır". Bu görüş hiçbir düşüncenin herhangi bir sözümona yüksek parti gereklerine, herhangi bir sözümona yanılmaz parti önderliğine, herhangi bir devlet ya da "kamp" çıkarlarına tabi olamayacağı anlamına gelir.

Dördüncü Çelişki: Siyasi monolitizm arayışlarından dolayıdır ki, Spartakistler gerçeklere, doğrulara yani gerçekliğe ve siyasete bilimsel yaklaşımlar konusunda gün geçtikçe şüpheye düşüyorlar. Oysa Lenin tam tersine "yalnızca gerçek devrimcidir," diyordu. Ve ekliyordu: "bir parti önderliği de dahil olmak üzere türlü sözcük ve bahanelerle kendisinden başka kimseye inanmayan kişi ahmaktır." Le-

nin'den çok daha önce Marx da parti çıkarlarını herhangi bir bağımsız bilimsel keşifin sonuçlarının önünde gören herhangi birine kesinlikle karşı olduğunu belirtmişti.

Beşinci Çelişki: Spartakistler Marxizmin nesnel olarak ilerici olan kitle hareketiyle bunların hain veya güvenilmez liderliği arasında yaptığı ayrımı gün geçtikçe belirsizleştiren bir çizgi izliyor. Troçki Çin'in Japon emperyalizmine karşı bağımsızlık savaşına başlarındaki lider işçi sınıfı karşıtı savaş çetesi lideri Çan Kay Şek olduğu zaman dahi tam destek vermişti. Cezayirin ulusal bağımsızlığı için mücadele eden FLN'in liderlerinin veya Sandinista önderliğinin Çan Kay Şek'ten daha iyi olup olmadıklarını tartışmak çok zor olur. Zaten konumuz da bu değildir.

Alman ve İtalyan aşırı-sömürü ve baskısına karşı Polonya, Fransa, Yugoslavya, Yunanistan, Belçika ve Danimarka'da İkinci Dünya Savaşı sırasındaki kitlesel ayaklanma ve direnişlerin, bunların birçoğunun liderliğinin sınıf ayrımcı politikaları bir kenara bırakılsa bile, tam anlamıyla ilerici olmaması ve devrimci Marxistlerden tam destek almaya da layık olup olmamaları kuşkusuz daha da çetrefilli bir tartışmanın konusudur. Aynı vurgu ayrıca İkinci Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında İngiliz, Fransız, Japon, Hollanda ve Amerikan emperyalizmine karşı savaşan Hindistan, Çinhindi, Filipinler, Endonezya ve Cezayir halkları için de yapılabilir.

Bu, yirminci yüzyılda burjuva demokratik devriminin klasik görevlerinin ancak devlet iktidarının proletaryanın eline geçmesiyle tamamlanabileceğini iddia eden sürekli devrim teorisiyle bir çelişki oluşturmuyor mu?

Hayır, burda bir çelişki sözkonusu değil. Troçki'nin 1905'ten itibaren söylediği bu görevlerin ***bütünlüklü*** olarak gerçekleştirilmesinin proletarya diktatörlüğünün inşasına bağlı olduğudur, ancak görevlerin ***kısmi*** olarak gerçekleştirilmesi, ulusal bağımsızlık veya demokratik haklar gibi, proletarya diktatörlüğünden önce de mümkündür. Diğer türlü, Troçki'nin Çin, Çinhindi, Güney Afrika veya Afrikan-Amerikanların [Amerika'da yaşayan siyahlar] ulusal bağımsızlığın korunması ve demokratik haklar mücadelelerini açık bir biçimde desteklemiş olmasının hiçbir anlamı yoktur.

Sekterlerin Tarihindeki Lekeler

Bu bağlamda Spartakistlerin tarihsel önderliğinin de bağlı bulunduğu Healy-Lambertist esinli "Dördüncü Enternasyonal Uluslararası Komitesi"nin tarihinde korkunç bir leke var.

Bu leke küçük bir kabahat olmaktan çok ötede. Lambertistler Güney Cezayir'de Si Bellounis'e bağlı olarak Fransız emperyalizmiyle işbirliği içinde FLN önderliğindeki ulusal ayaklanmaya karşı bir askeri operasyon düzenlediler. Hatta Lambert bu operasyonun kendi Paris bürosunda kendi Merkez Komitesi tarafından planlandığını övünerek anlattı.

Bu suçu meşrulaştırmak içinse FLN'in Cezayir'in küçük-burjuva hatta burjuva kanadını oysa Uluslararası Komitenin desteklediği Messali Hadj önderliğindeki hareketin sözde "proleter kanadı" oluşturduğu iddia edildi.

Messali Hadj açıkça De Gaulle ve Gaullecu rejimi desteklemeye başladığında ise Lambert, korkunç bir telaşla pozisyonunu değiştirmek zorunda kaldı. Ancak Spartakistlerin önderliğindeki Uluslararası Komitenin hiçbir yetkili ağzından bu korkunç hatanın düzeltildiğine ilişkin bir açıklama duyamadık. Eğer arkasından ciddi bir özeleştiri yapılması gereken böyle bir durum gerçekten olduysa Spartakistlere bunu bir an önce yapmalarını öneririm. Aksi takdirde Spartakistlerin özeleştiri yapabileceğinden dahi şüphe duymaya başlayabiliriz. Bu tehlikeli pozisyon ile [IV.Enternasyonal'in eski önderlerinden] [Michel] Pablo'nun yaptığı tarzda Ben Bella önderliğindeki FLN'ye ***koşulsuz*** destek vermek gibi yanlış bir hat arasında köklü bir ayrım olduğu kanısındayım.

Altıncı Çelişki: Spartakistlerin tarihinde bir başka muazzam leke daha var. Polonya'daki bürokratikleşmiş işçi devletini kapitalist restorasyona karşı korumak adına Spartakistler General Jaruzelski'nin Polonya işçi sınıfına karşı Aralık 1981'de yaptığı askeri *darbe*yi desteklediler. Jaruzelski Dayanışma(Solidarnosc) sendikasını kapattı. Grev hakkını baskı altına aldı. Onbinlerce sendikacının işini elinden aldı. Ve bunların binlercesini tutukladı.

Spartakistler bu işçi sınıfı karşıtı baskıyı Dayanışma'nın gerçek bir işçi sendikası olmadığını, aslen bir işyeri sendikası olduğunu ispatlamaya girişerek meşrulaştırmaya çalışıyorlar. Bu onları ek bir çelişkiye daha düşürmekten başka bir işe yaramaz. Polonya'da işyerlerini yöneten kapitalistler değil Stalinistler/post-Stalinistler idi. Yani işyeri sendikaları bürokrasi tarafından ya kontrol edilen ya da ona bağımlı olan Solidarnosc karşıtı sendikalar idi. Spartakist Birliğinin yoldaşları; böylesi bir işçi sınıfı karşıtı baskıyı savunmuş olmayı açıklarken zor zamanlar geçireceksiniz.

Yedinci Çelişki: Polonya'da olduğu gibi Sovyetler Birliği'nde de Spartakistler Stalinist/post-Stalinist rejimlerin işçi sınıfı karşıtı önlemlerinin belirleyiciliğini ve Brejnev, Andropov, Chernenko ve Gorbaçov'un yönetimlerinde ortaya çıkan ekonomik durgunluğun kadın ve erkek emekçilerin yaşamı üzerindeki ürkütücü sonuçlarını küçümsedi.

Stalinist iş hukuku XX.yy'ın bilinen en sert kanunuydu. 1930'dan sonra grev hakkı engellendi ve grevciler otomatik olarak sürüldü. Buna ayrıca sonradan "ukaznikler" olarak adlandırılan grup örnek olarak verilebilir. Stalin yönetiminde yüzbinlerce kadın işçi, kendileri ya da çocukları hasta olduğu için 24 saat işe gelmediklerinde ve doktora zamanında gösterilip rapor alamadıklarından çalışma kamplarına sürüldü. Kendilerini savunmak için hiçbir fırsatları yoktu. Sorgusuz sualsiz sürüldüler.

Fakat bunun daha da kötüsü Brejnev yönetimi altında yaşanan ekonomik durgunluğun ve Sovyet işçi sınıfının çöküşünün nesnel sonuçları idi. Maden işçilerinin sabunu yoktu. Kadın işçilere sağlıklı hijyenik pedler ulaştırılamıyordu.

Hiç tartışmasız Sovyet işçi sınıfının büyük çoğunluğu kendisiyle Stalinist/post-stalinist rejimler arasında herhangi bir ortak nokta görmüyordu. Onlara göre Stalinizm; Marxizm, Sosyalizm, Komünizm ilk elden rededilmeliydi. "Herkes kendisi için yaşar" fikri egemen hale geldi. Ne zaman ki kapitalist restorasyonla birlikte yaşam koşulları daha da kötüleşmeye başladı, bir grev dalgası ortaya çıktı, fakat bu dönemde de hâlâ apolitiklik egemendi.

Stalinist Bürokrasinin Kendini Yenilemesi İçin Değil, Politik Devrim İçin

Spartakistler kendilerinin politik devrimi talep ettiklerini ve bunun için çalıştıklarını iddia ederlerken, bizim bürokrasinin kendini yenilemesine destek çıkarak klasik Troçkist konumumuzdan ayrıldığımızı iddia ediyorlar.

Bu tarihsel kayıtların bütünüyle çarpıtılmasıdır.

1946'dan bu yana Rus sorunuyla ilgili olan tüm yazılarımızda, her zaman anti-bürokratik politik devrimden yana olduk. ***Perestroyka'nın Ötesinde*** adlı kitabımızda bu konuyla ilgili bölüm şöyle adlandırılmıştı: "Bürokrasinin Kendini Yenilemesi Mümkün Değildir". Biz 1953 Doğu Alman başkaldırısından, Macar devrimine, 1968-9 Prag Baharından, Çin Halk Cumhruyetindeki post-Maoist diktatörlüğe karşı Tiananmen alanındaki protestolar gibi bürokrasiye karşı yapılan bütün işçi sınıfı hareketlerini destekledik.

Almanya'nın Birleşmesi Üzerine

Spartakistler benzer bir çarpıtmayı iki Almanya'nın birleşmesi için de yaptılar. Onlara göre biz bu kapitalist birleşmeye karşı tereddütlü tavır aldık ya da basitçe ne diyeceğimizi bilemeyerek sıkıntıya düştük. Gerçekte ise biz bu birliği mümkün olan en keskin dille kınamıştık. IV.Enternasyonal Birleşik sekretaryasının 1990'da kabul ettiği kararda şöyle denmekteydi:

> 3 Ekim 1990'dan bu yana Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Federal Alman Cumhuriyeti'nin hakimiyetine girme süreci tamamlanmıştır. Bu Doğu Almanya'nın toprakları üzerinde kapitalist restorasyona işaret eder. Batı Alman burjuvazisinin 1989 sonbaharında bir halk hareketiyle yıkılan Stalinist bürokratik diktatörlüğe karşı politik iktidarı fethetmesi ve daha güçlü bir Alman emperyalist devletinin kurulmasıyla bu restorasyon tamamlanmıştır.
>
> **1-) APolitik Yenilgi**

Biz *Anschullus* (birleşme)'un gerçekleştirilmesinin Almanya'da olduğu kadar uluslararası planda da işçi sınıfı ve tüm ezilenler için son derece olumsuz etkilerinin altını çizdik. Olaylar göstermektedir ki Almanya'nın kapitalist birleşmesine karşı duruşumuz ve bu konuda Alman ve uluslararası işçi sınıfına yaptığımız uyarılar son derece haklıydı.

Karar yenilgiye karşı durmak için yapılması gereken bir dizi görevin sıralanmasıyla son bulur.

Ekonomik Çöküşün Uzun Dalgası

Sekizinci Çelişki: Spartakistler şu an yaşanan depresif uzun dalganın önemini küçümsüyorlar. Onlara göre: "Bu dönem herşeyden önce Sovyetler Birliğinin karşı devrimci yokoluşu ve Doğu Avrupa'daki yozlaşmış işçi devletlerinin etkisi ile belirleniyor."

Yanlış. Dünya durumunu karakterize eden başlıca özellik dünya çapında sermayenin işçi sınıfına saldırısıdır, bu saldırının temel bileşenleri kitlesel sabit işsizlikteki artış, özellikle Üçüncü Dünya'da korkunç boyutlara ulaşan ücretlerdeki düşüş, geçici ve marjinal proleterleşme oranlarındaki muazzam artış, sendikalara karşı her cepheden gelişen saldırıların yoğunluğundaki artış, emek hareketinde ve işçi sınıfının iç dayanışmasında potansiyel bir zayıflama, işçi sınıfı içerisinde de yoğun olmak üzere en genelde yabancı düşmanlığı, anti-Semitism [yahudi düşmanlığı], radikal milliyetçilik/şovenizm, ırkçılık gibi aşırı sağ kanat örgüt ve ideolojilerin artan etkisi ve tüm bunlardan kaynaklanan işçi sınıfının temel hak ve özgürlüklerine topyekün bir saldırı. Müslüman ve Hindu köktendinciliği ile bir düzeye kadar Hıristiyan, Yahudi ve Şinto köktendinciliği bu durumu bize örnekleyebilir.

Spartakistler bütün bunların SSCB'de ve Doğu Avrupa'da kapitalizmin restorasyonundan sonra ortaya çıktığını söylediklerinde kronolijide bir hata yapmış oluyorlar. Gerçekte bu durum 1970'lerin başında, kapitalizmin krizinin başlaması ve yeni uzun depresif dalganın içine girilmesiyle başladı, yani henüz bürokratik işçi devletleri SSCB ve Doğu Avrupa'da ayaktayken.

Spartakistler daha genel olarak söylemek gerekirse dünya durumundaki bu büyük dönüşümün önemini göz ardı ediyorlar. Biz de bunu geç farkettik fakat şu an bu dönüşüm, son dünya kongremizde kabul edilen Programatik Manifesto'muz sayesinde [***Yirmibirinci Yüzyılın Eşiğinde ya Sosyalizm ya Barbarlık***, Yazın Yayıncılık, Yeniyol Broşür Dizisi] tümüyle programımıza entegre edilmiş bulunmaktadır.

Biz onyıllarca Rosa Luxemburg'un pozisyonunu savunduk: ya sosyalizm ya barbarlık. Fakat bu pozisyon artık imkansızlaşmıştır. Bugün gerçek çelişki *sosyalizm ile insanlığın yokoluşu arasındadır.* Bunun sebeplerinden ilki nükleer silahlar, nükleer kimyasal silahlar gibi kitlesel olarak insan ırkını yokedebilecek silahların gelişmesidir. Konvansiyonel silahlarla yürütülen savaşlarda burjuvazi her an nükleer silahlarını kullanabilir.

Bu sebeple işçilerin kapitalistlerin kendi silahlarını burjuvaziye yöneltmesine ilişkin klasik marksist tez eskimiş dolayısıyla inkar edilebilir oluyor. Yukarda açıklanan silahların varolduğu koşullarda kaçık Marshall Grechko\Mao'nun bir atom savaşını kazanmaya çalışması ise nafile bir çabadan öteye gidemiyor.[5] Ve stratejik hedef nükleer savaşın tüm bedellerinden kaçınmak ve tüm nükleer santralleri kapatmak haline geliyor. Çünkü biliyoruz ki, atomun geride bıraktığı küller üstüne sosyalizm inşa edilemez.

Spartakistler ise bu konuda ağızlarını bile açmıyorlar. Biz bu konuda onlarla mücadele etmeye devam edeceğiz.

Bizim bakış açımız herhangi pasifist bir yanılsamaya yol açmıyor. Ya da kitleleri pasifizme sürüklemiyor. Tam tersine.

Bu görüşün hareket noktası, nükleer silahlara sahip devletlerin,

5. Mao bir nükleer savaş durumunda 500 milyon Çin'linin öleceğini ama geride hâlâ 500 milyon Çinlinin daha kalacağı için bunun önemsiz olduğunu söylediğinde halkının acılarına inanılmaz bir duyarsızlık göstermişti.

uluslararası askeri çatışmalarla silahsızlandırılmasının, insanlığa fiziksel olarak zarar vermeksizin olanaklı olmadığı gerçekliğinin kabul edilmesidir. Nükleer silahsızlandırma sorunu, ancak –ilk elden ABD, eski SSCB, Fransa, İngiltere ve Çin– devletlerin *içinden* kitlesel hareketlenmelere bağlı olarak aşılabilecek bir sorun haline dönüşüyor.

Bizim elimizdeki bu tarz bir kitlesel hareketi yaratabilecek en geçerli silah ise bu ulusların halklarının ve insanlığın fiziksel varoluşunun tehlikede olduğuna ilişkin sistematik bir propaganda ve düzeyli bir ajitasyon.

Geçiş programının yazıldığı döneme göre yeni olan bu bakış açısı yeni dünya gerçekliği karşısında ezilen ve baskı altında tutulanlara "savunmacı", "demoralize" ve "hareketsiz" bir hat önermiyor. Takdir edersiniz ki, 1929'dan itibaren faşizm tehlikesine karşı savaşmanın öncelikli görevlerimizden biri olduğunu söyleyen Troçki yoldaşın yaptığı da bu değildi.

Nesnel gerçeklikle hiçbir zaman saklambaç oynanmaz. Ostrich politikaları düpedüz hilekarlıktır ve kendi kendini yokedicidir.

Birileri bu argümanı tersten okumak da isteyebilir ve insanın fiziksel varoluşuna yönelen nükleer tehdidin varlığının sosyalizm mücadelesinde yeni ve çok daha güçlü bir ivme olacağını iddia edebilir.

Kapitalizmin ve hâlâ varlığını sürdüren bürokratik diktatörlüklerin bu tehditle başa çıkabilmesi mümkün değildir. Sosyalizmin inşası ve işçi sınıfının iktidarı ele geçirmesi nükleer tehdidin savuşturulmasının tek yöntemidir.

Nükleer silahları üreten tüm ülkelerdeki tüm işçiler nükleer, kimyasal ve biyolojik silah üretimini durdurmaya, varolan tüm stokları yoketmeye karar verirlerse, eğer tüm nükleer güç bölgelerindeki veya inşa şirketlerindeki işçiler aynı anda bunu yaparlarsa, işte ancak o zaman nükleer tehdit ortadan kalkabilir.

Bu size ütopik mi gözüktü? Evet, işçilerin büyük bir çoğunluğunun böyle davranmaya hazır olmadığı açık. Nükleer güç reaktörlerinin varlığına ve hızla yayılmasına rağmen, nükleer silah depolarının çokluğuna rağmen, nükleer güç endüstrisinin kaynaklarının hızla

çoğalmasına rağmen bütün bu tehditlerin uzun vadede ortadan kaldırılabileceği yanılsamasından daha mı ütopik?[6]

Bizim savunumuz nükleer patlama sonucu oluşan radyoaktif zerreciklerin atmosferden aşağı doğru inip, Spartakistlerin bürosunun etrafından dolanacağı ve onların insanlığın fiziksel varoluşunu dikkate almaksızın bizim dergilerimizden ve diğerlerinden ayıklama yoluyla alıntı yapmaya devam edebilecekleri düşüncesinden çok daha az ütopiktir.

Nükleer ve çevresel tehdidin yanında insanlığın fiziki varlığı AIDS'i de içeren ancak onu aşan bir tarzda gözlerimizin önünde aniden patlak veren evrensel hastalıklar tarafından da tehdit ediliyor. Tüberküloz tüm dünya çapında yaygınlaşıyor. Vietnam'da ekonominin liberalizasyonu sürecinden itibaren sıtma vakaları dört katına çıktı. Küçük Sahra Afrika'sında sağlık felaketleri yaşanmaya devam ediyor.[7]

Uluslararası burjuvazi kemer sıkma politikaları çerçevesinde bu tarz evrensel hastalıkların risklerini araştırmak (böylelikle bunlarla savaşmak) için gerekli olan harcamalarda sürekli kısıntıya gidiyor. Kemer sıkma politikalarından kaynaklanan sağlık problemlerinin Üçüncü Dünya'da olduğu kadar emperyalist ülkelerdeki marjinal gettolarda doğurduğu sonuçlar ise herkesin malumu.

Son olarak, yazarı Laurie Garrett olan "Yaklaşan Tehlike" (***The Coming Plague***; Farrar, Straus, Giroux; New York 1994.) adlı korkunç bir kitap basıldı. ***New York Review of Books***'da (6 Nisan 1995) inanılmaz bir etki uyandırdı. Bayan Garrett Rudolph Virchov'un klasik formülünü aynen alıntılamış: "eğer hastalık olumsuz koşullar altında yaşayan bireyin kendini ifadesiyse, salgın hastalıklar da kitlesel yaşamdaki kitlesel rahatsızlıkların göstergesidir."

Bu gerçekleri hastalıkların yoksullukla ne kadar ilintili olduğunu göstererek kapitalizme yeni ve güçlü bir suçlama belgesi hazırlamak yerine, Spartakistler de kimi sorumsuz burjuva yazarlar gibi bu konuda sessiz kalmayı ve hatta bu meselenin çok abartıldığını iddia

6. Bkz. Paul Le Blanc ; *Amerikan Troçkizmini Savunurken* ; cilt 3.

7. Belçika Günlük Gazetesi, *Le Soir* , 10 Mart 1995

etmeyi tercih ediyorlar. Tüm bu sekterleri şunu açıklıkla ortaya koymaya çağırıyoruz: tüm bu tehditler "abartılı" mı? Eğer öyleyse neden ve nasıl?

Dokuzuncu Çelişki: Tüm sekterler gibi Spartakistlerin de en büyük hastalıklarından biri kalıcı renk körlüğü. Onlar için dünya topludurumu ya siyah ya da beyaz. Özür dilerim, düzeltiyorum; ya siyah ya da kırmızı. Topludurum özünde ya devrimci ya da karşıdevrimci. Hatta kimi zaman kendiliğinden bir biçimde bu ikisinin aynı anda olduğunu iddia ediyorlar.

Pat Durumu

Dünya gerçekliği tamamiyle farklı. Santranç dilinde pat durumu diye ifade ettiğimiz şeyle tarihsel olarak karakterize oluşunu koruyor. Burjuva toplumunun temel sınıfları nihai zaferler kazanmaktan hayli uzak. Nesnel olarak kapitalist sınıf, işçi sınıfı ve tüm ezilensömürülenleri mağlup edemeyecek kadar zayıf. Bunlar kimi zaman çok ciddi ters akıntılarla karşı karşıya kaldılarsa da 1930'lar ve 1940'ların başındaki gibi bir yenilgiyi bir daha tatmadılar.

Diğer taraftan, dünya işçi sınıfı sınıf bilinci ve önderlik krizinin henüz üstesinden gelebilmiş değil. Ayrıca eşikte de görünmüyor.

Dolayısıyla, insanlığın, insan medeniyetinin krizi daha uzun süre devam edeceğe benziyor.

Bu koşullar altında işçi sınıfı mücadelesinin ana hatlarıyla savunmacı olduğunu söylemek ve devrimci Marxistler olarak Troçki'nin 1929'dan itibaren Almanya konusunda yaptığı gibi bunların kazanılmasına öncelik vermek kesinlikle reformizme tekabül etmiyor. Acil gündemimiz işçi sınıfının iktidarı devrimci yoldan fethetmesi değil, Batı, Doğu ve en acil olarak da Güney'de işsizlik sorununun radikal bir biçimde ortadan kaldırılmasıdır.

İş İçin Mücadelenin Öncelikli Kılınması

Uzun vadede, eğer kitlesel işsizlik varsa ve daha çok artmaya eğilimliyse neo-faşistlere ve aşırı sağa karşı galip gelmek mümkün değildir. Bu noktada dolaylı veya doğrudan haftalık ücretler düşürülmeksizin iş saatlerinde acil ve radikal bir indirim yapılması talebi öncelikli talebimiz olmalıdır. Diyelim ki haftada 30 ya da 28 saat.

1930'ların tersine, bugün birçok kapitalist ülkedeki işçi sınıfının; özellikle İtalya, Fransa ve Brezilya ve daha az olmak kaydıyla İngiltere, Belçika, Arjantin ve Yunanistan; işverenlerin saldırısına karşı kitlesel bir savunma mücadelesi yürüttükleri doğrudur. Almanya'da ne olacağını ise hep beraber göreceğiz. Ancak tüm bu mücadelelerin sermayenin saldırısını ne ölçüde geri püskürtebileceği halen açık uçlu bir sorudur.

Sosyalizmin İnandırıcılığı

Sosyalizmin inandırıcılığı konusunda dünya çapında bir bunalım yaşanıyor. Bu bunalımın kaynağı ise gittikçe artan sayıda işçinin Stalinizm/post-Satlinizm/Maoizm/Sosyal Demokrasi ve özellikle birkaç Üçüncü Dünya ülkesindeki küçük burjuva milliyetçiliğinin iflasının bedelini sosyalizmin omuzlarına yüklemesidir. Ancak diğer taraftan yine aynı işçi sınıfı bütünlüklü ve radikal bir toplumsal değişim için sosyalizmden başka bir alternatif olmadığının da farkında. Bu nedenle tüm savunmacı kitlesel hareketler parçalı, süreksiz ve bunlar üstündeki kontrol kısmen veya tamamiyle geleneksel aygıtların elinde.

İnandırıcılık bunalımı ve en geniş savunma cephesinin dahi siyasi insiyatifi sermayenin elinden almak konusunda başarısız olması arasında açık bir karşılıklılık sözkonusu.

Devrimci Marxistler bu handikapın üstesinden gelmeye çalışıyorlar. Biz sınıfın özgüvenine yeniden kavuşması ve sosyalizmin olabilirliğine duyulan inancın yenilenmesi için mücadele ediyoruz. Ancak, içinde bulunduğumuz aşamada bu bir propaganda faaliyetidir.

Emin olun ki, eğer uluslararası işçi sınıfı sermayenin saldırısını püskürtebilirse, bu anında bir karşı-saldırıya dönüşecektir. İktidar için mücadele işte o zaman –ancak o zaman– birkaç ülkenin gündemine girebilecektir. Ama şimdilik gündemimiz bu düzeyden ne yazık ki uzaktır.

Ekonomik bunalım –işsizlik, işini kaybetme korkusu ve iş bulmaya verilen öncelik– ve işçi partileri ve sosyalizmin geleceği hakkında şüphecilikle belirlenen sosyalizmin inandırıcılığı bunalımı birarada militanlar konusunda da bir krize yol açıyor. Bu tüm devrimci örgütleri ve elbette Dördüncü Enternasyonali de etkisi altına alıyor. Artık hareket için tam zamanlı çalışmaya hazır çok daha az militan var.

İş Ritminin Artan Hızlandırılmasının Etkileri

Bununla beraber, bu henüz oldukça sınırlı olan, çalışmanın "bireyselleşmesi" sürecinin nesnel bir boyutu daha var ki marksist bir bakış açısından büyük bir önem göstermemiz gerekiyor.

Bir depresyon döneminde sermaye çabalarını çalışma ritminin hızlandırılması, artık değer oranının, ücretli emeğin sömürü oranının artırılması yoluyla göreli artık değer üretimini artırmaya yöneltir. Bu, uzun depresyon evresinin temelinde yatan ortalama kâr oranının düşüşünün üstesinden gelmenin yollarından biridir.

Bazı işçiler bu hızlandırmaya, sendika bürokrasisi bu belaya karşı etkili bir toplu mücadele örgütlemeyi başaramadığı ölçüde bireysel yollarla tepkide bulunurlar.

İleri teknoloji kullanan birçok büyük ölçekli fabrikada bu hızlandırma dayanılmaz bir hale gelmiştir. Otomobil işçileri fiziksel ve zihinsel sağlıkları tehlikeye düşmeksizin buna beş ya da altı yıldan daha fazla katlanamıyor. Yakınlarda, hekimler ve çalışma müfettişleri sürekli olarak elektronik-video monitörlerine bakmak zorunda olan kişilerin iki saatlik çalışmadan sonra ciddi biçimde hasara uğradıklarını tesbit ettiler.[8]

Onuncu Çelişki: Spartakistler emperyalizm ve inişe geçen kapita-

lizmin kurtarılmasının, çalışan sınıfa, tüm sömürülenlere, muhaliflere ve insanlığın tamamına yönelttiği ölümcül tehditleri anlamamakta direniyor.

Bu tehditler sadece maddi yıkıcılığı olan silahların varlığından kaynaklanmıyor. Barbarlık zaten bizimle birlikte: Yahudilere yapılan Nazi katliamına nerdeyse eşitlenen Ruanda'daki Tutsi insanlarına yapılan soykırıma bakın; bu soykırım Fransız emperyalizminin işbirliğiyle yarı-faşist Hutu'larca yapıldı. Daha önce de, Belçika emperyalistleri, Ruanda ırkçısı Tutsi karşıtı hükümeti, katolik kilisesinin de desteğiyle yerleştirmekten sorumludurlar.

Çağdaş kapitalizmin/emperyalizmin barbar doğası iki örnekle daha rahat kavranabilir:

Üçüncü Dünya'da her yıl 20-25 milyon çocuk açlıktan ve kolayca iyileştirilebilir hastalıklardan ölüyor. Bu her 4-5 yılda bir İkinci Dünya Savaşı sırasında (Auschwitz, Hiroşima, Bengal'deki yiyecek kıtlığı, SSCB'deki Nazi katliamı, Japon emperyalizminin Çinli ve ve Güney Asyalı insanlara yaptığı katliam, müttefik güçlerce Alman şehirlerinin bombalanarak yıkılması dahil olmak üzere) ölen insanlar kadar çocuğun ölmesi demektir.

Her 4-5 yılda bir çocuklara karşı bir dünya savaşı: İşte emperyalizmin bugünkü iğrenç yüzü.

Kuzeydoğu Brezilya'da, onlarca yıl süren eksik beslenme sonucu yeni bir cüce ırkı belirdi. Bu insanlar ortalama bir Brezilyalıdan 30-35 cm daha kısa. Hakim sınıf ve ideologları onları "fare insanlar" diye çağırıyor. Farelere ne yapıldığını herkes bilir. İşte bir kez daha çağdaş kapitalizmin iğrenç yüzü tüm vahşetiyle ortaya seriliyor.

Onbirinci Çelişki: Sol kanadın sağı ihmal etmesinin tipik bir örneği, Spartakistlerin ve diğer sektlerin, bizi SSCB'de, Doğu Avrupa'da ve Çin Halk Cumhuriyeti'nde kapitalizmin restorasyonunun başlamasının dünya konjonktürü üzerindeki etkisini azımsamakla suçladıktan sonra, aynı anda kapitalizmin ekonomik krizini de azımsamakla suçlamalarıdır.

Bu o kadar çirkin ki, garipliğin sınırında kalıyor. Biz kapitaliz-

8. *Time* dergisi. 26 Aralık 1994.

min yeni uzun ekonomik depresyonunu tam başladığı anda (1970'lerin başı) tahmin edebilen dünyadaki çok az insandan biriyiz. Bu ekonomik krizi en ince ayrıntısına kadar analiz eden dört kitap yazdık. Aynı şekilde diğer bazı yoldaşlarımızın, üyelerimizin veya DE'nin sempatizanlarının yazdığı gibi. Böyle birşey ne Spartakistler ne de başka başka bir sekt tarafından üretilmedi.

Ufak sektlerini sürdürebilmek için sistematik iftiralara ve yalanlara başvuracak kadar kendi düşüncelerine çok az güveni olan bu insanlara sadece acıyabiliriz.

Köprü İşlevi Gören Geçiş Talepleri

Onikinci Çelişki: Bilerek veya bilmeyerek, Spartakistler geçiş programının temel bir düşüncesini değiştirmişlerdir: Geçiş talepleri emekçilerin, *kendi deneyimleriyle*, acil ihtiyaçları için mücadeleden toplumun kaderini kendi ellerine alacakları bir mücadeleye doğru yürüyecekleri bir köprü yaratma işlevi görür.

Ama Spartakistler Troçki'nin bu öğretilerini uygulamıyorlar. Aksine sömürülen tabakaların özel ihtiyaç ve isteklerine hiç aldırış etmeyip, bunları 'reformist' hatta 'sınıf işbirlikçisi' olarak, bazen de hiç ilgisi olmadığı yerlerde 'popüler öncülük' kavramını getirerek suçluyorlar. Bu onlarla kitlelerin arasını açıyor.

Spartakistler Üçüncü Dünya ülkelerindeki sömürülen milyonlarca insanın dış borçların hemen ve tamamen iptali talebini doğru bir şekilde nasıl yükseltilebileceği konusunda herhangi bir anlayışa sahip değiller. Bu, yüzdeyüz desteklememiz gereken ilerici bir anti-emperyalist taleptir. Üçüncü Dünya ülkesi hükümetlerinden bazılarının da (hiçbir şekilde hepsi değil) aynı talebi yükseltmesi, bu talebin ilerici karakterini hiçbir şekilde düşürmez.

Aynı anlayış, emperyalist ve bazı yarı sanayileşmiş 'Üçüncü Dünya' ülkelerinde sosyal güvenlik haklarının savunusu için de geçerlidir. Yine, sosyal demokratların (hepsi değil, aslında giderek daha da azı diye düşünüyoruz) benzer talepleri, yanlış bir anlayışa yol açacak olan 'refah düzeyini savunma' sloganı altında formüle etme-

lerinin bu sorunun esasıyla ilgisi yoktur. Bizim sorunumuz bu hakları savunmanın çalışanların yararına olup olmadığı ve onları mücadeleye yöneltip yöneltmediğidir.

İnsan Haklarının Savunulması

Grev hakkı, basın özgürlüğü, değişik politik partiler kurma özgürlüğü, ulusların kendi kaderlerini belirleme hakkı (biraz önce bahsedilen hakları buna bağımlı kılmadan), eşcinsel ve lezbiyenlerin özel hakları, kürtaj hakkı gibi temel insan haklarının yılmaz savunusu yüzdeyüz ilericidir ve devrimci marksistlerin tam desteğini almaya layıktırlar. Aynı şekilde bunun da, reformistlerin, küçük burjuvaların veya bazen burjuva güçlerin aynı talebi yükseltmeleri gerçeği ile ilgisi yoktur. Bu isteklerde –evrensel insan haklarının burjuvaziye bağımlı kılınması– özel mülkiyet ve kâr garantisi yoktur. Tam tersine: Şu anki dünya koşullarında, bu talepler açıkça anti-kapitalist ve özellikle anti-burjuva bir dinamik içerirler.

Devrimci marksistler için yapılması gereken, bu ilerici kitle hareketlerinin liderliğinde yer almak hatta liderlik etmektir. Bu tabii ki sadece doğru politik bir yönelişe değil aynı zamanda güç dengelerine (hem politik hem örgütsel) bağlıdır.

Bunların 'tek soruna dayalı hareketler' olması, hiç bir şekilde ilerici karakterlerini azaltmaz. Devrimci marksistler, kitle hareketlerinin önemli sektörlerinin kendi programlarını kabul etme eğiliminde olduğunu düşündükleri durumlar hariç, genel sosyalist propogandaya öncelik vermeden, bu somut göreve ek olarak kendi genel propagandalarının ve programlarının tam savunusunu yaparlar.

Aynı yaklaşım, Üçüncü Dünya mücadeleleriyle dayanışma, emperyalist saldırının kurbanlarını savunma ve uluslararası şirketlere karşı sendikal hareketin uluslararası koordinasyonu için ilk atılım durumlarında yapacağımız müdahaleleri yönlendirmelidir.

Onüçüncü Çelişki: Yine bilerek veya bilmeyerek Spartakistler geçiş programını önemli bir pasajını göz ardı etmektedirler.

IV.Enternasyonal'in stratejik görevi, kapitalizmi ıslah etmek değil, onu yıkmaktır. Politik hedefi, burjuvazinin mülksüzleştirilmesi amacıyla proletaryanın iktidarı ele geçirmesidir. Bununla birlikte, bu stratejik görev en küçük ve kısmileri de dahil olmak üzere, tüm taktik sorunlar titiz bir şekilde ele alınmadan başarılamaz. Proletaryanın her kesimi, her tabakası, meslek ve grupları devrimci harekete çekilmelidir. Çağımızın ayırdedici özelliği, devrimci partinin en basit güncel sorunlara ilişkin çalışmalarını gereksiz kılması değil, onun bu çalışmaları devrimin görevleriyle ayrılmaz bir biçimde birarada yürütmeyi olanaklı kılmasındadır.
IV.Enternasyonal eski "asgari" programın taleplerini canlılıklarını kısmen de olsa korudukları ölçüde bir kenara atmaz. İşçilerin demokratik haklarını ve sosyal kazanımlarını yorulmaksızın savunur ancak böylesi günlük çalışmaları doğru, gerçek, yani devrimci perspektif çerçevesinde yürütür.

Yine devrimci marksistlerin pratiğinin bugün ne olması gerektiğine her kelimesiyle tekabül eden bir programatik metin bulmak da olanaksızdır. Yine, her sözcük ve her cümlenin kuruluş biçimi önem taşımaktadır ve dikkate alınmalıdır.

Örneğin Troçki şöyle demektedir: "İşçilerin demokratik ve sosyal hakları için vazgeçilmaz mücadele devrimci bir perspektif içersinde yürütülmelidir." Ancak Troçki burada bu mücadelenin hemen gerçekleşecek bir devrimin propaganda sınırları içinde olduğunu söylememektedir.

Troçki işçi sınıfının tüm bölüm, katman, grup ve alanlarının devrimci hareket içine çekilmesi gerektiğini söylemiştir. Bu fikir Lenin tarafından ***Ne Yapmalı?*** broşüründe daha detaylı bir biçimde açıklanmıştır. Burada Troçki'nin devrimci parti içine değil "devrimci hareket içine çekilmelidir" sözünü kullanmasına dikkat edilmelidir. Devrimci partiye katılım en mükemmel olan durumdur. Fakat ne yazık ki bu çok fazla nesnel koşulun bir araya gelmesine bağlıdır ve bu nesnel koşullar ancak iyimserliğin kurbanı olup bir propaganda grubu haline dönüşme pahasına gözardı edilebilir.

Bu yaklaşım geçiş programının ikinci kısmında kesin çizgilerle doğrulanmıştır. Bu kısımda emperyalist, geri kalmış, faşist ülkelerle, bürokratlaşmış Sovyetler Birliği'ne, kadın işçilere ve gençliğe öz-

gü geçiş talepleri yer almaktadır. Ancak burada tüm bu talepleri ortak bir potada eritme anlayışı yoktur. Geçiş programında sekterlerin reddettiği bir başka pasaj şöyledir:

> Ajitasyon, propaganda ve organizasyon dönemi olarak önümüzdeki devrim öncesi durumun stratejik görevi devrim için nesnel koşulların olgunluğu ve proletarya ve öncüsünün olgunlaşmamış devrimci bilinci arasındaki çelişkinin aşılması olacaktır. (Bu öznel koşullar önceki kuşağın yaşadığı kafa karışıklığı ve hayal kırıklığı ve de yeni neslin tecrübesizliğidir.)

Troçki'nin bu pasajda "ajitasyon"a "propaganda"dan ve "örgüt"ten, "proletaryanın olgunlaşmamış" bilincine "öncü"nun bilincinden önce değinmesi dikkat çekicidir. Ayrıca geçiş talepleri bir *sistem* olarak (bu sistem tabii ki her koşulda her zaman uygulanabilecek sabit bir yapıya sahip değildir) bugünün koşullarından ve düzeyinden bir kopuş yaşamalıdır. Burada sözedilen "bugün" doğru bir biçimde anlaşılmalıdır. Bu kelime bulunduğumuz yıl için kullanılmalıdır, 1938 yılı için değil. Ancak devir tümüyle değişmediği için yine de arada birçok benzerlikler olacaktır.

Köprü kurmak

Uçurumu yokedip bir köprü kurabilmek için, bütünü oluşturan bütün bu elemanları gözönüne almadan bir geçiş mantığı kurabilmek mümkün değildir. Çözülmesi gereken problem çözülmüş gibi algılanmaktadır. Çalışan kesimin geniş tabakalarını sabırla kendi mücadeleleri içinde ikna etmeye çalışmak yerine, "proletarya diktatörlüğü" ve "sosyalizmin gerekliliği" üzerine vaazlar tekrarlanıp durmaktadır.

Bu tavır hemen hemen tüm sekterler için geçerlidir. (Sadece oportünizmin bir çeşidini sektarizm ile karıştıranlar onun dışında tutulabilir.) Sınıfın bilincinde bir köprü oluşturma gerekliliği kaybolmuştur (bu aslında hiç de kolay bir iş değildir). Köprüyü arayıp bulmak yerine oluşan büyük uçurumun kenarında beklenmektedir.

Geçiş Talepleri: Bazı Yeni Öneriler

Aşağıda maddelenen talepleri 1938 yılındaki geçiş programının *yerine değil*, onu *tamamlayıcı* olarak sunmaktayız.

1-Haftalık ortalama çalışma zamanının gelişmiş ve az gelişmiş ülkelerde 30 saate düşürülmesi (veya 28 saat; günde yedi saatten dört gün.) Fazla mesainin yasaklanması. Bu ölçütlerin ülkede işsizliği önleyebilmesi için zorunlu istihdam ve üretim aşamasında bu ölçütlerin uygulanabilmesi için işçi denetimi.

2-Çalışma temposunun artırılmasının önlenmesi. İşçi denetimi. Çalışma temposu ve iş organizasyonunda veto hakkı.

3-Uluslararası şirketlerin ücret farklılıklarına göre alanlarını belirleme çabalarına karşı militan öncü işçi ve sendikalara danışılması ve uluslararası sendikalaşma hakkı. İşgücünün pahalı olduğu ülkelerle denge sağlamak için ucuz işgücünün bulunduğu ülkelerde düzenli bir ücret artışının uygulanması.

4-Ücretlerin düşük olduğu ülkelerde, "ihracat yönelimli" ekonomik büyüme modeline karşı, halkın karşılanmamış ihtiyaçlarının tatminine öncelik vererek iç pazarın genişletilmesine yönelik bir ekonomik gelişme modelinin oluşturulması

5-Emeğin uluslararası bölünmüşlüğü sayesinde yüksek teknoloji tabanlı ürünlerin üretiminin emperyalist ülkelerde tekelleşmesine karşı teknolojinin daha az gelişmiş ülkelere düşük maliyetle transferi.

6-Sosyal hakların korunması. Eğitim ve sağlık alanında sosyal güvenlik harcamalarının kısıtlamaya tabi tutulmaması.

7-Az gelişmiş ülkelerin dış borçlarının silinmesi. İç borçlarda ise belirli bir sınırın üstündeki sermaye sahipleri için radikal bir indirime gidilmesi ve buradan elde edilecek finansman ile toplumun temel gereksinmelerinin karşılanması.

8-Üçüncü Dünya ülkelerinde tarım ve şehirleşme alanında radikal bir reform.

9-Tüm nükleer, biyolojik ve kimyasal silahların üretiminin yasaklanması ve var olan silah stoklarının halkın kontrolünde yok edilmesi.

10-Yeni nükleer santrallerin yapımının durdurulması. Var olan santrallerin toplam enerji üretimi düşürülmeden doğaya zarar vermeyen enerji üretim biçimlerine dönüştürülmesi.

11-Ordunun ulusal sınırlar dışında kullanılmasının referandumla belirlenmesi. "İnsanlara savaş konusunda karar verme hakkı."

12-Eski "bürokratik işçi devletleri"ndeki büyük çaptaki kamu özelleştirmesinin yasaklanması. Bu kuruluşlarda çalışan işçilerin bulundukları kuruluşların mülkiyet biçimi üzerinde veto hakkı.

13-"Bürokratik işçi devletlerindeki" politik rejim değişiminden önce insanların sahip olduğu eğitim, sağlık ve kültürel alandaki haklarının tekrar sağlanması.

14-Bütün ülkelerde (eski bürokratik işçi devletleri de dahil olmak üzere) yaşayanlara tam politik özgürlük: toplanma ve gösteri yapma hakkı, basın özgürlüğü, greve gitme ve grev gözcülüğü yapma hakkı, sendika hakkı, sendika yöneticisi olma ve çalışanların işten çıkarılmasının yasaklanması.

15-Parlemento organlarının çok partili sistemle özgürce seçilmesi. Belirli bir büyüklüğün üstündeki partilere medyada eşit temsil hakkı. Bütün ülkelerde partilerin ve seçim kampanyalarının özel kuruluşlarca desteklenmesinin yasaklanması.

16-Halkın teşebbüsü ile refarandum yapılmasının yasallaşması ve yerel ve merkezi yönetimlerin refaranduma gitme haklarının ellerinden alınması.

17-Kadınların kürtaj hakkının korunması. Bu hak üzerinde hiç bir parasal veya başka bir baskının bulunmaması. Doğum kontrol haplarının serbest kullanımı.

18-Bütün fabrikalarda işçilerin sürekli kullanabileceği çocuk bakım merkezleri.

19-Hamilelik sırasında tam ücret ödenmesi ve doğum sonrası iznin en az dört ay olması.

20-Tüm kurum ve kuruluşlarda kadınların durumunu etkileyen kararlarda veto hakkına sahip seçilmiş kadın komitelerinin bulunması.

21-Eğer kadınların en az yüzde yirmisi tarafından talep edilirse, kanuni olarak kadınlara haftalık ücret düşürülmeden yarım gün çalışma hakkının verilmesi.

22-Varolan Avrupa kuruluşlarının yerini almak üzere uluslararası temsil hakkı olan Avrupa Bölgesel Meclisinin kurulması.

23-Latin Amerika Federasyonu'nun kurulması için, uluslararası temsil hakkı olan Latin Amerika Bölgesel Meclisinin kurulması.

24-Arap ülkeleri için benzer organların kurulması.

25-Güney Asya ülkeleri için benzer organların kurulması.

26-Afrika ülkeleri için benzer organların kurulması.

27-Belirli izlenme veya dinlenme oranının üzerindeki televizyon, radyo ve belirli bir trajın üzerindeki günlük ve haftalık gazetelerin özel mülkiyetinin yasaklanması. Kamu mülkiyetindeki medyada tüm işçi kurumlarının ve vatandaşların temsil hakkı. Medya üzerindeki devlet sansürünün kaldırılması.

28-Soruşturmaların jüri kurulları tarafından sürdürülmesi. Hakimlerin uluslararası temsil hakkı ile seçilmesi. Herkese ücretsiz avukat bulma hakkı.

29-Ulusal güvenlik ve istihbarat birimlerinin dağıtılması. İlgili kişilere tüm gizli dosyaların açıklanması.

30-Sağlık, güvenlik veya ekolojik dengeye ilişkin nedenlerle yürütülen projelerin durdurulması için komşu ülkelerde yaşayan insanlara referandum hakkı.

31-Irk, millet, din ayrımı olmadan herkese uluslararası sınırsız seyahat hakkı. Bütün ülkelerdeki tüm göçmenlere iki yıllık yaşam ve çalışmadan sonra tüm politik hakların tanınması.

32-Şehir içinde yanmalı motora sahip tüm otomobillerin kulla-

nımının yasaklanması.

33-Ozon tabakasındaki deliğin yokedilmesi, okyanusların kirlenmesinin, ormanların yokedilmesinin durdurulması ve insanların doğal afetlerden korunabilmesi için dünya çapında bir konferansın toplanması.

34-Uluslararsı Para Fonu ve Dünya Bankasının yerine beş kıtada yaşayan insanları (hükümetleri değil) temsil eden organların oluşturulması.

35-Fakir ülkelerin gelişiminin hızlandırılması için uluslararası bir fonun oluşturulması.

36-Seçme ve seçilme yaşının 16'ya indirilmesi.

Taleplerin Oluşumu

Bu talepler bu broşürün yazarının teorik ve politik bakış açısının bir ürünü olarak ortaya çıkmamıştır. Birkaçı dışında bu talepler DE'nin onlarca ülkedeki militanlarının tecrübelerinin bir ürünü olarak şekillenmişlerdir. Taleplerin sol aydınların ve deneyimli işçilerin dikkatini çekmesi bu taleplerin yürütülen mücadele içinde test edilmeleriyle gerçekleşecektir. Önümüzdeki yıllarda bu talepler test edilecek, çeşitli durumlara uyarlanacak, tamamlanacak ve değişecektir.

Dünyadaki bütün ülkelerde kitleler henüz bu talepleri yaşama geçirmeye hazır değildir. Fakat bazı ülkelerde bu talepler etrafında tartışma ve ajitasyon başlatmak mümkündür. Bu tartışmalar ve ajitasyon varolan kurumların ve sistemin köklü yapısı düşünüldüğünde normal, ama yine de insanlığın geleceği için tehlikeli olan, özellikle gençler arasındaki depolitizasyon eğilimine karşı bir panzehir yaratmak için gereklidir. Böyle bir yaklaşım, yani "kendi politik aktiviteni kendin üret" düşüncesi politikayı güvenirliliği sarsılmış kurumlara alternatif araçlarla yürütebilmek için bir eğitimdir.

Avrupa Sosyal Demokrasisi Üzerine Düşünceler

Böyle bir bağlamda Avrupa sosyal demokrasisinin durumu ve gele-

ceği hakkında tespitlerde bulunmak gerekmektedir.

Daha önce de belirtildiği gibi İngiltere, Almanya ve İskandinavya ülkelerinde sosyal demokrat partiler halen büyük ve sabit bir seçmen kitlesine sahipler. Hatta bu kitlenin muhafazakar hükümetlerin kemer sıkma politikaları ve seçmenlerin "kötünün iyisi" düşüncelerinin bir ürünü olarak daha da büyümesi mümkün gözükmektedir.

Fakat bu seçim başarıları bu partilerin değişen sosyal konumları ve etkinliklerindeki düşüş ile çelişkili bir halde duruyor. Partideki bireylerin kökeninin ana hattını artık işçi hareketinin kurumlarından yükselen kişiler veya çalışan sınıfın militanları oluşturmuyor. Bu kişiler yoğunlukla sosyal demokrat, liberal ve muhafazakar partilerden birini seçen, politik öngörülerden uzak "uzmanlar"dan, hükümetin yönetim organlarına veya bakanlar kuruluna eklemlenmiş kariyeristlerden oluşuyor.

Bütün bu nedenlerden dolayı Sosyalist Parti(SP) üyelerinin çalışma alanlarındaki varlığı minimal düzeye inmiş ve bazı yerlerde de SP'nin sol kanadında yer alan yapılanmaların sempatizan sayısının altına düşmüştür.

Eski Sovyetler Birliği'nde Savaş ve Nükleer Enerji Karşıtı Hareketler

Zaman zaman politik hareketlenmenin tekrar kazanılması önemli etkilere sahip olabilir. Örneğin bu broşürün kaleme alındığı dönemde binlerce insan Moskova ve diğer Rus şehirlerinde Yeltsin'in Çeçenya'da yürüttüğü kirli savaşı protesto için sokaklardaydı. Ancak bu hareket Vietnam savaşı karşıtı gösterilerde olduğu gibi politik olarak hareketli bir grup tarafından yaratılmadı. Sadece çocukları ve kocalarının ulusal bir mesele yüzünden ölmesini istemeyen sıradan insanlar bu protesto gösterisini gerçekleştiriyorlardı ve bu da büyük bir çoğunluğun desteğini almalarını sağlıyordu.

Bunu Amerikalılar için de bir örnek olarak ele alabiliriz ve bu örnek "insanların savaş için oy hakkı olması" talebinin ne kadar büyük bir kitle nezdinde karşılığı olabileceğini göstermektedir.

Bu noktada eski Sovyetler Birliği bölgesi Semipalantisk'i hatırlamak gerekiyor. Burada yaşayanlar bu bölgede gerçekleştirilen yeraltı nükleer silah denemelerinin hemen yasaklanmasını istediler. Tabii ki sonuca hemen ulaşmaları mümkün değil. Fakat taleplerini ortaya koydular. Hatta Nevada bölgesinde yaşayanlarla da ilişkiye geçerek dünya çapında bu tür denemelere ve yeni nükleer silahların üretimine karşı bir kampanya oluşturmaya çalıştılar.

Bu örnek de en azından bazı geçiş taleplerinin büyük kitlelerin talepleri ve mücadele alanları olabileceğini gösteriyor.

Bir süre önce, yoldaşlarımızın küçük de olsa katkılarıyla birlikte, İsveç Sosyal Demokrat Partisi savunma harcamalarının %50 kısılması için bir referandum önerisiyle ortaya çıktı. Ayrıca Amerikalı bir yazar dünya çapında halkın talepleri doğrultusunda 111 referandumun gerçekleştirildiğine dikkat çekti.

En son ve en büyük çelişki: "Leninist Parti İnşası" niyetiyle yola çıkan bütün sektler şu an varolan gerçek enternasyonal organizasyona benzer hiçbirşey inşa edemedikleri gibi, bazıları da böyle bir hedeften tamamen vazgeçtiler. Fakat "tasfiye" ve diğer tüm günahlarla suçlanan bizler mütevazi bir şekilde IV.Enternasyonal'i inşa ettik ve otuz yılı aşkın bir süre DE'nin gelişimini ve sürekliliğini sağladık.

• • •

Bazıları soruyor: "Spartakistlerin küçük ve önemsiz bir sekt olduğunu söylüyorsunuz. O zaman neden onları dert ediniyorsunuz? Yayınlarındaki çelişkilerle neden bu kadar çok uğraşıyorsunuz?"

Uğraştığımız sadece Spartakistler olsaydı, itirazın temelleri sağlam kurulmuş olabilirdi. Ama durum böyle değil. Onların gazetelerinden alıntıları, Troçkizmle biraz ilişkileri olduklarını iddia eden tüm sektlere vurmak için bir sopa gibi kullanıyoruz. Ve bu sektler önemsiz değiller.[9]

Hepsi birden ele alındığında, üye sayıları birkaç bini buluyor. Emin olun ki, toplam üye sayıları IV.Enternasyonal'inkinden çok daha küçük. Kitle hareketinin içindeki ağırlıkları ise çok daha sınırlı.

Bazen ikiye bölünen İngiltere'deki *Militant* grubunun bir kanadının yaptığı gibi, oy vergisine karşı kitle hareketinde insiyatif alarak olumlu bir rol oynayabiliyorlar. Birkaç alt sekte bölünen Moreno grubu, daha sonra büyük ölçüde kaybettikleri bir sol sendikayı tekrar örgütlediler. Lutte Ouvrière (LO) grubunun başkanlık seçimindeki adayı, Arlette Lagouiller, Nisan 1995 Fransa seçimlerinin ilk raundunda, ateşli bir kampanyadan sonra oyların %5'ini alarak çok iyi bir sonuç elde etti. Ama bu seçim başarısının olumlu etkisi, Laguiller'in sosyalistlerin adayı Jospin'i açık bir şekilde desteklemeyi reddetmesi sonucu kısmi olarak zarar gördü. Lutte Ouvrière'in birleşik öncü taktiğini anlamasındaki genel bir eksikliğin sonucu olan bir tavır.

Ancak tüm bu sektlerin genel dengesi kesinlikle negatiftir. Yanlış ve kafa karıştırıcı bir tablo üretiyorlar. Sözde-Troçkizmlerini sanki gerçeğiymiş gibi gösteriyorlar. Çekimsercilik ve rahatsız edici düzeyde müdahalecilik arasında salınan dogmatik sekter duruşlarından ve kitle hareketine karşı tavırlarından dolayı ileri işçiler ve sol entellektüeller arasında Troçkizm karşıtı önyargılara neden oluyorlar.

Buna ek olarak, Komünist ve Sosyalist Partilerden çok daha dar

9. Bkz. Paul Le Blanc; *a.g.e.* Cilt.3.(FIT yay.)

bir ölçekte olmasına rağmen, bu sektler kadro katilleri gibi davranıyorlar. Sektin yeniden ürctimi başlı başına bir amaç haline getirildikçe er ya da geç üyelerinin birçoğu onları terkediyor. Ve bu insanlardaki hayal kırıklığı sadece Troçkizme ilişkin değil, işçi sınıfı hareketine ve hatta genel olarak politika yapmanın kendisine ilişkin oluyor.

Ayrıca, Rusya'da sözde farklı enternasyonellerin varolduğuna dair bir mit yaratarak, dünya çapında varolan ve işlevli olan tek bir IV.Enternasyonal olduğu gerçeğini de perdelemeye çalıştılar. Bu mitten kaynaklanan kafa karışıklığı ise Troçki'nin kendi ülkesi için en temel isteklerinden biri olan Rusya'da IV.Enternasyonal'i inşa etmeyi Troçki'nin Rus destekçileri açısından zorlaştırıyor.

Bu sektlerin birkaçının ise kaba bir oportünizme saplanıp kaldığını da belirtmek gerek. Moreno mezhebi uzun yıllardır dergisinin altbaşlığında şöyle yazıyor: "Juan ve Evita Peron'un kumandası altında". İngiltere'deki The Militant grubu ise Ulster'le ilişkili olarak İrlanda halkının kendi kaderini tayin hakkına karşı çıkıyor ve İngiltere'de kapitalizmin Parlemento aracılığıyla yürütme erki ele geçirilerek yıkılabileceği reformist hayalinin izini sürüyor. Healy sekti, "Yeşil Kitap" adlı kitabında "yahudilerin" alman ırkına karşı yönelttiği tehdidi Adolf Hitler'in farkettiğini belirterek, onu açıkça desteklemekten kaçınsa da, anladığını söyleyen Kaddafi rejimini "kalpten" destekliyor. Sonra da bu oportünistler kalkıp bize "ortodoks Troçkizm" dersi vermeye çalışıyorlar!

Barnes Sekti ve Temel Unsurların Aydınlatılması:

Başka bir sekt vakası, Barnes grubu ise birçok temel teorik ve programatik mevzuyu açıklığa kavuşturmamızı sağlıyor. Amerikan Sosyalist İşçi Partisi'nin (SWP) liderlerinden biri olan Doug Jenness'in kendi kendine bizimle yaptığı polemiklerde gördük ki, Jenness, Marx'tan beri bilinen eşitsiz gelişim yasasıyla ilk olarak Troçki'nin formüle ettiği eşitsiz bileşik gelişim yasasını birbirine karıştırıyor. [10]

Jenness, hareketimizi Troçki'nin entellektüel emek keşfine dayalı çalışmalarımız dolayısıyla "ütopik sosyalizm ve tarihsel idealizme düşmekle" suçluyor. Gerçekte, Troçki'nin sürekli devrim teorisi –ki tüm çalışma bunun üstüne şekillenmişti- Petrograd sovyetinin ilk başkanı ve dolayısıyla tüm Rusya'da ve Rus Polonya'sındaki işçi sınıfı hareketine katılan, önderlik eden bir devrimci olarak geliştirdiği pratik deneyiminin genelleştirilmesine yaslanıyordu.

Jenness aynı biçimde Rusya'daki öncelikli tarihsel görevler konusunda da bir kafa karışıklığı yaşıyor: özellikle ulusal-demokratik devrimin klasik görevleri ve bu görevlerin yürütülmesini sağlayacak devletin doğası arasındaki ilişki konusunda.

Rusya'da Lenin ve Troçki Üzerine Bir Tartışma: Barnes Sekti Sürekli Devrim Teorisini Terkediyor.

Tüm tarihsel kanıtlara rağmen, Barnes sekti Lenin'in 1917 ***Nisan Tezleri***nden önce Lenin ve Troçki arasında bir anlaşmazlık olduğunu inkar ediyor. Barnes sekti ve Jenness'in "işçi ve köylü hükümeti" şeklinde bir varyasyonunu oluşturdukları Lenin'in "işçi ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü" tezi burjuva devletinin sürekliliğine, hatta sadece tarımla sınırlı olmamak üzere kapitalist ekonominin inşa edilmesi gerekliliğine işaret ediyordu. Bu nedenledir ki, bu ruh haliyle yetişen "eski Bolşevikler" benzer bir tarzda düşünen Menşeviklerle yakınlaşıyor ve uzlaşmadan yana tavır alıyorlardı. Bu nedenledir ki, Jack Barnes'in sürekli devrim strateji ve teorisini reddetmesine benzer bir şekilde, Lenin'in ***Nisan Tezleri***'ni "Troçkizm" olarak adlandırıyorlardı.

Troçki, XX. Yüzyılın başlarında Çarlık Rusya'sının özgül doğasından yola çıkarak Rusya'da burjuvazinin bu görevleri yerine getiremeyeceği gibi buna istekli de olmadığını, bu nedenle bu görevlerin gerçekleştirilmesinin yoksul köylülükle ittifak halindeki proletarya

10. Doug Jennes; *SWP Uluslararası İç Tartışma Bülteni*, No.3, Haziran 1982. Bülten benim bir, Jennes'in iki metnini içeriyor.

tarafından iktidarın fethiyle, başka bir deyişle, proletarya diktatörlüğünün yaratılmasıyla mümkün olabileceğini idda ediyordu. Ayrıca, görece geri bir ekonomi içinde büyük çapta modern sanayi "adalarının" varlığıyla belirlenen Rusya'nın o dönemdeki özgül doğasını veri olarak alır ve muzaffer bir devrimin ulusal-demokratik taleplerle sosyalist taleplerin birarada gerçekleştirilmesi gerektiğini söyler.

Jenness ise Lenin'in de daha sonradan radikal bir biçimde adapte ettiği bu reddedilemez tarihsel gerçeği reddediyor gibi görünüyor. Lenin Ekim 1917'de doğan devleti proletarya diktatörlüğü olarak adlandırır. Sovyet hükümetinin temsilcisi olarak Sovyetlerin İkinci kongresini şu sözleriyle açar: "Şimdi, sosyalizmi inşa etmeye başlıyoruz."

Lenin ve Troçki arasındaki bir başka önemli fark da köylülüğün hem burjuvaziden hem de işçi sınıfından bağımsız siyasi organları kurma kapasitesinin var olup olmadığı sorunudur. Lenin sadece böyle bir kapasite varsayar. Onun gözünde, işçilerin ve çiftçilerin hükümeti işçilerin partisi ile köylülerin partisi veya parti benzeri organlarının yerel ittifaklarından oluşacaktır.

Daha sonra, Lenin bu önermeyi açık bir biçimde reddetmiştir. Jenness'le tartışmada da ondan alıntıladığımız gibi, Lenin kategorik olarak, tarihin köylülüğün politik olarak ya proletaryadan ya da burjuvaziden yana taraf olacağını hiç bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde kanıtladığını onaylamıştır. Bunun aksini düşünenler iflah olmaz hayalperestlerdir, der Lenin. Yani Rusya'da proletarya diktatörlüğünün zaferi birçok neden yanında köylülüğün büyük bir çoğunluğunun da son aşamada burjuvaziden yana değil, proletaryadan yana tavır almasıyla sağlanmıştır.

Barnes Sektinin Evrimi

Son olaylar, Barnes sektinin kendi siyasi kaderini tayin etmekte ne kadar yetersiz olduğunu gözler önüne seriyor.

7 Ocak 1977'de SWP Ulusal Kongresine sunulan raporda Jack

Barnes DE önderliğinden, Dokuzuncu Dünya Kongresinde önderliğin çoğunluk eğilimi özeleştirilerini yaptığı sırada, Latin Amerika üstüne yapılan çözümlemenin resmi olarak da iptal edilmesini istiyor.[11]

Bunun ötesinde, Barnes IV.Enternasyonal içinde hizipsiz bir hava yaratılmasını talep ediyor. Gelecek Dünya Kongresinde Geçiş Programının geçerliliğinin yeniden tartışılması için çağrı yapıyor. DE içinde "geçici ittifakların Bolşevik örgütlenmesi normuna dönüş yapıp, önderlik pozisyonunu verip alabiliriz, farklı sorunlar üstünden farklı çizgilerde ittifaklar yapabiliriz. Bugün anlaşıksak yarın değiliz ve belki öbür gün tekrar anlaşık oluruz, ama ancak olaylar kimin haklı, kimin haksız olduğunu gösterdikten sonra."[12]

Ancak sonra bu görüşlerinden sansasyonel bir çark yapıyor.

1981'de ve daha sonrasında Barnes grubu Barnes'in kendisinin doğru bir biçimde tanımladığı Bolşevik örgütlenme normlarını bir kenara bırakmış olan SWP örgütsel normlarının altına giriyor. Önderlik üyeliğinin rotasyonu ortadan kaldırılıyor. Yıllardır aynı pozisyonu işgal eden önderlik Bolşevik Parti'de ya da Lenin'in Üçüncü Enternasyonal'inde veya Troçki'nin önderliğindeki Uluslararası Sol Muhalefet ve IV.Enternasyonal'de kesinlikle normal olan bir "suçtan", kendileri arasında kimi görüşmeler yapmış olmak "suçundan" dolayı ihraç ediliyor.

Bu yalnızca otoriter keyfiliğin bir göstergesi değildir. Bu siyasi bir operasyonu kolaylaştıran bir araçtır: SWP'yi programatik temellerinden ve Dördüncü Enternasyonalle örgütlü ilişkisinden koparmak. Bu operasyon üyelerin arkasından, hiç açık ve dürüst olmayan bir biçimde ve parti okulu kullanılarak çevrildi. Okula katılımcılar ve raportörler önceden belirlendi ve bu revizyonizme karşı geleceği tahmin edilen yoldaşlara bilgi verilmedi. Operasyonun bütünü sade-

11. IV.Enternasyonal Dokuzuncu Dünya Kongresi'nde kabul edilen "kıta çapında uzatılmış kır gerilla savaşı stratejisi" çizgisi Onuncu Dünya Kongresi'nde yanlış bir hat olarak reddedildi ve Uluslararası Çoğunluk Eğilimi bu konuda özeleştiri yaptı.

12. Jack Barnes, *op cit.*

ce SWP geleneğinin çiğnenmesi değil, bunun da ötesinde resmi statüsünün de yokedilmesine yönelikti.

Barnes Bolşevik "Süreklilik" ten Yana!

Barnes, bu operasyonu Bolşevizmin sürekliliği için gerekli olduğunu söyleyerek meşrulaştırmaya çalışıyor. Ancak bu iddia bir hilekarlığın üstünü örtmeye yöneliktir. Lenin Bolşevik bir örgütün programatik bağlamından koparılmasını hiçbir zaman öğütlememiştir. Önce ortodoks Troçkizmi yeniden öne sürmek ve Dördüncü Enternasyonal'i inşa etmek için, daha sonra da Troçkizmi reddetmek için (Geçiş Programı sürekli devrim stratejisini oldukça açık bir biçimde içerir ve hareketimizin temel programatik tamamlayıcılarından biridir) aynı örgütü kullanan Barnes'e olsa olsa gülerdi.

Barnes Dördüncü Enternasyonal'in geleceğini garanti altına almak ve sürekliliğini sağlamak için Leninist-Troçkist Hizip'in (LTF) çok önemli olduğunu söyledi. LTF'nin Dokuzuncu Kongrede Latin Amerika üstüne aldığımız yanlış karara karşı verdiği mücadele bizce de oldukça olumluydu. Uluslararası Çoğunluk Eğilimi (IMT) de Onuncu Kongrede hatasını farketti ve özeleştirisini verdi.

Ancak LTF ve IMT arasında Latin Amerika sorunundan çok daha ötede bir anlaşmazlık olduğu açık. Bugün, LTF önderlerinin birçoğu Troçkizmin herhangi bir çeşidiyle dahi tüm ilişkilerini kestiler ve Dördüncü Enternasyonal'i inşa etmeye ilişkin hiçbir çalışmaya da rıza göstermiyorlar. Diğer tarafta ise bu hizip savaşında taraflardan biri olan IMT liderlerinin büyük bir çoğunluğu da kendilerine yöneltilen yozlaşmış değilse de tasviyecilik suçlamalarına karşın hiç de başarısız olmayan bir şekilde Dördüncü Enternasyonal'i tüm dünyada inşa etmeye devam ediyorlar. Bu da aynı nedensiz suçlamaları bugün de tekrar edenlere bir ders olur umarım.

Programatik Tartışmalar ve Pratik Sonuçları...

Bu, saf tarihsel veya akademik bir tartışma değil kuşkusuz. Program ve gündelik hayatın meseleleri arasında doğrudan bir bağlantı var.

Devletin doğası ordunun doğasını da belirler (ancak hemen belirtelim ki, kimilerinin tartıştığının aksine, bu önermenin tersi doğru değildir). Eğer işçi sınıfının iktidarı fethi için mücadele etmeyi reddediyorsanız, niyetlerinizden tamamen bağımsız olarak, tüm sonuçlarıyla birlikte burjuvazinin ve burjuva devletinin iktidarda kalmasına katkıda bulunuyorsunuz demektir.

...Endonezya Örneği; 1965 ve Sonrası

Endonezya'da olan tamamiyle budur. Talihsiz Aidit [Endonezya Komünist Partisi Önderi] ne proletarya ne de burjuvazinin yönetmediği, ancak bu ikisinin kombinasyonu olan bir devlet biçimi olabileceğine inanmıştı. Eylül 1965'te ordu işçilere, Komünist Parti üyelerine ve sempatizanlarına, ilerici aydınlara karşı saldırıya geçti ve bir milyon insanı öldürdü, bu, Almanya'da Nazilerin iktidarı ele almasından sonra uluslararası işçi sınıfının uğradığı en büyük kıyımdı. [13]

Aidit'in burjuvazinin ordusundan bağımsız kendi ordusunu kurmak istememesi, Mao'nun ***Yeni Demokrasi*** adlı kitabında talihsiz bir biçimde uzun uzun savunduğu ne burjuvazinin ne proletaryanın

13. O zamandan beri Endonezya Ordusu Doğu Timor halkına neredeyse genosid benzeri bir muamele içinde.

olan devletin ikili doğası teorisine dayanır. Ne mutlu ki, Çin devrimi sırasında Mao bu teorisini denemeye kalkışmamıştı. Teorizasyonunun aksine, *fiili olarak* bağımsız olan askeri güçlerini korumakta inat etmişti –aklıma gelmişken, bu inat da "Çin halkı iç savaştan yorulmuş olduğu için" Çan Kay Şek'le ittifak yapmak konusunda onu zorlayan Stalin'e karşı bir inattı.) Halk Kurtuluş Ordusu Kuomintang'ın ordusunu yenilgiye uğrattı. Çin devrimi zaferle sonuçlandı. Mao pratikte kendi teorizasyonunu değil, sürekli devrim stratejisini uyguladı, başladığı andan itibaren bürokratize olmuş olsa da bir işçi devletinin yolunu açtı.

Günümüz Güney Afrika Örneği

Gündelik politika ve program arasındaki bağ, Endonezya trajedisiyle bitmiyor. Bugün, kapsamı çok daha az olsa da, Güney Afrika'da da benzer bir trajedi yaşanıyor.

Neyse ki, ortada bir milyon kadar ölü yok. Ancak "Başkan" Mao'nun yolundan giden Nelson Mandela için Güney Afrika işçileri ve köylülerinin ödediği bedel, Afrika Ulusal Kongresi'nin (ANC) bunlar içindeki ağırlığı ne kadar artmış olursa olsun, baki kalan bir burjuva devleti ve ordusudur.

Ve Barnes grubu utanmazca özür diliyor ve bir sürü safsatayla bu intihar politikasının üstünü örtüyor. Bu, gerçeği saklıyor. Bu, Mandela'nın uluslararası büyük şirketlerle bir anlaşma yaptığını ve hatta bu anlaşmayı hayata geçirebilmek için kitlelere karşı baskı kullanabileceğini göstermiyor.

Sürekli Devrim Stratejisi Nasıl Uygulanmalı?

Sürekli devrim stratejisi bugün Üçüncü Dünya ülkelerinde belki en yoksulları hariç tutulmak kaydıyla hâlâ geçerliliği korumaktadır derken neyi kastettiğimiz konusunda kimi kafa karışıklıkları oluşabiliyor.

Sorun programatik kimi noktaları en geniş kesimlere yayma sorunundan ötedir (ancak elbette eğitimsel propaganda malzemesi olarak vazgeçilmezdir). Geniş kitleler biz sürekli devrim dediğimizde ne demek istediğimizi anlamıyor. Ve dünyanın bugünkü koşullarında, eski "sosyalist" ülkelerde "kumanda ekonomisinin" çöküşünden sonra Üçüncü Dünya solu bile, değil "sürekli" olanı, her türlü devrime imtinayla yaklaşıyor.

Dolayısıyla, biraz daha basit bir dille konuşmamıza izin verin: Şöyle söyleyelim: açları doyurmak ister misiniz, çıplakları giydirmek, hastaları iyileştirmek, evsizlere ev vermek, çocukları şiddetten korumak veya cahilleri okutmak? Bu kitlelerin gün geçtikçe daha fazla anladığı bir dildir.

Eğer sadece kısmi demokratik seçimlerde "evet" diye cevap verirlerse tekrar sorarız: demokratik olarak kazanılmış bu haklarınızı iç ve dıştaki düşmanların müdahalelerine ve antidemokratik "darbelere" karşı koruyacak bir devlet kurmak zorunda değil misiniz?

Bu yakıcı taleplerin yerine getirilmesi % 70'i ulusal ve yabancı mülkiyetinde olan kaynakların yani Rusya'da NEP (Yeni Ekonomik Politika) döneminde alınandan daha fazlasının yeniden dağıtılmasını gerektirir. Özel mülkiyetin %70'ine *fiili olarak* el koymanın neresi "reformizm"dir? Yoksa Lenin bir reformist miydi?

El konulan kaynaklar sadece yukarda anılan talepleri yerine getirmek üzere kullanılmayacak. Aynı zamanda kapitalizmi aşan bir ekonomi ve toplum yaratmaya başlamak için de kullanılacaklar. Bizim hedefimiz, adını kullanmasak bile, sürekli devrim stratejisini *hayata geçirmektir*. Yukarda anlatılan da, sürekli devrim stratejisini geniş kitlelerin anlayabileceği şekilde hayata geçirmenin yöntemidir.

Çin'in ateşli savunucuları haline gelmiş olan mini-sektlerin "sosyalizme doğru Çinli yolu"na veya Çin'in ekonomik politikasındaki "başarılarına" övgüler düzmelerinin sınırlı da olsa önemsiz olmayan kimi yankıları var. Ne yazık ki, kimi iyi arkadaşlarımız ve hatta yoldaşlarımız da bu övgülerden etkilenmeye oldukça eğilimli gözüküyor.

Çin'in resmi istatistiklerinin geçerliliğini sorgulamak çok mümkün. Ancak daha da önemlisi çıktı büyümesinin oranı ne kadar artmış olursa olsun, Çin işçi sınıfı ve köylülüğünün bunun için ödediği bedel çok ağırdır. Bir milyondan fazla genç kadın fahişeliğe zorlanıyor, hatta kimi zaman aileleri tarafından satılıyor.

Devlet, milyonlarca yoksul köylüye teslim ettikleri ürünler için düzenli ödeme yapmıyor. Köylüler asgari geçimlerini sağlayabilmek için şehirlere taşınmaya çalışıyor, oradan oraya dolaşıyorlar. "Kızıl kapitalistler" utanç verici bir tarzda kendilerini zenginleştirirken asgari ücret giderek düşüyor.

Parti önderliğinde rüşvet ve adam kayırmanın haddi hesabı kalmadı. Grev yapma ya da devletten bağımsız bir sendika kurma hakkı yok. Sert bir politik baskı var.

Yakınlarda, oldukça gecikerek de olsa, bizi dehşete düşüren bir durumdan daha haberdar olduk. Harry Wu'nun kitabı 1994'te Uluslararası Af Örgütü'nün TV belgesel ödülünü aldı.

Wu, Çin Halk Cumhuriyeti'nde *Laogai* adı altında dünyanın en büyük toplama kampı sisteminin örgütlenmiş olduğunu iddia ediyordu. Yüzlercesi politik olan binlerce mahkum, çoğu kez mahkeme karşısına bile çıkarılmadan bu kamplarda köleliğe mahkum edilmiş bulunuyor. Bu köle emeğinden elde edilen ürünler kitlesel olarak düşük fiattan ihraç ediliyor. Wu'nun sunduğu verilerin ne kadarının gerçek ne kadarının abartılmış olduğunu öğrenme şansımız yok. Fakat bunların bir kısmının doğru olması bile ilgili oldukları gerçekler açısından düşünüldüğünde dehşet verici olurdu.

Alternatif: İşçilerin Özyönetimi

Yeniden: Bu tartışma basitçe olayların yorumu olarak düşünülemez. Özellikle sosyalizmin işçi sınıfı nezdinde dünya çapında yaşadığı kriz nedeni ile, benzeri durumlarla "sosyalizm" arasında kurulacak her türlü ilgi kötü etki bırakmanın dışında bir işe yaramayacaktır. Çünkü sınıfın yeniden minimum bir sosyalist inanç geliştirmesi –ya da kapitalizmden kopuşu– onun temel hak ve çıkarlarının garanti altına alınacağı, geliştirileceği, genişletileceği ekonomik, sosyal, politik, ve kültürel koşulların varlığı ile sıkı sıkıya ilişkilidir. Profesör Alec Nove ve benzerlerine karşı kendi ekonomik modelimizi savunurken, akademik bir tartışma içine girmemiştik. "Piyasa Sosyalizmi"nin savunucuları, "*tertium non datur*" –üçüncü bir yol yok– diyorlardı. Ya despotik ve verimli olmayan kumanda ekonomisi ya da piyasa sosyalizmi.

Yanıtımız şu oldu: evet üçüncü bir yol vardır: Tüketicilerin sürekli kalite kontrolüne tabi olan üreticilerin, neyi, nasıl üreteceklerini, üretimin temel parçalarının nasıl dağıtılacağını belirledikleri bir ekonomik düzen, demokratik olarak merkezileştirilmiş bir özyönetim sistemi.

Bu tartışma bugün sermayenin emeğe karşı dünya çapında yönelttiği saldırı ile ilişkisiz değildir. Yeni Muhafazakarların işçi sınıfı hareketi içindekiler de dahil olmak üzere herkese piyasa ekonomisinin en verimli ekonomik örgütlenme tarzı olduğunu kabul ettirme çabası, ücretlilerin ve onların müttefiklerinin en ufak bir "geri püskürtme" mücadelesini etkisiz hale getirme, karıştırma, yolunu şaşırtma çabaları ile içiçe geçiyor. Kârın ve açgözlülüğün kutsallığını korumak için ödenmiş hiçbir bedel, sivil ayrıcalıkların ve demokratik özgürlüklerin giderek yok edilmesi de dahil olmak üzere, ağır bir bedel olarak görülmüyor.

Zorunlu Çelişki

Bütün sözde Troçkist sektlerin zorunlu olarak yaşadıkları temel çelişki şudur: Kendini "gerçek" IV. Enternasyonal'i kurmaya adadıklarını ilan etmiş olanlardan hiçbiri bugüne dek uluslararası bir örgüt kuramamıştır. "Tasfiyeci" olarak ilan edilmiş örgütümüz ise, dünya çapında binlerce üyesi olan gerçek IV. Enternasyonal'i kurmuştur.

Bu iddiaya şöyle bir itiraz gelebilir. IV. Enternasyonal eğer varsa, devrimci önderlikte ve işçi sınıfının bilincinde yaşanmakta olan krizi bugüne dek neden çözemedi? Ve neden proletaryayı nihai zafere ulaştırabilecek kitlesel devrimci partiler, kitlesel bir devrimci enternasyonal kuramadı?

Bu soruya uygun bir yanıt verebilmek için kişinin ulaşılması gereken nokta ile ulaşılan nokta arasında bir ayrım yapması gerekir.

Devrimci partiler ve Marxist programa dayanan devrimci bir enternasyonal kurmak istemediğimiz yolundaki iftiraları bir yana bırakıyorum. 15 yaşımdan beri hayatımı bu amaca adadım. IV.Enternasyonal'in genç önderleri de daha geç bir tarihten başlamak üzere bunu yaptılar. Bu konu üzerinde birçok kitap ve broşür yazdık. Onlar da yazdılar. Bunun tersini iddia etmek Troçki'nin uygun biçimde adlandırdığı gibi ***Stalin'in Tahrifatlar Okulu***'nun ancak bir devamı niteliğinde olacaktır.

IV. Enternasyonal'in Değerlendirilmesi

IV. Enternasyonal'in faaliyetinin değerlendirilmesi ile ilgili olarak iki sorunun yanıtlanması gerekmektedir. Neden şu anki kazanımlarımlarımızdan daha fazlasına ulaşamadık? Ve kazanımlarımız nelerdir?

Örgütümüzün açılımlarının ve zaaflarının herkes kadar farkındayız. Dünyada en az 50 ülkede örgütlü olduğumuz doğrudur. Fakat önemli bazı ülkelerde örgütlenemedik. Güney Kore, Nijerya, Endonezya ve Pakistan'da örgütlü değiliz. Dünyadaki 15 önemli sana-

yi ülkesinden ikisinde hiçbir varlık gösteremedik, üçündeki örgütlülüğümüz çok zayıf ve geri kalan onunda değişen oranlarda daha güçlü örgütlerimiz var. Çeşitli ülkelerde varolan çekirdek örgütlerimiz oldukça küçük ve işçi sınıfı içinde hiçbir gerçek örgütlülükleri yok. Merkezi yayın organımızın içeriği genelde kusursuz olmasına rağmen tirajı hâlâ çok düşük. Her ne kadar diğerlerinden çok daha az hata yapmış ve yaptığımız hataları daha süratli düzeltmiş olsak da, geçmişte gelişimimize darbe vurduğu kuşkusuz olan önemli politik hatalar yaptık.

Bazı Teorik Eksiklikler...

Birtakım teorik kusurlarımız da mevcuttur. Son dünya kongremizden çıkan dökümanlar kusursuzlar. ***Komünist Manifesto*** ile başlayarak, ***Erfurt Programı***, ***Komünist Enternasyonal'in kuruluş programı*** ve nihayet ***Geçiş Programı*** ile devam eden geleneği izlemektedirler. Bu özellikle dünya çapında komünist hareket ve radikal sol için paha biçilmez olanaklar sunan ***Sosyalist Demokrasi ve Proletarya Diktatörlüğü*** [Yazın Yayıncılık, Yeniyol Broşür Dizisi] dokümanı ve son kongremizde ortaya çıkan ***Yirmibirinci Yüzyılın Eşiğinde Ya Sosyalizm Ya Barbarlık***[Yazın Yayıncılık, Yeniyol Broşür Dizisi] dokümanı için geçerlidir.

Bununla birlikte, ekolojik krizin komünistlere yüklemiş olduğu sorumluluğa ve çözüm bekleyen problemlere tamamıyle uygun olduğu söylenebilecek bir yanıta ulaşılamamıştır. Her ne kadar konuyla ilgili olarak bize yardım eden pek çok uzmanımız olsa da, yaklaşan dünya kongremizden önce konu ile ilgili olarak hazırlanmış doküman geliştirilerek tartışılmalıdır.

Demokratik bir proletarya diktatörlüğünün ve sosyalizmin inşasına başlamanın kendiliğinden ve tek başına kadınların ezilmesini ortadan kaldırmayacağını hepimiz kabul etmiş bulunuyoruz. Dolayısıyla kadın özgürleşme hareketi bu amaçla varlığını ve çalışmalarını sürdürmek zorundadır. Fakat, sınıf ve cins arasındaki kompleks dialektik ilişkiye henüz yeterince vakıf olabilmiş değiliz.

İşin, eğitimin (ve yeniden eğitimin), boş zamanın, sosyal aktivitenin nasıl yeniden birbirleri ile uyumlulaştırılacağı daha kesin olarak tarif edilmelidir.

...Ve Bazı Etkileyici Kazanımlar

Eksikliklerimizi bir kez belirttikten sonra sıralayabileceğimiz kazanımlar hepsinden daha etkileyici. Devrimden söz etmek bir yana, henüz başarılı genel grevler örgütleyememiş olsak da, bir çok ülkede başarılı kısmi mücadelelere önderlik ettik.

Yakın geçmişte muhafazakar Fransız hükümetine önemli bir darbe vuran Fransız Hava Yolları grevine yoldaşlarımızdan biri önderlik etmiştir. Bir başka yoldaşımız, Avrupa'nın en büyük otomobil fabrikası olan, Turin'deki FIAT fabrikasında örgütlenen Avrupa'nın her yerindeki emekli işçilere en iyi gelir garantisi hareketini, *Cassa di Integrazione*'yi örgütleyenlerden birisi idi. İsveç seksiyonumuzun lideri, İsveç'teki en büyük fabrika olan Volvo'daki tüm işyeri sendika temsilcilerinin temsilciliğine aday gösterildi. Her ne kadar seçilememiş olsa da, azınlık oylarının önemli bir kısmını aldı. Yoldaşımız Jacob Moneta sendika çalışması sayesinde eski Demokratik Almanya'daki Demokratik Sosyalist Parti'nin(PdS) Merkez Komite üyeliğine seçildi. Bu görevde, ülkede uzun bir zamandan sonra yeniden, bağımsız işyeri temsilcilerinden oluşan küçük fakat çok militan bir grup oluşturmayı başardı.

İtalyan yoldaşlarımız hükümetin emekli aylığı kanunlarını işçiler aleyhine değiştirme girişimine karşı milyonlarca işçinin katıldığı kitle gösterilerini ateşleyen yerel komitelerinin liderleri arasında idiler.

Brezilya'lı ve Sri Lanka'lı yoldaşlarımız önemli grevlere önderlik ettiler. Yakınlarda Martinik (Fransız Antilleri) seksiyonumuzdan bir yoldaş Fort-au-Prince'in başkentinde yaşanan genel grevde önemli bir rol oynadı.

Bütün bu yoldaşlar IV. Enternasyonal'e olan bağlılıklarını açıkça ifade etmişlerdir; Brezilya'daki birçok öncü sendikacının yaptığı gibi. Sri Lanka'da seksiyonumuzun önderlik ettiği sendikalarla yoldaş

Bala Tampoe'nin önderliğindeki CMU arasında sıkı bir işbirliğinin gelişmesi olasılığı var. Bu durumda, seksiyonumuz ülkenin sendikal hareketinde hegemonya kazanacak.

Bir çok ülkede, sınıf içinde gerçek uzun dönemli bağları olan ve kitle hareketlerinin desteğini sağlamış önemli bir güç haline geldik.

Sınıfla olan bu bağlarımız ve politik inisiyatifimiz sayesinde, herhangi bir sol sınıf hareketinin ve hatta bazen topyekün sınıf hareketinin kendisinin bizi atlayarak iş yapması olanaksız hale gelmiştir.

Seksiyonlarımız ve sempatizan örgütlerimiz arasında pek azının bu durumda olduğu apaçık. Fakat nispeten zayıf durumdaki örgütlerimiz de geçmişe oranla çok önemli mesafeler kaydetmişlerdir. Avrupa'da iki milletvekili yoldaşımız var. Bunlardan biri IV.Enternasyonal'in Birleşik Sekretarya üyesi olan Danimarka'lı yoldaş Sören. IV.Enternasyonal'in Avrupa'daki bir başka merkezi lideri olan, yoldaş Louça ise IV.Enternasyonal'i Portekiz parlementosuna taşıyacak treni sadece birkaç yüz oyla kaçırdı. Bir dahaki seçimlerde onu parlementoda görmeyi umuyoruz. Meksika'da bir -Birleşik Sekretarya üyesi de olan yoldaş Edgar Sanchez- ve Brezilya'da altı seçilmiş milletvekilimiz var. Belediye ve bölge meclislerinde düzinelerce üyemiz var. Bunlardan biri, radikal sendikacı bir sempatizanımızla birlikte benim memleketim olan Antwerp'te çalışıyor.

Hareketimize önemli şahsiyetler katıldı: Alman Komünist Partisi Merkez Komite üyesi Willy Boepple (KP dağıldıktan sonra), Danimarka Komünist Partisi Merkez Komite üyesi ve uluslararası olarak Lenin uzmanı olarak bilinen Dr. Georg Motved (KP dağıldığından beri), Brezilya Komünist Partisi yayın organının eski editörü yoldaş Axelrod (IV. Enternasyonal'e katıldıktan sonra Brezilya yayın organımızın editörlerinden biri olmuş ve yakın bir zaman önce de ölmüştür), 1980-1981'de kendiliğinden örgütlenen 10 milyon işçinin oluşturduğu ve o dönemde kapitalizmin restorasyonuna karşı işçilerin özyönetiminde direnen Dayanışma(Solidarnosc) Hareketinin tarihsel kurucularından ve önderlerinden biri olan yoldaş Josip Pinior.

İspanya Merkez Bankası'nda çalışan ve sol sendikal çevreler üzerinde etkili ekonomistler olan Jesus Albarracin ve Montes yoldaşlar IV. Enternasyonal'e katıldılar. Sri Lanka Açık Üniversitesi

Mühendislik ve Teknoloji Dekanı Prof. H. Sriyananda ve Sri Lanka'daki örgütü Nava Sama Samaja Partisi (NSSP) IV. Enternasyonal saflarına katıldılar. Profesör Sriyananda insan haklarının gelişimi ve ekonomik gelişme ile olan ilişkisinin açığa çıkması için yürüttüğü kampanya ile özel olarak tanınmaktadır. Sri Lanka hükümetinin baskısı karşısında Tamil halkını savunanların başında yer almaktadır.[14]

Ortadoğu'daki devrimci sol örgütlenmelerin en büyüğü olan Suriye Komünist Eylem Partisi lideri olan yoldaş Mounif Melhem'i özellikle anmalıyız. Yoldaş Melhem, pek çok yoldaşı ile birlikte, 1981'den bu yana, 14 yıldan beri Suriye hapishanelerinde kötü koşullar altında yaşamaktadır. Yoldaşımız şimdi IV. Enternasyonal saflarında yerini almıştır.

Rusya'daki ve tüm eski Sovyetlerdeki en iyi Marxist olan yoldaş Alexander Buzgalin, IV. Enternasyonal'e katılmasa da, hareketimize olan sempatisini açıkça ifade etmiştir. Ve merkezi yayın organımız ***International Viewpoint***'in (Fransızca, İspanyolca ve Almanca'da ***Inprecor***) Rus dilinde basımı sırasında Rus dili ile ilgili sıkıntılarımız konusunda bize yardım etmektedir. Yakın bir zaman önce de onun girişimi ile son dünya kongremizde ortaya çıkan programatik manifestonun Rusça bir çevirisi yayınlanmıştır.

IV. Enternasyonal Üyelerinin Yazdıkları Kitaplar

Hareketimizin üyeleri tarafından yayınlanan kitapların tirajı çeviriler de dahil olmak üzere 3 milyon kopyaya ulaşmıştır ve çok kısa bir süre sonra bu rakam yükselecektir. Listeyi bilinçli olarak sempatizanları bile dahil etmeden, örgüt üyesi yoldaşlarla sınırlı tuttuk ki, politik olarak aktif olmakla kitap yazmak arasında bir çelişki olmadığını gösterebilelim.

14. Bkz. Avustralya'dan çıkan *Links* dergisi Nisan-Mayıs 1994

IV.Enternasyonalcilerin yazdıklan kitaplardan bir liste

İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden bu yana olan dönem için şunları anabiliriz:

James P. Cannon'un kitapları.

Winfred Wolf'un dünyanın büyük şehirlerini artan ölçüde yaşanamaz hale getiren "otomobil toplumu"na karşı mücadelede dünya çapında bir klasik haline gelen *Otoyollara Karşı Demiryolları* adlı kitabı. Bu kitap, demiryolu işçilerinin ve işlerinin savunulması için onsuz olmaz bir araç olup aynı zamanda otomobil işçilerine de bir çıkış yolu göstermekte. Wolf'un henüz bir IV.Enternasyonal üyesi olduğu dönemde yazılmıştır (daha sonra DE'den ayrıldı; son olarak, PdS listesinden bağımsız aday olarak Almanya parlamentosuna milletvekili seçildi).

Yoldaş Louça son yıllarda okuduğum en harika kitaplardan birini, benim aynı konudaki kitabımdan çok daha üstün olan *Kapitalist Gelişmenin Uzun Dalgaları* üzerine olağanüstü bir kitap yazdı.

Yoldaş Livio Maitan, diğer birçok kitabın yanısıra *Çin Kültür Devrimi* üzerine muhteşem bir kitap yazdı.

Yoldaş, George Breitman ondört ciltlik *Lev Troçki'nin Yazıları* serisini derleyip yayına hazırlayarak hareketimize değeri kolay kolay ölçülemeyecek bir hizmette bulundu. Aynı zamanda aralarında *Malcom X'in Son Yılı-Bir Devrimcinin Evrimi* adlı kitap da olmak üzere, birçok kitabın yazarıdır.Yoldaş Michael Löwy birçok etkisi yüksek kitap yazdı, sadece birini anacağız: *Değişen Dünya Üzerine Denemeler-Karl Marx'tan Walter Benjamin'e Siyaset Felsefesi Denemeleri.*

Yoldaş Stephanie Coontz'un olağanüstü kitabı dünya çapında olumlu tepki aldı.

Aynı şekilde yoldaş Jeannette Habel 'in *Küba'da Kopuş-Kastroculuğun Bunalımı* ile Catherine Samary'nin *Plan, Piyasa ve Demokrasi* kitabı da öyle.

Yoldaş Salah Jaber emparyalizmin Irak halkına karşı yürüttüğü *Körfez Savaşı*'nın güçlü bir eleştirisin yapmıştır.

Merhum dostumuz ve yoldaşımız Pierre Frank hâla konu üzerine yazılmış en iyi kitap olan *Komünist Enternasyonal Tarihi*'ni yazmıştır.

Yoldaş Claude Jaquin Güney Afrika'da otantik bir sosyalist işçi hareketi kurmak için kullanılabilecek olan *Güney Afrika'da Sendika Solunun Tarihi*'ni yazdı.

Jaqop Monetta diğer birçok yazının yanısıra *Stalinizmin Yükselişi ve Düşüşü* kitabını yazdı.

Manuel Aguilar Mora *Meksika'da Bonapartizm* üzerine çok verimli bir kitap yazmıştır.

Yoldaşımız Pierre Rousset hâlâ türünde eşsiz olan *Vietnam Komünist Partisi Tarihi*'ni yazdı.

Helmuth Dahmer şimdiye kadar herhangi bir dilde yapılmış olan en akademik çalışma olarak *Troçki'nin Toplu Yazıları*'nı almancada yayına hazırladı. Aynı zamanda aralarında analitik sosyal psikolojinin de bulunduğu birçok kitap da yazmıştır.

George Novack felsefe üzerine birçok kitabın yanısıra tarihteki geçiş toplumları genel olgusu üzerine verimli bir kitap yazdı.

Hans-Jürgen Schultz diğer kitaplar arasında *Die geheime Internationale-Spitzel, Teror und Computer* kitabını yazmıştır.

Yoldaş Jesus Albaracin ispanyol kapitalizminin uzun dalgaları üzerine temel bir kitabın yazarıdır.

Yoldaş Daniel Bensaid *Marksizm ve Tarih Teorisi* diye önemli ir kitap yazdı.

En kayda değer amerikan felsefecileriden ve muhtemelen en olağanüstü marksist felsefecilerden biri olan yoldaş Tony Smith *Marx'in Kapital'inin Mantığı; Hegelci Eleştiriye Cevap* adlı kitapların yazarıdır.

Tarık Ali, henüz hareketimizin bir üyesi iken *Pakistan: Askeri Diktatörlük Mü Halk İktidarı* Mı? adlı kitabın yazarıdır.

Yoldaş Luis Vitale *Şili İşçi Hareketinin Tarihi* adlı etkileyici bir kitap yazmıştır.

Yoldaş Alan Wald yoldaşlarımızın kültür ve ideoloji meseleleri üzerindeki az sayıdaki -hâlâ çok az- kitaplarından biri olan *Aydınların Sorumluluğu*'nu yazmıştır.

Yoldaş Maxime Durand'ın ekonomik konjonktür üzerine yazıları dünya hareketimiz için hâlâ onsuz olmaz bir değer taşıyor.

Fransız seksiyonumuzun önderi Alain Krivine *Devrim Meseleleri* kitabını yazmıştır.

Kanadalı dostumuz ve yoldaşımız Moreau *Dördüncü Enternasyonal'in Mücadeleri ve Tartışmaları* adlı kitabı yazdı.

Farrell Dobbs 1934'te Mineapolis'teki grevin akabinde Teamsters sendikasının kurulması ve sendika bürokrasinin Roosevelt hükümeti ile ittifak halindeki karşı saldırısını anlatan dört ciltlik olağanüstü bir kitabın

yazarıdır.
Fritjof Tichelman, *Endonezya'da Sosyal Evrim-Asya Tipi Üretim Tarzı ve Mirası.*
Paul Le Blanc *Lenin ve Devrimci Parti* kitabının yazarıdır.
Yoldaş Willem Bolt henüz hareketimizin bir üyesi iken büyük Hollandalı Henk Sneevliet'in hayat hikayesini yazmıştır.
Yoldaş David Mandel Rusya'da bile konusunda stardart bir kitap olarak görülen *1917-18 Yılında Petrograd İşçi Sınıfının Tarihi*'ni yazdı.
Troçki'nin üçüncü sürgünlüğünde en yakın kişisel dostu olan yoldaş A.Rosmer diğer kitaplarının yanısıra Lenin Döneminde Moskova adlı klasik kitabın yazarıdır.
Brezilyalı yoldaş Ricardo Antunes bugün dünyanın sanayi işçilerinin en yoğun olarak yaşadıkları, dünyanın en büyük kenti olan Sao Paulo'daki 1978-1980 grev dalgasını ele alan *Emeğin İsyanı* kitabını yazdı.
Yoldaş Arturo Anguiano *Cardenas Döneminde Devlet ve İşçi Siyaseti*; bir başka Meksikalı yoldaş Enrique Avila Carillo, *Cardenizm 1934-40* adlı kitabın yazarıdır.
Nathan Weinstock hareketimizin bir üyesi iken konusunda hâlâ temel bir kitap olarak kalan İkinci Dünya Savaşı öncesinde yahudi proletaryasının yaşama koşulları üzerine *Yoksulluğun Ekmeği* adlı üç ciltlik bir eser kaleme almıştı.
Yunanistan Komünist Partisi eski sekreteri yoldaş Pantelis Pulyopulos *Yunanistan'da Demokratik Devrim mi Sosyalist devrim Mi?* kitabını yazdığı sırada troçkist harekete katılmıştı.
Hollandalı yoldaşımız Herman Pieterson, Menno Remkan ile birlikte, *İki Dünya Savaşı Arasında Hollanda'da Sol Sosyalizm* kitabını yazdı.
Yoldaş Lidia Cirillo *Sol ve İktidar* kitabının yazarı.
Yoldaş Miguel Romero *Bask Ülkesi ve Katalonya'da İspanya İç Savaşı* kitabını yazdı.
Robert Lockheed burjuva devrimlerini yazdı.
Polonyalı yoldaşımız Zbigniew Kowalewski 1980-81'de Dayanışma sendikası tarafından yönetilen işçilerin özyönetimi hareketi ile ilgili olarak *Fabrikalarımızı Geri Verin* adlı bir kitap yazdı.
Yoldaş Kergoat, yine yoldaşlarımız olan Danos ve Gibelin'in ikinci dünya savaşı öncesinde aynı konuda yazmış oldukları temel kitabın bir tamamlayıcısı olarak 1§936 Haziran Genel Grevi üzerine değerli malzemeler sunan Fransız Sol Sosyalisti Marceau Pivert'in çok eleştirel bir biyog-

rafisini yazdı.
Yoldaş Enzo Traverso Marxizm ve Yahudi Sorunu adlı marksizme bir katkı sayılabilecek bir kitap yazdı.
Yoldaş Art Preis 1930'larda ABD'deki kitlesel sendikalaşma hareketi üzerine *İşçinin Dev Adımı* adlı kitabını yazdı.
Yoldaşımız Hugo Blanco *Ya Toprak Ya Ölüm* adlı kitabını yazdı.
Yoldaş Joseph Hansen *Küba Devriminin Dinamikleri* ile *Leninst Parti İnşa Stratejisi* kitaplarının yazarıdır.
DE'den ayrılıp fransız sosyalist partisine girmeden önce Gerard Filoche da Portekiz Devrimi üzerine ilginç bir kitap yazmıştır.
Her ikisi de doksan yaşının üzerinde olan iki Çinli yoldaşımız da anılmayı hak ediyorlar. Bunlardan biri, büyük fransız devrimcisi Agust Blanqui'nin siyasal tutukluluk rekorunu kıran Zeng Çaolin önce Çankay Şek sonra Mao ve Mao sonrası dönemde olmak üzere toplam 27 yıl hapis yatmıştır. Yazdığı kitap almancayayınlanmıştır: *Bir Asinin Yetmiş Yılı-Bir Çinli Muhalifin Anıları*. Wan Fan Hsi ise *Çinli Bir Devrimcinin Hatıralarını* yazmıştır.
Her iki kitabı da yayına hazırlayan yoldaşımız Gregor Benton aynı zamanda *Çin Troçkizminin Tarihi Üzerine Araştırmalar; Çin Kızıl Ordusunun Güney Çindeki Köylü Savaşı (1934-38)* adlı anıtsal kitapları yazmıştır.
Yoldaş Geoff Pearce Avusturalya kapitalizminden farklı yönleri olan, Yeni Zelanda kapitalizmi ve işçi hareketinin özgüllüğü kitabını yazmıştır.
Yoldaş Carmel Kanakların kurtuluş mücadelesi üzerine bir kitap yazmıştır.
Yoldaş Petr Uhl henüz DE'nin bir üyesi iken *Sosyalizm Hapishanede*'yi yazmıştır.
Son olarak bu listeye kendi kitaplarımızı da eklememiz gerekiyor. En önemlilerini şöyle sıralayabiliriz:
Marksist Ekonomi El Kitabı; Geç Kapitalizm; Kapitalist Gelişmenin Uzun Dalgaları; Marx'ın Kapitali Çevresinde Yüzyıllık Tartışma; İkinci Dünya Savaşının Anlamı; İktidar ve Para; Alternatif Olarak Troçki; Marksizmin Tarihteki Yeri; Marksizme Giriş.

[Liste, ilk elde hatırlayabildiklerimizden oluşturulduğu için, bilgilenme yetersizliği ve bellek zayıflığından ötürü diğer yoldaşlardan özür dileriz.]

Burada pek çok yoldaşın eserlerine değinilmiştir. Fakat Troçki, Maitan, Löwy, Alan Wald, Daniel Bensaid, Pierre Rousset, Hansen, Vitale, Beritman, Tony Smith, George Novack, Hans-Jürgen Schultz, Helmut Dahmer, Moscato, Winfried Wolf ve ben adları geçen yoldaşlar arasında en çok eser vermiş olanlardır. Dolayısıyla hareketimizin üyeleri tarafından yazılmış olan kitapların 100 civarı olduğunu söylersem durumu çok da abartmış olmam sanıyorum. Bu rakamda bizim çapımızda bir örgüt için hiç de fena sayılmaz öyle değil mi?

Burada söze konu olması gereken iki uç örneğe değinmek istiyorum: Güney Afrika'lı siyah bir devrimci olan İ.B.Tabata'nın stratejik ve tarihsel olarak IV. Enternasyonal'le pek çok farklılıkları var. Tabata'nın kurduğu birleşme hareketi ve ondan türemiş tüm diğer yapılar ülkede Troçkizmin çok sekter bir tezahürünü oluşturarak bize önemli zararlar vermişlerdir. Fakat Tabata ölmeden önce IV. Enternasyonal'e resmi üyelik başvurusunda bulunmuştur. Ve her iki kuşaktan ırkçılık karşıtı mücadelecileri objektif bir şekilde ele alan, değerlendiren ve adeta bir kahin gibi geleceği gören bir kitabın, ***Barbarlık İçin Eğitim***in yazarıdır. Bize onu, ırkçılığın ve onun emperyalist destekçilerinin uzlaşmaz bir düşmanı olarak takdir etmekten başka bir şey düşmez. Önde gelen Hindistan Marxistlerinden biri olan yoldaş A. R. Desai, Hindistan burjuvazisinin görece olarak sürekli güçlendiği ve işçi sınıfı üzerinde hegemonya kurmayı başardığı halde nasıl olup da Hindistan'ın geri kalmışlığının üstesinden gelemediğini açıkladığı, ***Hindistan Milliyetçiliğinin Toplumsal Arkaplanı*** adlı bir kitap yayınlamıştır. Desai'nin kitaplarında öne çıkardığı temel görüş, işçi sınıfının ve tüm sömürülenlerin ve ezilenlerin önündeki tek çıkış yolunun sürekli devrim olduğu idi.

Yoldaş Desai, IV.Enternasyonal'e resmi olarak katılmış olmasa da, IV.Enternasyonal'in son dünya kongresi kararlarını, Hindistan seksiyonumuzun dokümanlarını –"Hindistan'da Komünizm" adlı doküman da dahil olmak üzere– ve benim gibi pek çok devrimci Marxistin kitaplarını Hint militanların satın alabilecekleri fiatlarda basmıştır. Kendi kitapları bellibaşlı tüm Hindu dillerinde yayınlanmıştır.

Yoldaş Chris Gaffney'in çıkardığı yayının –Labour Review [İşçi Bülteni]– önemi de burada vurgulanmalı. Yoldaş Gaffney IV. Enternasyonal'in sağlam bir üyesidir. Buna rağmen içinde IV. Enternasyonal'in dünya çapındaki yayınlarından alınmış makaleler yer alan bir dergiyi resmi üyesi olan bir düzineden fazla sendika tarafından kontrol edilen Viktoryen İşçi Okulu'nun yayın organı olarak yayınlamakta hiçbir zorluk çekmedi.

IV. Enternasyonal'den Çalışma Arkadaşlarıma İstenmeyen Birkaç Tavsiye

Onbirinci emire karşı gelerek günah işliyorum: "Asla istenmemiş bir tavsiyede bulunma." Arkadaşım Livio Maitan'a başlangıcından bugüne İtalyan işçi hareketinin tarihi üzerine temel bir bilimsel kitap yazmasını öneririm. İtalyan işçi hareketi dünyadaki en militan ve radikal hareketlerden biri olmuştur. Onun kazanımları ve hatalarından çok önemli dersler çıkarılabilir.

Partinin acil ihtiyaçlarına yanıt verecek yazılar yerine temel kitaplara öncelik vermenin güçlüklerini biliyorum. Fakat uzun vadede, böyle bir kitap her açıdan partinin inşası da dahil olmak üzere, harcanan emeğe karşılık verecektir.

Aynı tavsiyeyi Marxist teoriye yeni temelbilimsel katkımı yazmak üzere, özeleştirel olarak kendime yapıyorum. ***Ücretli İş, İşçi Hareketi ve Sosyalizmin Genel Teorisi***, hareketimiz için şu an yazmakta olduğum metinlerden çok çok daha önemli bir metindir.

Aynı şekilde yoldaşım Bala Tampoe'ye Sri Lanka sendikal hareketinin bir tarihini, esas olarak şu an önderlik ettiği CMU'nun rolünü merkeze alarak yazmasını öneririm. Yoldaş Bala, ülkesinde zamanında seksiyonumuz olan Lanka Sama Samaja Partisi (LSSP) burjuvazi ile bir hükümet ortaklığına girdiğinde ve Tamil azınlığına karşı tehlikeli bir ayrımcılık ve kitlesel baskı dönemine girilidiğinde, tarihsel olarak Sri Lanka Troçkizminin onurunu koruma meziyetini göstermiştir. Bütün bunlardan sonra Sri Lanka'daki seksiyonumuz varlığını sürdürebildiğine göre yoldaş Bala niyetlendiği gibi hiçbir

korku duymadan ve vazgeçmeden kitabını yazabilir.

Ve yine sevgili arkadaşımız Jacob Moneta'dan XIX. Yüzyıl sonundan bugüne dek Almanya'daki sınıf mücadelesindeki sendikacıların tarihini ve onların Alman işçi hareketi içinde sol güçleri destekleyerek oynadıkları rolü anlatan ber kitap yazmasını istiyoruz. Rosa Luxemburg'un kitlesel siyasal grevi heyecanla desteklemesinde, I. Emperyalist savaşa karşı ve Rus Devrimi'ni destekleyen kitlesel hareketin oluşumunda (*Revolutionäre Obleute*), USPD'nin ortaya çıkışında ve sol kanadının Komünist Enternasyonale yönelmesinde, 1920-1923 yılları arasında işçi denetimi için mücadelede, yükselen faşizme karşı mücadelede Kapp-von Lütwitz komplosuna karşı gerçekleştirilen başarılı genel grevlerde, Hitler'in iktidara el koyma tehlikesine karşı birleşik cephe oluşturma mücadelesinde, Hitler iktidara geldikten sonra Alman fabrikalarında Nazilere karşı pasif direnişte, 1945'te Ruhr fabrikalarının boşaltılmasına karşı mücadelede, Doğu Alman işçilerinin1953'teki ayaklanmalarında ve daha sonraki olaylarda sınıf mücadelesindeki sendikacıların ağırlığı ne idi?

Bütün bunlar söylendikten sonra IV. Enternasyonal'in politik-programatik başarısından başka bir entellektüel başarı arayışına girmek gereksizdir. Oluşturulmuş listedeki kitaplar arasında konuları itibarı ile önemli bir boşluk olduğu söylenebilir. Fakat bunlar yukarıda değinilmiş teorik çerçeve ile örtüşmektedirler.

IV.Enternasyonal'e Yakın Olan Yazarların Önemli Kitapları .

Dahası, hareketimizin yazarları ile hemen hemen aynı alanı araştıran, hareketimize mensup olmayan kişilerce yazılmış fakat bilimsel bakış açısı ile incelendiğinde yoldaşlarımızca yazılmış olanlardan çok daha iyi olan önemli kitaplar da mevcuttur. Bu tarz kitapların uzunca bir listesini oluşturabiliriz. Kendimi, Perry Anderson'ın modern devletin kökenleri ile ilgili bir dizi incelemesi, Anwar Shaikh, Robert Brenner, Amartya Sen, Pierre Broué, Elmar Altwater ve Adolfo Gilly'nin kitapları ile sınırlandıracağım.

Bu kitaplardan bir kısmı hareketimize yakın olan yazarlarca yazılmıştır. Daniel Guérin'nin Fransız Devrimi'nin arkaplanındaki sürekli devrim sürecini akıllıca ortaya koyan ***Birinci Cumhuriyette Sınıf Mücadelesi*** [bu devasa eserin yazar tarafından yeniden yazımı ***Fransa'da Sınıf Mücadelesi***; Yazın yay] adlı kitabı ve özellikle de hocam ve arkadaşım Roman Rosdolsky'nin bugüne klasik bir çalışma olarak ulaşmış Marx'ın ***Grundrisse***'i üzerine yaptığı çalışma gibi.

Harry Braverman, uzun bir dönem boyunca hareketimiz üyesi idi. Oldukça etkileyici bir çalışma olan ***Emek ve Tekelci Sermaye*** adlı kitabını IV.Enetrnasyonal'den ayrıldıktan sonra yazdı.

Yoldaş Neville Alexandre IV. Enternasyonal resmi üyesi olmasa da, ya da daha iyimser bir bakışla henüz olmasa da, Güney Afrika'nın önde gelen Marxistlerinden ve insanlık tarihinde dilin önemi konusunda dünyanın en kilit uzmanlarından biridir.

Yapılmış olan çalışmaların alçakgönüllü bu aktarımı yanıtsız kalmamalı. Bu literatürün ortaya çıkışı hareketimizdeki yoldaşların yeni entellektüel. bilimsel çabaları ve katkıları için bir ricadan başka birşey değildir.

Aşağıdaki çalışmalara acilen ihtiyacımız olduğunu düşünüyoruz: çevre ile ilgili giderleri, Marxist olmayan ekonomistlerce "dışsallık" kavramı etrafında önerilen kaba çözümlemelerin ötesine geçerek emek değer cinsinden ölçecek bir çalışma; bugünkü Hindistan toplumunda sınıf, kast ve cinsiyet arasındaki diyalektik ilişkiyi açıklayan bir çalışma; ortaya çıkışından bugüne dek Japon kapitalizminin sergilediği özgüllüğün analizi; toplumun ve özellikle de tüm dinsel köktenciliklerin tarihsel kökleri ve dinamiklerini araştıran; Hristiyanlığın, Müslümanlığın, Hindu dininin, Yahudiliğin ya da Şinto dininin insanlık dışı dinamiklerini ortaya çıkaran bir çalışma.

Muhtemelen, bu bir yoldaşın tek başına altından kalkamayacağı kadar heybetli bir görev olacaktır. Burada kollektif bir çalışmaya ihtiyacımız olacaktır. Yoldaş Salah Jaber IV. Enternasyonal'in üst düzey yöneticilerinden biridir. Biz, bu konu etrafında oluşturulacak bir ekip çalışmasını örgütleyerek dinsel köktencilik üzerine yapılacak çalışmaya başlamak için kendisinin donanımının varolan en iyi donanım olduğunu düşünüyoruz.

Charles-André Udry ve benim en yakın ve sevgili arkadaşım François Vercammen'ın her ikisi de kendi saflarımızdan saydığımız politik insiyatiflerde uzman olarak çalışmaktadırlar. Onlara bizim ve tüm sosyalistler için zaruri hale gelmiş olan bir kitabı yazmak üzere bir ekip oluşturmaları için başvurdum: ***Ekoloji ve Sosyalizm***.

IV.Enternasyonal'in Gelişimi; Mütevazı Fakat Kararlı

Bu entellektüel kazanımlarımızın yanısıra IV.Enternasyonal'in mütevazı fakat sürekli olarak gelişimi açısından lehimize işleyen birtakım faktörlerden bahsedilebilir.

Dünya çapındaki muhafazakar anti-sosyalist baskıya karşı dikkate değer bir biçimde direnen bir merkezi kadromuz var. Kuşkusuz birtakım kayıplar verdik. Şu anki dünya koşullarında kayıpların olması kaçınılmazdır. Bundan sonra da muhtemelen kayıplarımız olacaktır. Bunu beklemek Santa Claus'a inanmak anlamına gelmez. Fakat kazanımalarımız açıkça kabul ettiğimiz gibi mütevazı olsalar da kayıplarımızdan çok daha fazladır. Bir sonraki dünya kongremizde üye sayımızın (IV.Enternasyonal'e bağlı seksiyonların ve sempatizan örgütlerin kardeş örgütü olan gençlik örgütleri de dahil olmak üzere) bir önceki kongreye oranla daha fazla olacağından eminiz.

Hareketimize has birtakım önemli özelliklerimiz var

Örgütümüz çetin bir ayıklanma sürecinin ürünüdür. Bir tek-adam şovu ya da bir kült değildir. Son derece eleştirel ve özeleştirel bir kollektif önderlikçe yönetilmektedir. Muhaliflerimizin bizim zayıflığımız olarak gördüğü şey dayanıklılığımızın en önemli kaynağı haline gelmiştir. Hiçbir yerde devlet gücünü elimizde bulundurmuyoruz. Bizi destekleyecek kitle sendikalarımız yok. Bu şu anlama geliyor, bize katılan yoldaşlar örgütümüze kariyer ya da maddi çıkar sağlamak, iktidar ya da prestij sağlayacak pozisyonlar elde etmek

için katılmıyorlar.

Bize katılanlar derin bir inanç ve işçi sınıfının ve tüm ezilen ve sömürülenlerin amacına koşulsuz bağlılıkları dolayısıyla katılırlar. Bu lehte ayıklanma süreci dayanıklılığın biricik önemli kaynağı haline gelmiştir. Bu sağlamlık tüm muhaliflerimizin kafalarını toslayarak kıracakları bir granit kayaya dönüşmüştür.

Varolan Tek Enternasyonal Marxist Örgüt

Bugün kelimenin, birbirinden ayrı düşünülemeyecek her iki boyutu açısından, hem politik hem de örgütsel anlamıyla dünyadaki tek gerçek enternasyonal örgüt bizim örgütümüzdür.

Politik olarak, dünya üzerinde reel olarak var olan üç sektörde de (emperyalist metropoller, bürokratik işçi devletleri, emperyalist tahakküm altındaki azgelişmiş ve yarı sömürge ülkeler-Çn.), çalışanların, ezilenlerin, sömürülenlerin çıkarlarını herhangi birine bir "öncellik" atfetmeden savunuyoruz. Sermayenin ve sınıf mücadelesinin "globalleşmesi" yönündeki yaygın eğilimin, bizi uluslararası işletmeler ve çokuluslu şirketlere karşı sendikalar ve işçi eylemleri arasında uluslararası bir koordinasyonun kurulabilme olasılıkları ve ihtiyaçları konusunda diğerlerinden daha hassas hale getirmektedir.

Dahası, her ne kadar bunu çok sınırlı sayıda ülkede gerçekleştirebilmiş olsak da bu yaklaşımla işleyen tek gerçek enternasyonal örgütüz. Fakat birçok seksiyonumuzun dünya durumuna ilişkin kendi ulusal durumlarını çok iyi bilen kadrolarımızın ve militanlarımızın yaptıkları çalışmaya dayanan çok daha gerçekçi bir bakış açıları vardır. Son yıllardaki bütün genel grevlerin pratikte yenilgi ile sonuçlandığı hiçbir ülkede "yükselen sınıf mücadelesi" hikayeleri anlatamazsınız. Ve yine kitlesel grevler ve kitlesel gösteriler aksini gözünüzün içine sokarken "pasif işçi sınıfı"ndan dem vurmak abesle iştigalden başka bir anlam ifade etmez.

Tarihsel Bir Zafer: Troçki'nin Rusya'da Yeniden Saygınlık Kazanması

Çok önemli tarihsel boyutları olan bir zafer kazanmış bulunuyoruz. Stalinist bürokrasi tarihin bütün zamanlarında en güçlü aygıtlarını Leon Troçki'yi, onun takipçilerini ve eski Rus Bolşeviklerini karalamak için kullanmıştı. Bu insanların hepsi ilk önce iftiraya uğradılar ve iğrenç cinayetlere kurban gittiler. Ve daha sonra bunların üzerine buzdan bir suskunluk örtüsü örtüldü. Fakat şimdi bu buzdan örtü kırılmıştır. SSCB Yüksek Askeri Mahkemesi kasap Yagoda dışındaki tüm Moskova sanıklarının itibarlarını tamamen iade etmiştir.

İhtiyarımız (Troçki-Çn.) katledilmesinin 50. yıldönümü arifesinde, politik olarak saygınlığını bütünüyle yeniden kazanmıştır. Sovyet hükümetinin resmi günlük gazetesi *Izvestia* Troçki'nin büyük ve onurlu bir devrimci olduğunu teslim etmiş, ve onun Lenin'den sonra Sovyet devletinin kuruluşundaki ikinci önemli adam, ve hiçbir şüpheye yer vermeden Kızıl Ordu'nun kurucusu ve iç savaş döneminde onu zafere ulaştıran komutanı ve dolayısıyla da Sovyet Rusya'nın bekaasını sağlayan kişi olduğunu belirtmiştir.

Troçki'nin saygınlığını yeniden kazanmasının birçok yansımaları olmuştur. 50 senelik bir gecikme ile Demokratik Almanya'da büyük anti-faşist yazar Arnold Zweig tarafından yayınlanmakta olan bir dergi Troçki anısına bir özel sayı yayınlamıştır. Zweig Troçki'yi şöyle tanıtmış:

> İnsanlığı severdi ve tek tabiiyeti de insanlığa olan bu sevgi idi. Katili bu sevgiyi yok etmeye çalıştı. Troçki'nin mirasını korumak ortak görevimiz olmalıdır çünkü o daima tehdit altında olmaya devam etmiştir. Onun misyonunu kendisinin basitçe hiçbir duygusallık katmadan ifade ettiği gibi dünya devrimi olarak koyun ya da koymayın, bu misyon insanlık kültürünün milyonlarca cahile yayılması ya da Lunacharsky'nin ifade ettiği gibi tüm insanların gözlerindeki ifadenin kökünden değişmesi anlamına gelmektedir.

Troçki'ye sığınma hakkı sağlamış tek insan olan Meksika başkanı Lázaro Cárdenas'ın onun üzerine düzdüğü methiye de diğerlerinin altında kalmıyordu. Troçki'nin katliamının ertesi günü günlüğüne

şöyle yazmıştı: "insanların amaçları ve idealleri liderlerinin ölümü ile son bulmuyor. Tam tersine, onlar amaçları için kurban edilmiş olanların kanıyla çok daha güçlü bir hale geliyorlar. Troçki'nin kanı yurdunun topraklarının kalbini besleyecektir."

Troçki'nin Rusya'da Yayınlanan Yazıları

Troçki'nin, SSCB'nin yöneticileri eliyle yeniden politik itibar kazanmaya kuşkusuz ihtiyacı yoktur. Fakat bu saygınlaşma sürecinin anlamı sadece adaletin tesis edilmesiyle sınırlı değildir, bu anlama gelmez. Bu pratik bir sorundur: kitaplarının eski SSCB'de legal olarak yayınlanıp yayınlanamayacağı olasılığı. Bu kitapların binlerce kopyesi bugüne dek orada yayınlandı. Ve yayınlanmaya devam edecek.

Bu tarihsel dönemeç hareketimiz üzerinde dünya çapında olumlu bir etki yaratmıştır. Pierre Broué'nin Troçki biyografisinin de binlerce nüshası basılmıştır. Yoldaş Broué IV. Enternasyonal üyesi değildir, fakat Fransa'da ve tüm dünyada tanınan ve sevilen önemli Troçkistlerden biridir.

Bu gelişmelen ışığında, eski Demokratik Almanya'daki PdS yayınevi benden ***Alternatif olarak Troçki*** isimli bir kitap yazmamı istedi. Bu kitabın Almanca ve İngilizce baskıları yayınlandı (türkçesi Yazın Yayıncılık). Portekizce ve İspanyolca baskıları da yakında basılacaktır ve kitabın Fransızca ve Rusça'da da yayınlanmasını umuyoruz.

Saydığımız bu olayların hiçbirisinde hiçbir kendini beğenmişlik yoktur. Olgular doğru ya da yanlış olmuş olanlardır. Onların varlığı ile ilgili bilgisizliğimizde bu olaylara karşı geliştirilen suskunluğun önemli bir rolü olsa da, cehaletimiz bu suskunluktan daha çok medyanın, radikal basın da dahil olmak üzere anlayış kıtlığından ve bilgisizliğinden kaynaklanmaktadır. Tüm bu gelişmelerin topyekün etkisi kuşkusuz çok önemli olmuştur.

Herkesin bu gelişmeleri "daha geniş bir çerçeve içinde" değerlendirerek önemli olup olmadıklarını sorgulama, tartışma hakkı vardır. Fakat, bunların yanlışlığı, yani yanlış bilgiye dayandığı kanıtlana-

madığı sürece hiç kimsenin bu olguların asılsızlığını iddia eden bir tartışmaya girmeye hakkı yoktur. Bu durumda, fakat sadece bu durumda onları kayıtlardan silmeye hazırım.

Yeni Gruplaşmalar ve Kaynaşmalar

IV. Enternasyonal'in uluslarası işçi sınıfının ve onun müttefiki kitle hareketlerinin parçalanmadan, gerilemeden sürekli olarak gelişerek zafere ulaşması için gerekli olan önderlik boşluğunu doldurmak üzere devrimci kitle enternasyonaline dönüşüp dönüşmeyeceği hâlâ yanıt bekleyen bir sorudur. Bundan oldukça kuşkuluyuz. Bu dönem III. Enternasyonal kurulurken yaşanan yükseliş dönemi değildir kuşkusuz.

Dünya çapında olmasa da muhtemel yeni gruplanmalar ve ayrışmalar olacaktır. Bu yapılar makul bir programa dayandıkları ve örgüt içi demokrasi, eğilim hakkı ve hiziplerin yasaklanmaması ilkelerine eksiksiz olarak uygun davrandıkları sürece bu yapıların varlığında hiçbir problem olduğunu düşünmüyoruz (hiziplerin varlığından pek hoşlanmasak ve kötü bulsak da, onların yasaklanması gibi bir tedavi şeklinin hastalığın kendisinden çok daha kötü sonuçları olduğunu düşünüyoruz).

Eğer bizim şu anki örgütümüzden çok daha geniş güçlere dayanan gerçek bir kitlesel enternasyonal kurulacak olursa, örgüt içi demokrasi ilkesi bize bir garanti olarak sunulduğu sürece böyle bir yapıda azınlık olarak çalışmak konusunda en ufak bir sekterlik, isteksizlik göstermeyiz. Bir yandan, varolan sınıf ve kitle mücadelelerinin ışığında ve tüm soruların doğru yanıtlarına nail olmadığımıza olan inancımızla, müttefiklerimizle karşılıklı geliştireceğimiz açık ve samimi bir tartışma aracılığı ile öğrenmeye sürekli hazırken, öte yandan doğru olduğunu düşündüğümüz program, politik hat ve politik eylem için mücadele etmeye devam ederiz.

Bazı yoldaşlar, başlıca savaşlar, devrimler ve karşıdevrimler karşısında enternasyonal bir disiplin içinde örgütlenmiş IV.Enternasyonal gibi bir örgütsel yapının sürekli varlığının, bugün

benzer çapta örgütlülüklerin oluşmasında bir engel teşkil ettiğini düşünebilirler. Dahası, bazıları bugünkü dünya konjonktüründe IV.Enternasyonal'in mütavazı bir ölçüde dahi gelişebileceğini düşünmenin bir yanılgı olduğuna inanabilirler.

Böyle düşünmek onların hakkıdır. Fakat aynı şekilde, seksiyonlarımızın, kadrolarımızın ve üyelerimizin büyük bir çoğunluğunun hali hazırda yaptığı gibi aksini düşünme hakkımız da vardır.

"Yeni Bir Enternasyonal" Girişiminin Yokluğu ve "Ulusal Komünizm" Sorunu

Dünyanın hiçbir yerinde kaydadeğer bir güç tarafından böylesi bir kitlesel Enternasyonal'in inşasına doğru bir kıpırdanmanın olmayışı bir raslantı değildir. Bu daha geniş güçlerin tümü "ulusal komünizm" hastalığından muzdariptirler. Kendi ülkelerindeki partinin inşasının ihtiyaçlarından kaynaklanan öncelikler olarak düşündükleri herşeyi dünya proletaryasının çıkarlarının bir kısmının önüne koymaktadırlar. Biz bunun son derece yanlış olduğuna inanıyoruz. Eğer kendinizi esasen sadece kendi ülkenizdeki sınıf mücadelesi deneyimine dayandırırsanız, uzun vadede kendi ülkenizde sınıf mücadelesine doğru bir biçimde müdahele etmeniz ve hatta ulusal bir "parti inşa etmeniz" mümkün değildir. Her zaman söylediğimiz gibi bu durum sermayenin giderek daha fazla "globalleşmesi" ile karakterize olan mevcut dönem için özellikle doğrudur. İngiltere'deki Sosyalist İşçi Partisi'nce (SWP-devlet kapitalizmini savunan sekt) kullanılan, çatıyı (enternasyonal) inşa etmeden önce, temelin ve tabanın inşa edilmesi gerektiği tartışması kaba bir sofizmden başka birşey değildir. Hangi mimar ya da bir grup inşaat işçisi, inşa sürecini, neyi kuracağını ve nasıl kuracağını, sadece kağıt üzerindeki plandan değil fakat mevcut inşa deneyiminin kendisi aracılığı ile başlangıcından itibaren bilmeden bir çatı inşa edebilir.

Pek çok sol örgüt ve eğilim yoksulluk ve marjinalleşmenin dünya çapındaki doğasını ciddi olarak hafife almaktadırlar. Bunlar yirmi yıldan daha uzun bir süredir devam etmekte olan uzun durgun-

luk döneminin sonuçlarıdır ve bu uzun durgunluk dalgası boyunca iş çevrimlerinin iniş çıkışlarındaki oynamalar hangi yönde olursa olsun giderek artan işsizlik ile karakterize olmuşlardır.

Bu örgütlerin ve eğilimlerin "ulusal komünizm" tercihleri bu global eğilimi hafife almalarına neden olmaktadır. Hatta kimi zaman, ifrata kaçmış birtakım feministlerin ya da bazı radikal "üçüncü dünyacıların" yaptığı gibi bu eğilim patronların alkışları arasında tamamen inkar edilmektedir.

Yoksulluk Fakir Ülkelerde Olduğu Kadar Zengin Ülkelerde de Vardır

1995 Mart'ında Kopenhag'da, 184 ülkenin temsilcilerinin katılımı ile –içlerinden 100'den fazlasını hükümet ve devlet başkanı oluşturuyordu– bir zirve gerçekleştirildi. BM tarafından organize edilen bu zirvede "toplumsal gelişme" sorununun ya da daha açıkçası yoksulluğun tartışılması bekleniyordu. Zirvenin merkezi tartışması insanlığın kaynaklarının %85'ini kontrol eden "büyük beşler" (namı diğer zengin ülkeler) ile yoksulluk içinde yaşamakta olan 1.3 milyar insanın arasında giderek açılan uçurum oldu.

Fakat fazlaca bir anlamı olmadan yanyana getirilmiş bu sözcükler eğer gizlenmemişse çarpıtılmış birçok bilgiyi barındırmaktadır. Evet "zengin ülkelerin" dünya kaynaklarının %85'ini kontrol ettiği doğrudur. Bu kaynaklar bu zengin ülkelerin ücretlileri, işsizleri, marjinalleşmiş yoksulları tarafından değil, *yönetici sınıfları* tarafından kontrol edilmektedir.

Üçüncü Dünya ülkelerindeki yönetici sınıfın da yoksulluk içinde yaşadığı söylenemez. Bu ülkelerdeki yönetici sınıfların yaşam standartları emperyalist ülkelerdeki zenginler ile aynı seviyededir. Her durumda, zengin ülkelerin işçilerinden nitelik olarak daha iyi bir hayat sürdürdükleri söylenebilir. Durumlarını Batı'lı yoksullarla karşılaştırmaya gerek bile görmüyorum.

Batı'nın sanayici girişimcileri Çin'deki ve diğer yoksul ülkelerdeki 2 dolarlık saat ücretine karşılık kendi ülkelerindeki saat ücretinin

18 dolar olduğundan dem vururken, Batı'da pek çok insanın yoksulluktan darmadağın olmuş bir biçimde söz konusu ortalama saat ücretinin kendilerine vaad ettiği hayat standartlarının çok altında yaşıyor olduklarını unutmuş gözüküyorlar.

Bunlar küçük bir azınlık değildir. Belçika'da çok "güvenilir" bir kaynak olan Kral Baudouin Vakfı ülkedeki ailelerin %20'sinin çok tehlikeli bir durumda yaşamlarını devam ettirebilme sınırında yaşadıklarını saptamış.

Colette Braeckman ve Michel De Meulenaere sadece Avrupa'da 55 milyon insanın yoksulluktan perişan halde yaşadıkları alıntısını yapmışlardır (*Le Soir*, 1 Mart 1995). Tüm Batılı ülkeler düşünüldüğünde gerçek rakam muhtemelen 100 milyon civarındadır. Ve bu 100 milyon yoksulun varlığı "zengin" ülkelerdeki yüz milyonlarca işçinin ücretleri üzerinde ücretlerin düşmesine neden olan bir baskı yaratmaktadırlar.

Birleşmiş Milletler Gelişme Program Bürosu'ndan Inge Paul yeryüzündeki tüm insanların temel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için yılda ortalama 30 ila 40 milyar dolara ihtiyaç olduğuna inanıyor. Bu rakam çok çok düşük bir rakamdır. Fakat askeri harcamaların yarıya düşürülmesi dahi 5 sene içinde işçilerin ücretleri tek bir kuruş düşürülmeden elde edilecek 1 trilyon dolarlık bir "barış kârı" vermektedir. Yeni kaynaklar yaratabilmek için başka öneriler de geliştirildi. Nobel ödüllü Tobin'e göre spekülatif kazançların %1'in altındaki bir miktarının vergi olarak alınmasından dahi 1 trilyon daha kazandırmaktadır (*Die Zeit*, 3 mart 1995). Bütün bu rakamlar objektif olarak mümkündür. Fakat kârlarını maksimize etmeye çalışan toplumsal güçler –daha açıkça söylemek gerekirse kapitalist sınıf– bütün bunları tamamen bir ütopya haline getiriyor.

Yoksulları Savunan Bir Enternasyonal

IV. Enternasyonal günümüz dünyasında heryerdeki *tüm* yoksulların çıkarlarını istikrarlı bir biçimde hiçbir ayrımcılık yapmadan savunan

tek örgüttür. Aynı şekilde dünya işçi sınıfının çıkarlarını da bugün yapılması gereken biçimde ve bunun gidilebilecek tek yol olduğunu düşünerek korumaktadır. Heryerde yoksullukla mücadele etmek için gereken önlemlerin uygulamaya konabilmesi için gerekli olan tüm ittifakları gerçekleştirmeye hazırdır. Eğer sendikacılar da yoksullukla mücadele etmeyi gerekli görüyorlarsa, işsizleri, marjinalleri, yaşlı pansiyonerleri kendi bağımsız örgütlenmelerini kurmak üzere tek başlarına bırakmak yerine onların amaçlarını ve taleplerini sahiplenmelidirler.

"Ulusal Komünizm"in Tehlikeleri

"Ulusal Komünizm" en iyi yoldaşların ağzından en iyi niyetlerle açıklandığında dahi "tek ülkede sosyalizm" adlı gerici ütopyonın değişik bir tezahüründen başka birşey değildir. Yukarıda bahsi geçen ilk olarak güçlü ulusal partiler kurulduğunda, başlıca uluslararası meseleler üzerine harcanacak asgari bir emekle güçlü bir enternasyonal inşa edilebileceği fikri de tamamıyla yanlış bir fikirdir. Ulusal bir partinin böylesi uluslararası bir örgütü, bir Enternasyonal'i kurmak için kaçınılmaz olarak egemenliğin bir kısmından vazgeçmesi gerecektir, ve eğer hazırlık eğitimi uluslararası eylem aracılığıyla güçlendirilmemişse, ulusal parti güçlendikçe bu egemenlik paylaşımını kabullenmesi giderek daha da güçleşecektir. Ve eğer henüz yaşamadıysanız, çıkabilecek herhangi bir savaş anında, tüm büyük savaşlarda olduğu gibi, Rosa Lüksemuburg'un acımasız fakat gerçekçi reçetesini uygulama riski ile karşı karşıya kalabilirsiniz: "Bütün ülkelerin işçileri! Barış zamanlarında birleşin, savaş zamanında birbirinizi gırtlaklayın."

İşçi Kitle Partilerindeki IV. Enternasyonal Üyeleri

Yani, şu an için, yükselen tüm muhalefete rağmen, IV. Enternasyo-

nal'in inşasına burada ve bugün devam etmeliyiz. Pratikte, bu inşa süreci daha geniş ulusal gruplaşmalara (ve hızla, umulmadık bir biçimde ortaya çıkan bölgesel yapılanmalara) engel teşkil etmemektedir. Bu durum, aynı zamanda kendi güçlerimizi örgütlerken bir yandan da sadakatle içinde yer aldığımız iki kitle partisi deneyimiyle, Brezilya Emekçi Partisi(PT) ve İtalyan Refondazione Communista ile tamamen ispatlanmıştır. IV. Enternasyonal önderliğinde olduklarını hiçbir zaman gizleme ihtiyacı duymamış iki yoldaşımız Joao Machado ve Livio Maitan bu kitle partilerinde de en üst düzey yetkililer arasında bulunmaktadırlar.

Yakınlarda, hâlâ çok küçük bir yapı olan IV.Enternasyonal'den Türkiye'li yoldaşlarımızın da katıldığı yeni bir sol sosyalist örgütlenmeye sahne olan Türkiye deneyimi ile bu ikili inşa sürecinin mümkünlüğünü çok daha mütevazi bir biçimde bir kez daha kanıtlanmıştır. Yoldaşlarımızdan biri olan Masis Kürkçügil Birleşik Sosyalist Parti (BSP)'nin 5 başkan yardımcılığı görevinden birine seçildi. Ve yoldaşımız bize bugün şunları söyleyebiliyor:

> Ortaklarımız bizim politik ve programatik katkılarımıza saygı duyuyorlar. Uluslararası bağlantılarımızı da biliyorlar fakat bu onları rahatsız etmiyor. Hatta tam tersine şu ana kadar tüm dünyada IV. Enternasyonal seksiyonlarının içinde yer aldığı değişik (başarılı ya da başarısız) parti inşa deneyimlerini BSP'nin inşa sürecine faydalı katkılar olarak görülüyorlar.[15]

BSP'nin önemli bir bileşeni olan Kurtuluş grubunun önderlerinden birinin[Erdal Kara] yoldaşlarımız hakkındaki şu sözlerinin çok ilginç olduğunu düşünüyorum:

> Yeniyol'dan (IV.Enternasyonal) söz etmek gerekirse, Türkiye'deki diğer tüm Troçkist gruplardan temelden farklı. Diğer gruplar teorik sekterlik diyebileceğimiz bir yaklaşımla karakterize olurken, Yeni Yol günlük pratiğimizde ortaya çıkan problemlere çözümler bulmaya çalışıyor.[16]

---

15. Bkz. *Inprecor*, Kasım 1994.

Yakınlarda, Cezayir'li yoldaşlarımız ülkelerindeki mevcut terör dalgasına karşı cesur ve somut direnişleri ile bize ulusal gerçekliklerimizi bilmenin önemini bir kez daha kanıtladılar.[17]

Sermaye Hâlâ Saldırıda...

Burada IV.Enternasyonal'e dair verdiğimiz bilgi yanlış anlaşılmamalı. Bu söylediklerimiz en küçük bir memnuniyeti içermez. Bunun anlamı zaferden bahsetmek değildir. Ücretli işçi sınıfı için dünyadaki durumun hâlâ çok kötü olduğu ve sermayenin dünya çapında hâlâ açıkça saldırı durumunda olduğu gerçeğini kimse görmezden gelemez. İşçi sınıfının kitlesel politik örgütlerinin ve sendikaların liderlerinin (birkaç onurlu örnek dışında) işçi sınıfı saflarında ayrımı artıran, sermayenin saldırılarını güçlendiren sermayenin vahşi politikalarına utandırıcı bir biçimde teslim olmuşlardır.

... Fakat Bizim Lehimizde Faktörler de Var

Fakat uzun erimli bakış açısından, pekçok önemli faktörün bizim lehimize işlediği de görülür.

Dünya çapında çalışan sınıf hâlâ büyüyor, bütün ülkelerde ve bütün sektörlerde aynı hızda olmasa da büyüme etkili bir şekilde sürüyor. Uluslararası düzeyde, çalışan sınıf, bir milyar sınırını çoktan aşmıştır, eğer buna önemli Üçüncü Dünya ülkelerindeki topraksız yarı-proleter köylüleri de katarsak, bu sayı iki milyara kadar çıkabilir.

Kapitalizm açıkça karanlık bir çıkmazdadır.

1970'lerin başında başlayan, uluslararası ekonominin bu depresif uzun dalgası görülebilir gelecekte rahatça aşılamayacaktır. Bu kriz daha uzunca bir süre devam edecektir.

Yaşam standartlarının radikal bir biçimde düşürülmesine karşı anahtar emperyalist ve bazı yeni emperyalist ülkelerde kitlelerin di-

16. *A.g.y.*

17. Bkz. *Inprecor*, Nisan 1995.

renişinin ötesinde, hegemonya kurabilmiş emperyalist bir gücün yokluğu da bu durumun sürmesinde önemli bir rol oynar. Bu, "altın kadar iyi" olan herhangi bir değişim kurunun yokluğunda ortaya çıkar. Daimi para düzensizliğindeki artış, paranın "yüksek akışkanlığı", evrensel "borç ekonomisi" ve paranın yeniden özelleştirilmesi bu durumun temel nedenleridir.

Dünya Kuru ve Menkul Kıymet Piyasası Krizleri

Dünya piyasasındaki parasal ve finansal düzensizliğin büyümesi dünya durumunun önemli özelliklerinden biri ve onun temel gelişme trendidir. Politik-askeri nedenlerle olduğu kadar, kesin olarak görülebilir gelecekteki gelişmeler nedeniyle de ortada bir "yeni dünya düzeni" yoktur, gittikçe büyüyen bir "dünya düzensizliği" vardır.

Menkul kıymet piyasaları artan bir biçimde sallantıdadır. Yeni Meksika krizinin ortaya çıkışıyla, Latin Amerika menkul kıymet fiyatları birden bire düşmüştür. Bunu İtalya'daki menkul kıymet fiyatlarının düşüşü izledi. Arkasından Baring Bankasının iflasının öncesinde İngiltere'deki menkul kıymet fiyatları da aniden düştü. Bu Japon ve Hong-Kong menkul kıymet fiyatlarını da vurdu. Sonra doların hızlanan düşüşü Fransız Frangı ve diğer Avrupa paralarını kuvvetli bir basınç altına soktu.

İlginç bir biçimde Hong-Kong'un çöküşü; Çin Halk Cumhuriyeti'nin yönetici KP aileleriyle bağları olan bir iş adamının tutuklanmasıyla ateşlendi.

Böylece eski "sosyalist" ülkelerin kapitalist restorasyon eğiliminin istikrarsızlığı, uluslararası kapitalist ekonominin istikrarsızlığı ile birleştirerek dünya düzensizliğini arttırdı.

Menkul kıymetler piyasalarının dünya çapında çöküşünün arifesinde miyiz? ABD'yi de içine alan 1929-31 tipi bir banka paniği mi? Buna "evet" demek için çok erken. Fakat bu olasılık kesinlikle sanılandan daha büyüktür.

Burjuva Liderliğin Krizi

Devrimci Marxistler dünya düzensizliğinin bunca uzun sürüşünü açıklayacak anahtar faktör olarak proletaryanın çözülmeyen liderlik krizinin önemi üstünde doğru bir şekilde dururlar.

Bununla birlikte, uluslararası burjuvazinin de paralel bir liderlik ve bilinç krizi içinde olduğunu gözden kaçırmazlar. Bu yalnızca emperyalist ve kapitalist devletler arası uluslararası rekabette ve çokuluslu şirketler karşısında ulus-devletlerin iktidarlarının zayıflamasında değil, kapitalist ülkelerin kendi içlerinde de görülebilen bir krizdir.

Burjuvazi, sisteminin varolan krizi ve temel sınıflararası güç ilişkilerinin değişkenliği karşısında, ıstırab verici değilse bile, korku verici tercihlerle karşı karşıyadır. Bölünmeler, bu koşullar altında burjuvazinin kesin "rasyonel" seçimler yapma konusundaki yeteneksizliğini yansıtıyor.

Savunma Savaşı Yükseliyor

İşçi sınıfının ve kitlelerin hareketinin geri çekiliş sürecinde en geri noktaya geldik. Şimdi savunma savaşı yükseliyor.

Bu yükselişte ücretli sınıfın telekomünikasyon, bankacılık ve diğer (sıklıkla yanlış adlandırılan) "servis endüstrileri" sektörleri, yarı otomatik endüstriyel alanlar kadar önemli bir rol oynamıştır.

Genel olarak inanılan efsaneye rağmen, yukarda sözünü ettiğimiz sektörlerdeki kitlesel grevlerin kapitalist ekonomiyi felce uğratması, maden, otomobil ya da çelik gibi klasik sektörlerdeki kitlesel grevlerden daha kolaydır.

Kapitalizm altı ay süren bir madenci grevine dayanır, ama aynı şekilde altı ay süren telekominikasyon ya da bankacılık sektörlerindeki bir greve asla dayanamaz.

Ücretli emekçilerin mantığı şu formülde özetlenebilir: en yukardakiler yozlaşmış ve yetersizdir. Yozlaşmışlık hakkındaki bilgi burjuva toplumu kadar eskidir, ancak yetersizliğin farkına varılması yenidir.

İşçilerin Bize Karşı Tutumu Değişiyor

Ücretli sınıfın radikal politikalara karşı tutumu yavaş yavaş değişecektir. Dördüncü Enternasyonal seksiyonlarının da dahil olduğu devrimci Marxistlere karşı önyargılar gün geçtikçe ortadan kaybolmaktadır. Ücretli emekçiler örgütsel düzeyde bize katılmaya henüz hazır değiller fakat onlar bize dürüst ve samimi insanlar olmamızdan dolayı güven duyuyorlar. Bizim bu imajımızı gözbebeğimiz gibi korumamız şarttır. Pekçok ülkede işçiler bizimle birlikte davranmaya hazırdır –fakat bu hâlâ işçilerin küçük bir kısmıdır. Bu bizim onların acil taleplerinin etkili savunucuları olduğumuzu kabul ettirmemizden dolayıdır, bu acil talepler yalnızca ekonomik talepler değil, sadece grev hakkı değil, diğer temel demokratik özgürlükler konusundaki talepleri de içerir. Diğer adım bundan sonra gelecektir.

Geçmişte birçok defa üstünde durduğum gibi, devrimin mümkünün alanına girdiği sırada açığa çıkmaya başlayacak olan işçi sınıfına liderlik etme kapasitesini devrimciler, sınıf mücadelesinin devrimci olmayan dönemi boyunca elde edeceklerdir. Bolşevikler 1917 Devrimine öncülük etme kapasitesini 1912-14 dönemi arasında kazanmışlardır. IV.Enternasyonal'in başlıca önderlerinden olan, yakın arkadaşımız François Vercammen bu konuda bir kitap hazırlıyor. Bu bizim de saatimizin nasıl çalacağının hikayesi.

Bizim lehimize işleyen bir başka faktör de, birçok siyasi akımın demokratik normlara hassasiyet göstermeye başlamış olmasıdır. Filipinler KP'si içindeki gelişmeler bu durumun bir göstergesidir.

Övünülmesi Gereken Bir Enternasyonal

Binlerce yoldaşımızın kollektif çabalarının birleşmesiyle inşa ettiğimiz büyük hareketimiz IV. Enternasyonal'de kendimi hiç olmadığım kadar övünçlü ve güvençli hissediyorum.

Fanatikler fanatikleri, kaçıklar da kaçıkları kendilerine çekerler. Fakat insanlığın tamamına yakın çoğunluğu ne fanatik ne de kaçık-

tır. İnsanlık, yaşadığımız insanlıkdışı toplumda normal olmaya çabalayan insanlardan oluşuyor, bu bizim de olmaya çalıştığımız şeydir.

Biz Marx'ın takipçileri olarak, temel amacımızın dünyayı değiştirmek olduğunu vurguluyoruz. Fakat, Marx'ın bize öğrettiği gibi biz, dünyayı bir amaç doğrultusunda değiştirmenin, Marx'ın kendisinin de dediği gibi, insanların insanlık potansiyellerini itibardan düşüren, ezen, katleden tüm toplumsal durumları ortadan kaldırmanın kategorik bir zorunluluk olduğunu biliyoruz.

Daha Çok "İnsan" Olan Bir Topluma Doğru

Tarihte hiçbir olay, bugün insanlığa yönelen tehdit kadar kendimizi savunmayı, kollektif çabamızı, insanın tüm yaşamını buna adamasını bu kadar değerli hale getirmemiştir.

Öyleyse yoldaşlar, insan soyunun devamını garanti altına alacak, daha gelişmiş ve daha insanca olan sosyalizmin uygarlığının kurulmasını ve emeğin özgürleşmesini sağlayacak olan Dünya Sosyalist Federasyonu'na doğru;

Forward! Vperyod! Adalante! [İleri!]

Yazarın Notu

Bu bölüm, konuşmanın kendisinden farklıdır, çünkü New York'a gitmeden önce yazılan materyalleri tam olarak içermiyor. Toplantı sırasında Spartakistlerin konuşmacılarının bir kısmının belirttiği kimi noktalar da metne dahil edilmiştir. Bu yazıyı okuyanlar için bunun nedeni açık olacaktır; biz sekterlere vurmak, hem de çok sert vurmak istiyoruz. Onların toplantı sırasında yaptıkları müdahaleler bizim bütün bunları yazmamız için ek materyaller sundu. Bu noktada dogmatik sekterlerle gerçek Troçkistler, devrimci Marxistler, arasındaki temel ayrım bütün açıklığıyla ortaya çıkacaktır. Fakat bu bölümün bir kısmı da ben New York'a gitmeden önce zaten hazırdı.

Spartakist Birliği'deki yoldaşlar! Önderliğinizin en azından iki konudaki iddialarının iftira ve uydurmadan ibaret olduğunu inkar edilemez kanıtlarla duydunuz.

Onların iddiasının tersine, herhangi bir kaçamak yapmadan Almanya'nın kapitalist birleşmesine karşı çıktık. Bizler bu birleşmenin Alman ve uluslararası işçi sınıfı açısından önemli bir yenilgi olduğunu söyledik.

Liderlerinizin iddialarının tersine hiçbir aldatmaya girmeden şunu ortaya koymuştuk: Sovyetlerin ve herhangi diğer yönetici bürokrasilerin kendiliğinden reformu olanaksızdır, işçilerin lehine bunların elimine edilmesi politik devrim yoluyla olabilir.

Kendinize sorun, en azından aranızda hâlâ bağımsız düşünebilenler, neden liderleriniz bu kadar açık iftiracı yalanlara başvuruyor? Neden bizim de ortaya çıkardığımız geçmiş döneme ait yanlışlıkları sizden gizliyorlar? Onlardan açıklama isteyin; kendinize, empoze ettikleri baskıcı, otoriter, külte dayalı rejimlerinin, üyelerin "münasebetsiz" sorular sormasından doğan korkularıyla ilişkili olup olmadığını sorun.

İçeride demokrasi talep edin! Örgütünüzün içinde eğilim oluşturma hakkı isteyin: Troçki'nin ***İhanete Uğrayan Devrim***'de grupların ve eğilimlerin yasaklanması üzerine yazdıklarını anımsayın:

> Bolşevik Partisindeki iç rejim; *demokratik merkeziyetçilik* yöntemi ile nitelenmişti. Demokrasi ve merkeziyetçilik gibi bu iki kavaramın bileşimi hiç çelişkili değildir. Parti yalnızca sınırların daima kesin olarak tanımlanmış olmasına değil, aynı zamanda bu sınırların içine giren herkesin, parti politikasını tanımalamada fiili hak sahibi olamasına da eşit dikkat gösteriyordu. Eleştiri özgürlüğü, entellektüel mücadele parti içi demokrasinin vazgeçilmez içeriğini oluşturuyordu. Bolşevikliğin hizipleri hoş görmediğine ilişkin hikaye çöküş döneminin bir efsanesidir. Gerçekte ise, Bolşeviklik tarihi bir hizipler çatışması tarihidir. Ve gerçekten de dünyayı devirmek ve bayrağı altında en cüretli put kırıcıları, savaşçıları ve isyancıları toplamak görevini benimseyen hakiki devrimci bir örgüt, entellektüel çatışmalar, gruplaşmalar ve geçici hizip oluşturmalar olmaksızın nasıl yaşayabilir ve gelişebilirdi? Bolşevik liderlerin ileri görüşlülüğü çoğu kez çatışmaları yumuşatmaya ve hizip kavgalarının süresini kısaltmaya olanak verdi, ama hepsi bu kadar. Troçki, ***İhanete Uğrayan Devrim***; Yazın yay. sayfa:73.

Bizim açık toplantılarımızda bizi rahatsız etmeye devam eden üyelerinize bu konuşmanın metni ve özeti dağıtılacaktır. Liderliğiniz bu konuda ne yapacak? Üyelerinize bunları okumalarını redetmelerini mi söyleyeceksiniz? Yoksa okumalarına izin verip en azından bazılarının eleştirel sorular sormalarını kabullenecek misiniz? Her neyse; liderliğiniz iftira ve çarpıtmayı sistematik olarak kullandığı için bir bedel ödeyecektir.

Ayrıca Spartakistlerin sözcüsünün insanlığın fiziksel varoluşunu tehdit eden tehlikelerin ciddiyeti konusunda açık sorumuza cevep vermediğini farkettim. Biz bu tehlikeleri abarttık mı? Eğer öyleyse ne şekilde? Eğer öyle yapmadıysak bu tehlikelerin kendilerine Marxist, Leninist ya da sosyalist diyen kişilerin teori ve pratiklerinde merkezi bir yere oturması gerekmez miydi?

Bu durumda Spartakist liderler, Sovyet bürokrasisinin nükleer atık kullanımındaki ve biyolojik silahlarla yapılan deneylerdeki öldürücü sorumsuzluğu karşısında suskun kalışlarını veya en azın-

dan bu durumu azımsamalarını nasıl rasyonalize edebiliyorlar? Bu hareketler yalnızca Sovyetler Birliğindeki insanların değil, tüm insanlığın yaşamını tehlikeye sokmuştur.

Sovyet Bürokrasisinin Çevre Suçları

İnsanlık, Çernobil felaketinin dünya çapındaki etkilerine tanık oldu. Spartakist liderlik, Sovyet bürokrasisinin, bütün dünya insanlarını zehirleyebilecek biyolojik silah deneylerine başladığını inkar mı edecek?

Bu liderlik; SSCB'de ve tüm dünyadaki insanların geleceğini tehlikeye atan, yokedilen nükleer atık maddelerin ekolojik felakete yol açtığını inkar mı edecek?

1960'lardan bu yana Sovyet Bürokrasisinin dünyanın en büyük temiz su kaynakları olan Baykal ve Aral göllerini sistematik olarak zehirlediğini inkar mı edecek? SSCB'de çok geniş bir alan yerleşmesi imkansız bir hale getirilmedi mi? Aral gölü civarında yaşayan dört milyon insan artan ölçüde kanser olmuyor mu?

Spartakist liderlik 14 Kasım 1994'de Moskova'da yapılan resmi çalışmalarla kabul edilen, kuzey Rusya'nın geniş bir atık alanına dönüştüğünü, tehlikeli yeraltı suları, nükleer variller, büyük madeni yağlar ve yanmış gazlar barındırdığını inkar mı edecek?

"Dünyanın iklim dengesini garanti eden kuzey Rusya'nın kirlenen bölgeleri büyük bir tehlike yaratıyor" diye uyarıyor Rus Milletvekili, çevre bakanı Alex Pryadin. En büyük tehdid nükleerdir. Barents denizi ve Karadeniz dünyadaki toplam nükleer atıkların üçte ikisini barındırıyor. Ve Rus bilimci Vyacheslov Yastrelov ekliyor:

> Nükleer yakıtların toplanmaya devam edilmesi küresel ekolojik tehlikeye işaret ediyor. Özellikle 1967'ye kadar uzanan radyoaktivite testleri buna neden oluyor. Kuzeydeki ikiyüz kadar su kaynağında balıklar neredeyse tamamen yokoldu, dahası Barents denizinde balık kaynakları son yıllarda 5 ila 7 kat azaldı.
>
> *Agence France Presse*

Gerçekten de uluslararası burjuvazi de benzer rezaletler yaratmıştır –birileri daha düşük ölçüde olduğunu iddia edebilir– fakat bu Sovyet bürokrasisinin suçlarını hafifsememize bir gerekçe oluşturamaz.

Dürüstlükten Yoksunluk

Spartakist liderliğin dürüstlükten yoksun oluşu –küçük bir sorun, değil mi?– şu şekilde kanıtlanabilir: Çeşitli Avrupa şehirleri ve Meksika'daki tartışmalarda tartışmayı tekellerine almaya çalışarak özgürce tartışmayı sınırlayarak, manipülasyon yaparak ve tahrifat ve iftiralarıyla ilgilenmeyenleri dışlayarak, bizim dinleyicimiz üzerinde baskı yaratmalarından sonra, biz de onlara, kendi dinleyicilerine seslenmemize izin vermelerini talep ederek meydan okuduk. Bizim bu talebimizi –ki bu toplantı bunun sonucunda oldu– "Sevgili Mandel yoldaş", "kardeşçe sevgilerimizle" ibareleri taşıyan mektuplarla kabul etmişlerdi. Şimdi nedir? Eğer en büyük hain değilsem "Troçkist hareketin Kautsky'si" miyim? Siz de Kautsky'nin kardeşi mi oluyorsunuz? Bu hain sizin yakınınız mı?

Stalin-Tito Ayrışması

Şimdi görülüyor ki, bizim "özgün hatamız" IV. Enternasyonal'in Stalin'e karşı Yugoslav KP'sini destekleyen bir tutum almasıdır.

Spartakistler, Stalin-Tito çatışmasının tarihsel kaynağını unutuyorlar. Stalin ve Churchill, Doğu Avrupa'yı kendi aralarında paylaşmaya kalktıklarında, Stalin İngiliz emperyalizmine, Yunan direnişçilerine karşı destek vermişti. Buna karşılık, Churchill Stalin'e Yugoslavya'nın yarı yarıya paylaşımı önerisinde bulunmuştu.

Yugoslav KP'si bunu kabul etmedi. Binlerce komünist genç 1941'de mücadeleye başladılar, karşılarında Alman, İtalyan emperyalistleri ve fırsat bulduklarında Nazi'lerden daha zalim olan Hırvat Ustaşi faşistleri vardı.

Yugoslav KP'si sonunda bir kaç yüzbin savaşçıdan oluşan içinde

kendilerini işçi tugayı olarak adlandıran, yüzlerce Alman, İtalyan, Macar ve diğer Yugoslav olmayan savaşçıyı da barındıran partizan ordusunu kurdular. İktidarın fethine, işçi devletinin kurulmasına, sosyalist devrime doğru gelişen ulusal kurtuluş mücadelesine giriştiler.

Kesinlikle epeyce bürokratlaşmış bir partiydiler. Sonuçta, kurdukları işçi devleti de en baştan önemli ölçüde bürokratikleşmişti. Fakat memnun çoğunluktan geniş bir destek alıyordu.

Stalin Bir Komünist Partiye Kendi İktidarının Temeliyle Karşı Çıkıyor

Stalin gelişmelerden dolayı kızgındı. Batı emperyalizmi ile anlaşmanın tehlikeli olduğunu söylerken, bir yandan da bundan büyük bir anti-faşist anlaşma diye bahsediyordu. Fakat kızgınlığının gerçek nedeni bu değildi. Sovyet bürokrasisinin SSCB'de iktidarı gaspedişi ve Komintern'i onursuz bir alete dönüştürmesinden itibaren kendi bağımsız devlet iktidarı ve Komünist Parti ortaya çıkmıştır. Stalin kibirle bu partiyi bozmaya ve parti saflarında bir pro-Moskova hizbi oluşturmaya çalıştı. Tito'nun askerlerinden Rankoviç, Stalinist vahşi parçalama politikasını denemesine rağmen bu girişim başarısız oldu.

Yugoslavya Örneği ve Diğer KP'ler

Yugoslavya örneği, bir çok KP içindeki sol muhalefet güçleri için çekici olma tehdidi taşıyor. Niçin Yugoslav Komünist Partisi'nin başardığı iş diğer ülkelerde tekrarlanamadı; bir ulusal anti-emperyalist direniş hareketinin işçi sınıfının iktidarının başlama noktasına dönüşmesi neden diğer ülkelerde başarılamadı?

Burjuva devletin ve Batı Avrupa'da kapitalist düzenin yeniden yapılanmasının KP'lerce sinik kabulü, çoğunlukla Amerikan ordusunun varlığı ve buna karşı kötü silahlanmış kitlelerle direnmenin imkansızlığı ile meşrulaştırılmıştır (örn. Maurice Thorez'in ünlü for-

mülü: "Fransa'da sadece bir ordu ve bir polis için yer vardır" - yani De Gaulcü ordu, yani burjuva ordu). Fakat bu özür GI'lar arasında hemen eve dönmeye yönelik hareketin varlığını ve Birleşik Devletler yüksek komutanlığının ve yönetiminin bunu altedemediğini unutuyor.

Şimdilerde unutulan bu hareketin önemi hakkında yoldaşımız Art Preis'in kitabı ***Labor's Giant Step*** [İşçilerin Dev Adımı] sayfa 273-4 bakınız:

> Paris'te 8 Ocak 1946'da binlerce GI (İkinci Dünya Savaşı sırasında ABD dışındaki Amerikan askerleri) Champs-Elysees'den yürümüşler, Amerikan Elçiliğinin önünde toplanarak "bizi eve gönder" diye slogan atmışlardır. Almanya'da Frankfurt am-Mein'de 9 Ocak göstericilerinin konuşmacıları, "kumanda eden generalin kendileriyle yüzyüze gelmekten korktuğunu" söylediler...
> Binlerce Amerikan askeri birliği Manila'da gösteri yaptı. Manila gösterisinin liderlerinden biri olan Emil Mazey, UAW (United Auto Workers-Birleşik Otomobil İşçileri) Briggs lokali eski başkanı UAW'nin 1943'teki toplantısında grev yapmama sözüne karşı muhalefete öncülük etmişti. 139.000 GI'nın oyunu alarak, delegeler kongresinde asker komitesine seçilmekle onurlandırıldı.

Stalin'in Göstermelik Anti-Tito Duruşmaları

Stalin, Tito'yu suçladığında ve Yugoslavlara karşı iğrenç iftiralar yönelttiğinde, biz Troçkistler özellikle daha duyarlı olmayıldık. Stalin onlara "faşist çeteler" dedi, Spartakistler bunun için ne demeliydi? Stalin objektif olarak doğru mu söylüyordu? Biz onlardan bu soruya kesin cevap vermelerini bekliyoruz.

İnsanlar, anti-Tito kampanyasının Bulgaristan'da Kostov'a, Çekoslavakya'da Slansky'e Macaristan'da Rejik'e karşı göstermelik duruşmalarda sonuçlandığını nasıl unutabilir.

Spartakist Birliği'nden konuşmacıyı, coşkun ruhumuzla New York toplantısında çeşitli defalar engellemiş olduk. Bunun üzerine, Spartakistler, bizim başlıca politik belirleyici olduğumuz, bürokrati-

zasyonun engellendiği işçi devletlerinde baskıya maruz kalacaklarını yapmacık bir tavırla söylemekteler.

Böyle bir devletin çevresinde Spartakist grubun hâlâ olup olmayacağını bilemiyoruz. Sektlerin, inkar edilemez bir kendilerini yeniden üretme kapasiteleri vardır, fakat çok dar bir alanda kalırlar. Eğer Spartakistler demokratik işçi devletlerinde varolmaya devam ederlerse, toplam kayıtsızlığın bir parçası veya zaman zaman eğlencenin bir unsuru olacaklardır. Onların bu ölümden daha kötü kaderle ilgilenmeye tamamen hakları vardır.

Pekçok bürokratikleşmiş işçi devletinde işçi sınıfına karşı baskıları açıklamak için özürcü bakış açılarında, bizim böyle bir baskı politikasına sahip olmadığımız için iki yüzlü bir suçlama vardır. Biz onlara çok büyük bir söz veriyoruz. IV. Enternasyonal etkin olduğu sürece çok kitlesel bir etkinlik değil sözünü ettiğimiz herhangi bir işçi devletinde Spartakistlerin örgütsel olarak varlıklarını ve çalışmalarını, fiziksel şiddet kullanımı veya şiddet talep eden hareketleri hariç tüm haklarını koruyacağız. Bu noktada, kitleler ve hareketimiz kararlı olacaktır.

Sovyetler Birliğinin Emperyalizme Karşı Savunulması

Spartakistlerle anlaşık olduğumuz bir konu vardır. Herhangi bir saldırıya karşı Sovyetler Birliği'nin askeri savunması yararına olan Troçki'nin duruşunun tamamen temize çıkması.

Stalin tarafından intihara sürüklenen yoldaş Joffe'nin cenaze töreninden bu yana Moskova'da kitlelere hitap etme imkanı bulan ilk Troçkist olma onuruyla 18 Ocak 1991'de Sovyet medyasında konuşma yaptım. Konuşmamda şunları söyledim:

> Mayıs 1940'ta Alman Emperyalizmi tarafından işgal edilmiş bir ülkenin vatandaşı olarak ülkemdeki geniş anti-faşist direnişin ilk anlardan itibaren içinde bulunmuş bir militan olarak, Nazi kamplarının eski bir tutsağı olarak, burada Sovyet ordusunun, Sovyetler Birliği vatandaşlarının ve halkının herşeyden önce de Moskova, Leningrad ve Stalingrad'ın bü-

tün işçi sınıfının boyun eğmez gücünü saygıyla karşıladığımı ve onayladığımı belirtmeyi bir görev olarak görüyorum. Nazilerin başarısız oldukları, Alman Emperyalizminin dünya egemenliğine kalkışmasına karşı göstermiş oldukları kahramanca direnişe teşekkürler. Bütün insanlığın bu kadın ve erkek kahramanlara sonsuz borcu vardır. Hitler, Orta, Doğu Avrupa'da ve SSCB'de yüzmilyon insanı yoketmek istedi. Ayrıca eğer SSCB'de direniş kırılabilseydi Afrika ve Asya'da milyonlarca insan öldürülecekti. Bu kanlı ve barbar projeyi engelleyen herşeyden önce Sovyetler Birliği'ydi.

Sovyet işçilerinin 1941-45 arası gösterdikleri çaba (Nazi Almanya'sını yenmek için) sosyalist ekim devriminin maddi ve manevi ürünüdür. Burada bu devrim tartışmasız bir haklılık kazanıyor. Fakat 1923'ten itibaren iktidarı gaspeden ve tekelleştiren bürokratlar, Sovyetlerin gerçek gücünü kırdılar, demokrasiyi Komünist Partisi ve sendikalarla birlikte boğdular, bunları kendi ölçüsüz maddi ayrıcalıklarını savunmak, büyük devrimin yaptıklarının altını oymak ve itibarsızlaştırmak için yaptılar.
Ekim devrimini, komünistlere, işçilere, köylülere karşı işledikleri korkunç cinayetlerle, SSCB halklarına, Doğu Avrupa halklarına ve birçok ülkenin işçilerine karşı baskı uygulamalarıyla itibarsızlaştırdılar. Kitlelerin ve münevverlerin yaratıcı insiyatifini boğarak ekonomide sorumsuzluğu ve işe yaramaz politikaları genelleştirerek Ekim devriminin altını oydular. Onların "kumanda ekonomisi" bugün bütün insanlar için açıkça görülebilen bir yanlıştır. Ekonomik, sosyal, politik ve ahlaki krizin nedeni bu devasa mezardır.

Aynı vesile ile SSCB Komünist Partisi Merkez Komitesinin merkez bürosunda konuşma yapma imkanım oldu. Şunları söyledim:

Bürokrasiye, Stalinizme, kapitalizme, emperyalizme ve faşizme karşı Lev Davidoviç Troçki ve Sol Muhalefetin diğer militanlarının kavgalarının sürdürücüsü olan IV.Enternasyonal adına konuşuyorum. Bizler, Ekim devrimine ilham veren eşit haklar ve doğrudan demokrasi mücadelesini sürdürüyoruz. Stalin bu muhalefeti başlıca düşman olarak gördü, onun tüm militanlarını pratikte hiçbir ayrım yapmaksızın katletti. Bu, devrimin ürünleri değil, karşı devrimin suçlarıdır.
Bugün, Troçki ve muhalefet hakkındaki tarihsel doğrular gün ışığına çıkıyor. Ahlaki ve politik önemi olan bu çalışma tamamlanmalıdır. SSCB'li hukukçulardan, Troçki, oğlu Leon Sedov ve bütün ünlü olmayan diğer insanlar hakkındaki suçlamaların, özellikle 1936 ilk Moskova duruşma-

sı kararlarının kaldırılmasını talep ediyoruz. Troçki ve muhalefetin diğer temsilcilerinin bütün çalışmalarının yayımlanmasını istiyoruz.

Daha önceki yayımlarımızdan bilmiyorsanız, benim bu toplantıdaki konuşmalarımdan biliyorsunuz ki taleplerimizin büyük bir kısmı gerçekleşmiştir.

Bosna'da Tuzla'ya İşçi Yardımı ve Spartakistlerin Miloseviç'e Desteği

İngiliz, Belçikalı, Danimarkalı, Hollandalı ve Avusturyalı yoldaşlarımız tarafından organize edilen "Tuzla için işçi yardımı"na karşı Spartakistler "halk cephesi" veya "burjuva koalisyonu" diyerek saldırıya giriştiler.

İpe sapa gelmez bir suçlama.

Bizler, milliyetçi savaşla ve etnik temizlikle karşı karşıya kalan Tuzla kasabasının madencilerine yardım etmek istiyoruz. Onların acilen gıda ve tıbbi malzemeye ihtiyacı var. Onlara bu maddeleri götürmenin ve yerel sendikanın, kadın özgürleşme hareketlerinin ve şovenist savaşa karşı olanların desteklenmesinin neresi yanlıştır?

Spartakistler, kitle katliamı yapan, binlerce kadın, çocuk ve bebeği etnik temizlik için öldüren, toplu tecavüzlerin organize edilmesi ve saklanmasının sorumlusu Miloseviç'e eleştirel destek vererek kendi pozisyonlarını rezilce bir duruma getirmişlerdir. Miloseviç'in üzerinde emperyalist bir abluka olduğunu söyleyerek bunu aklamaya çalışıyorlar. Sırp yönetimi için silah talep etmeye kadar götürdüler işi. Ne muhteşem bir tercih!

- Tuzlalı bebeklere dişmacununa hayır!
- Bosnalı kadınlara ecza ürünlerine hayır!
- Şovenizme karşı olan Tuzla sendikalarına yardıma hayır!
- Fakat kitlelerin katili Miloseviç'e silaha evet!

Eğer Troçki, kendilerini "Ortodoks Troçkist" olarak kabul edenlerin bu beyanatını okusaydı, Marx'ın iyi bilinen sözündeki gibi, kesinlikle şöyle cevap verirdi: "Eğer bunlar Troçkist ise, beni bağışlayın; ben Troçkist değilim". Spartakistlerin anti-emperyalizm mazere-

tini kullanmaya hakları yoktur. 16 Şubat 1995 tarihli *Le Monde*'un belirttiği gibi Miloseviç resmi olarak Hırvatistan ve Slovenya'nın bağımsızlığını kabul etseydi (bunu yapmak hiç te zor değildir), emperyalistler Sırbistan'a karşı uyguladıkları yaptırımı kaldırmaya epey hazırdılar. Daha sonra Miloseviç, Büyük Sırbistan'ın yaratılması amacıyla yaptığı etnik temizlik sırasında kendi ordusu ve faşist çetelerce kuşatılmıştır. Bosna'da işlediği korkunç suçlarla kaçacaktır.

"İkamecilik"

Spartakistler ikameciliğe karşı verdiğimiz mücadelede de bizimle aynı fikirde değildirler. Bu "anti-Leninist" bir yaklaşım olarak görülebilir. Fakat bunlar, bunun tarihsel kökenlerini unutmuş gibiler. Marx I. Enternasyonal'in kuruluş konferansındaki açılış konuşmasını şu formül etrafında oluşturmuştu: "İşçilerin kurtuluşu kendi eseri olacaktır" Aynı fikir Enternasyonal'in (Marşının) Almanca versiyonunun üçüncü kıtasında da ifade edilmiştir. "*Es rettet uns kein höheres Wesen, kein Gott, kein Kaiser, kein Tribune; bins aus dem Elend Zu erlösen können wir. nur selber tun*" [Biz ne yüce bir varlık, ne tanrı, ne de bir koruyucu tarafından kurtarılacağız. Bizi felaketten kurtaracak olan yalnızca bizim kendimizdir]. Burada koruyucuya karşı oluş; partilere ve işçi devletinin aygıtlarına karşı oluşu ifade eder. Tüm bu aygıtlar, işçilerin, sömürülenlerin ve ezilenlerin kurtuluşu için gerekli aygıtlardır. Buna rağmen, bunlar işçilerin *kendi kurtuluşunun* yerini tutamazlar.

Spartakist liderler Marx'ın "Feuerbach üzerine Tezler"de gösterdiği derin anlayışı da bunun gibi unutuyorlar –aslında parti yoktur, herşeyi bilme yetkisine sahip parti liderliği vardır. Sadece kitlelerin eğiticisi konumunda olan insanlar onun dönüşümüyle eğitilmiş olmalıdır.

Sosyalizm İçin Nesnel Koşullar

Spartakistler önemli bir bocalama içindeler. Neden bir devrimci kitle

partisi ve devrimci bir enternasyonalin inşaası anlayışını oluşturmakta başarısız oldukları sorusu karşısında şaşkınlık içindeler ve bu başarısızlığı nesnel koşullarla açıklama yoluna gidiyorlar. Buna rağmen, nesnel koşullar onların kendi durdukları yeri ifade ediyor. Asıl olarak söyledikleri şey liderlik krizini çözme imkanlarının ellerinde olmadığı. İşte tam da burada gerçek bir revizyonizm ve tasfiyecilik anlayışına sahipsiniz.[18]

Stalinizme ve Sosyal Demokrasiye "Teslimiyet" mi?

Spartakistler bizi Stalinizme ve sosyal demokrasiye teslim olmakla suçluyorlar; hem de her ikisine de aynı anda.

Amsterdam sürekli kadro okulumuzun defterlerinin birinde Ekim Devriminin cesur bir savunmasını bastık, bizim hareketimizin gurur duyduğumuz bir başka başarısı da hareketimizin üyesi olmayan kardeş güçlere kendi imkanlarımızı açmamızdır.[19]

18.Geçiş programının ilk bölümünde ortaya koyulduğu gibi sosyalizmin nesnel koşulları bugün sadece olgunlaşmış değil, çürümeye de başlamıştır. Bu cümlenin ilk bölümü (olgunlaşmışlık) bugün olduğu gibi 1938'de de tamamen doğruydu, cümlenin ikinci kısmı (çürüme) 1938'de de bugün de kısmen doğrudur. Eğer sosyalizmin nesnel koşulları 1938'de çürümeye başlamışsa bunun anlamı 55 yıldır çürümeye devam ettiğidir. Bu sosyalizmin daha mümkün olduğu anlamına gelmez. Bu sorun üretici güçlerin gelişmesiyle ilişkilidir. Bunu Marxistler kesinlikle unutmamalıdır. Üretici güçler kavramı insanın üretici güçlerini içine alır, proleterleri ve ücretliler sınıfını. Daha öncede söylediğimiz gibi iki milyardan fazla ücretli vardır. Bu 1938'deki sayıdan çok daha fazladır.

19. Burada bir örnek: Enternasyonal İnceleme ve Araştırma okulumuzun 1995 programı: İngilizce ve İspanyolca Ekonomik Seminer-Mart 1995; Arap Bölgesi Toplantısı (Arapça); Ağustos 1995: Gençlik Okulu -Marxizmin temelleri üzerine (İngilizce) Fransızca ve İspanyolca- Eylül 1995. Finansal nedenler sınırlamadığımızda, daha fazlasını yapabiliriz. Çok çeşitli konularda, 20 defterle, bu derslerin belgelerini bastık.

Bir çok Avrupalı Sosyal Demokrat Parti ve Gorbaçovcular tarafından *Geleceğin Sosyalizmi* adı derginin çıkarılmasına katılmamız için yapılan daveti hevesle kabul ettiğimiz tamamen doğrudur. Rusça da dahil olmak üzere birçok dilde yayınlanan bu dergiye yolladığımız yazıda Stalinistlerin ve post-Stalinistlerin korkunç suçların sorumlusu olduğunu yazdık. Onlar milyonlarca masum insanı, komünistleri, işçileri, Kızıl Ordu'nun komutanlarını, SSCB dışında binlerce komünisti, bizim pek çok yoldaşımızı ve işçi hareketinin diğer üyelerini öldürdüler. Eğer daha çok değilse, en azından 12 milyon insanın ölümüne neden oldular.

Sosyal Demokrasinin cinayetleri birazcık daha azdır. Alman işçilerine karşı yoğun baskının sorumluluğunu belirterek başlayabiliriz. İç savaş sırasında Sovyet Rusyaya karşı yoğun baskının sorumluluğuna ortaktırlar. Çünkü bu konuda kendi ülkelerinin yönetimlerini desteklediler. Finlandiya iç savaşını hatırlayalım, orada Alman Sosyal Demokrat liderler kendi Finli yoldaşlarına karşı kasap Mannerheimi desteklemişlerdi.

En çok bilinenleri Hindistan, Filistin, Endonezya, Madagaskar, Kenya ve Cezayir olan ulusal kurtuluş hareketlerine büyük bir sindirme uygulayan hükümetlere ya katıldılar ya da hükümetlerin bunları yapmasına izin verdiler.

Cezayir'de ulusal kurtuluş hareketini bastırma işine önderlik etmenin yanında, Fransız Sosyal Demokrat liderlerden birinin orada işkence yaptığı da öğrenilmiş, sonra bu örtbas edilmiştir.[20]

Latin Amerika'da sosyal demokrasinin başlıca önderlerinden biri olan Perez, yanlış hatırlamıyorsan Sosyalist Enternasyonal'in başkan yardımcısı, Venezuela eski başkanı, açlık ayaklanmasında bir günde 1000 insan öldürtmüştür, bu Rusya'da Brejnev, Çemenko, Gorbaçov rejiminin tamamı boyunca öldürülen insan sayısından daha fazladır.

Tüm bunları sözü geçen dergide yazmak benim Stalinizme ve Sosyal-Demokrasiye teslimiyetimin mükemmel bir kanıtı oluyor, öyle mi?

---

20. Bu işkenceler üzerine en iyi raporlardan biri *La Gangrene* (Kangren)'dir.

Birileri Post-Stalinistler ve Sosyal Demokratlar böyle bir yazının dergilerinde yayımlanmasına neden izin veriyorlar diye sorabilir? "Bu onların size sempatisinin kanıtı değil mi?" diyebilir. Tabii ki değildir.

Gerçekte, onların bize tavrı epeyce düşmancadır. Fakat ortaya çıkan gerçeklik şu ki; bizi uluslararası işçi hareketinin üçüncü eğilimi olarak tanımak ve bu hareketin bir kolu olarak meşrulaştığımızı kabul etmek zorundalar, tabii ki post-Stalinizm ve Sosyal-Demokrasiden daha küçük bir eğilim olarak.

Bu meşruluk eğilimi bizim işçi sınıfı içindeki reel etkimizden ve pek çok ülkedeki kitle hareketleriyle ittifakta oluşumuzdan kaynaklanır. Bu toplantıdaki konuşmamda da belirttiğim gibi, bu nedenden dolayı önemli politik insiyatiflerde bizi yok saymak gittikçe zorlaşmaktadır.

• • •

Tartışma boyunca, Spartakistlerin bir sözüne özellikle kızabilirdim, o da IV. Enternasyonal'in "orta sınıf" insanlardan oluştuğudur. Bu çalıştıkları işletmelerde yüzlerce işçi temsilcisini ve gayri-resmi işçi liderlerini yönlendiren, hareketimiz üyesi binlerce işçiye hakarettir.

Karl Marx -Reformist Bir Hilekar mı?

Fakat, insan yalan söylemeyi yaşam biçimi haline getirmiş insanlara nasıl kızmaz? Healy (ölene kadar İngiltere'deki sekter trockist örgüt WRP'nin önderliğini yapmış olan kişi-Çn.) kültünün çürümesinin ürünlerinden biri, cehaletin çirkin boyutlara varmasıdır.

Kitabımız *İktidar ve Para*yı eleştirerek şöyle yazıyorlar:

> Kapitalist ekonomik başarı ve güç hakkında görüşlerini belirttikten sonra, tam tersi bir durumda Mandel, geleceğin toplumunda karar verme hakkının ve erkinin üretici ve tüketici vatandaşların çoğunluğunun elinde olması gerektiğini yazıyor. Bu düşünceler XIX. yüzyılda "ütopyacı sosyalistler"in sermayesi ve her reformist hilekarın pazar konuşmasının içeriğidir.

İktidar ve Para'da bu konuda kullandığım tüm alıntılar doğrudan Karl Marx'ın kendisinden yapılmıştır, yani "ütopyacı sosyalist" ve tipik "reformist hilekar"dan.

Komünist Manifesto'dan, *Kapital*'in I. ve IV. cildine (Artı Değer Teorileri) ve özellikle de *Grundrisse*'e kadar bir çok eserde, sosyalizm ve komünizmin, "bir bütün olarak herkesin özgür gelişiminin, tek tek her bireyin özgür gelişimine bağlı olduğu toplumlar olarak tarif edildiğine rastlarız.

Marx, *Grundulsse*'de şöyle yazıyor:

> Bireyselliklerin özgür gelişimi ve buna karşın zorunlu çalışma süresinin azaltılması, sadece artık emeğin kaldırılması değil, genelde bütün zorunlu emeğin en asgariye çekilmesi ve bireylerin sanatsal bilimsel vb. gelişmelerine harcayarak vakit yaratmak anlamına gelir.

Ve yine "asıl zenginlik, bireylerin gelişmiş üretici gücüdür."

"Özgürce birleşmiş üreticiler" rejimin, bu üreticilerin çalışma yüklerinin kendilerince belirlenmesi anlamına geldiği ve bunun onlarca da kabul edilmeye hazır olduğu açık değil mi? Eğer genel demokratik halk oylamasında onların büyük çoğunluğu 20 saatlik iş haftası için oy kullanmış ise, onları kim 24 veya 28 saat çalışmaya zorlayabilir ki? Sonra, onlar *bütün* vatandaşlar için üretim yapmak yoluyla kendi özgür bireyselliklerini geliştirme imkanlarını *Grundrisse*'de tarif edildiği gibi ilerletirler. Bu sizlere kendilerini hangi ölçüde adayacaklarını belirleme hakkı verir mi?

Eğer üreticiler daha fazla çalışmaları gerektiğine inanmıyorlarsa, onları bu konuda, tekrar demokratik bir halk oylaması yoluyla ikna etmek gerekir. Çoğunluk konusu işlerde azınlığın hiçbirşey dayatma hakkı yoktur.

"Dayatma"nın anlamı baskıdır. Bu da Neo-Stalinizmdir. Emin olmalısınız ki bu başarılı olamayacaktır, çünkü işçiler gerçek demokratik işçi devletinin "meşru meyvesini" tatmışlardır.

Bir Yaşam Biçimi Olarak Yalan Söylemek

Healy'ci sektin ABD şubesi "üretim araçlarının kollektif mülkiyeti"ni "modası geçmiş slogan" olarak reddettiğimizi ileri sürüyor. Toplantılarda konuşmalarımı dinleyenler veya kitaplarımı okuyan herkes, bunun yine iğrenç bir uydurma olduğunu bilecektir. Gerçekte, biz (Marx'ın da yaptığı gibi) tekrar tekrar kapitalist sınıf mülkiyetinin kamulaştırılmasından sözederiz. Benim Spartakistler için söylediğimi tekrar edebilirsiniz: Onlar için yalan söylemek bir yaşam biçimi olmuştur.

Bana yönelen iftiralara cevap verirken ölçüsüzce kendimden sözettiğim için özür dilemeliyim. Gerçekte bu tavırlar genel olarak IV. Enternasyonal'in tavırlarına saldırıdır. Ayrıca işçi hareketi içinde, savaşmak için yalan ve iftiraların kullanılması bu hareketin içindeki tüm insanları ilgilendirir.

IV. Enternasyonal'deki Yoldaşlar Yalnızca "Öneriler mi Sunar"?

Burada varolan çeşitli sektler, IV. Enternasyonal'e karşı diğer insanlara ne yapmaları gerektiğini önermekle kendini sınırladığı suçlamasını yönelttiler. Bunu diyerek, kendi yürüttükleri pratiği bizim hareketimizde varsayıyorlar (tavsiyede bulun ve tavsiyeye uyulmadığında eleştir).

Sizin çok zayıf olduğunuz doğrudur, kendinizi propaganda grubu olarak hareketle sınırlandırmak için zorluyorsunuz. Fakat her devrimci Marxistin en çok istediği şey mümkünün ötesine geçmektir.

Bu elbette bizim yoldaşlarımızın pek çok ülkede yapmaya başladığı şeydir. Bir ülkede –Brezilya'da– tarihimizde ilk kez büyüleyici bir imkanla karşılaştık, –bu bir olanaktır, ne daha fazla bir şey ne de kesindir– bu şudur: Sömürülen ve ezilenlerin yakıcı ihtiyaçlarını cevaplayabilecek etkilediğimiz kitle hareketi, kanalıyla, anahtar insiyatif olarak işçi hareketi, işçi sınıfı ve müttefik kitle hareketleri

içinde hegomonya mücadelesinin başlangıcında oluşumuz. Bu insiyatiflerin toplam etkisi kapitalist rejimin devamına meydan okumayı yönlendirecektir.

Biz Lula'ya önermiyoruz. Kendi mücadelemizi veriyoruz.

Bu amaca ulaşabilmek için daha önce yerine getirilmemiş olan pek çok koşul yerine getirilmek zorundadır. Bunları yerine getirmenin ne kadar zaman alacağını tahmin etmek zordur –kesinlikle bir kaç yıldan daha fazla. Fakat bu iş için mücadele hemen başlayabilir ve başlamalıdır. Bu görevi gerçekçi bir şekilde önümüze koyabildiğimiz gerçeği IV.Enternasyonal'in ne denli geliştiğini gösterir.

Troçki ve Pierre Frank

Spartakistlerin bir konuşmacısı, Fransa'da 1935'te, SFIO (Sosyal Demokrat Parti)'dan tasfiyeden sonra izlenecek taktikler konusunda ayrışan yoldaşlarımıza ve değerli arkadaşımız Pierre Frank'a Troçki'nin şiddetli saldırısını farketti.

Fakat şunu eklemeyi unuttu: Suikaste uğramasından hemen önce Molinier ve Frank'ın IV. Enternasyonal'e tekrar dönme isteklerine cevaben, Troçki onlara içten bir yazı yazarak, belli koşulların sağlanması şartıyla, geri dönüşlerine taraftar olduğunu belirtti. Frank ve Molinier bu şartları kabul etti. Yeniden birleşme başarıldı. Bundan itibaren Pierre Frank, Troçki'nin yönelişine sadakatle tam bir uyum içinde hareket etti. 1946'dan ölümüne kadar Frank, IV. Enternasyonal'in Merkezi önderlerinden biri oldu.[21]

Üzerimize boşaltıkları bütün yalan ve iftiralardan sonra, Spartakistler şimdi aniden haykırıyor "Gewalt" ("şiddet"). Ağlamaklı sesleriyle karşı-devrimci Bellounis'in Fransız Emperyalizmiyle işbirliğini onların nerede affettiğini söylüyorlar.[22]

---

21. Raymond Molinier, *Trotsky Vive 50 afvis pues*: Buenos Aires: Ediciones Letra Buena 1992 sf.112-114

22. Bellounis'in, FLN'e karşı Fransız ordusuyla askeri işbirliği üzerine bakın Jacques Kergoat, *Marceau Pivert socialiste de gauche* (Paris, 1944), sf.320; ve Mohammed Harbi, *Le FLN, Mirage et Realite* (Paris 1980), sf. 157.

Fakat yoldaşlar, bu kancadan kolaylıkla kurtulamayacaksınız. En azından, o zaman (1950'lerin 2. yarısından sözediyoruz) hâlâ üye olanlar, IV.Enternasyonal Uluslararası Komitesi denilen oluşumun üyesiydiler. Açıkça S. Bellounis'in hain hareketlerini organize etmiş olmakla övünen Lambertistler de öyleydi. Skolastik olanların çoktan bildiği gibi eylem günahlarının yanısıra ihmal günahları da vardır. Biz S. Bellouisis'i açıkça lanetliyoruz, ya siz?

Kapama Mesajı

Kalanları toparlamak için sonuç mesajım: Ümitsizliğe, geri çekilmeye, hastalığa düşmeyin, yüzyüze kaldığınız şeylere karşı mücadele edin. "Bireysel kurtuluşa" doğru geri çekilmeyin (tüketim toplumunun eğlence yerleri bazıları için hâlâ açıktır, onu öncekinden daha fazla kısıtlayın), grubunuzun hiçbirşey yapmama eğilimine karşı ancak o zaman uyanık olursunuz. Marxist olduğunuzu iddia etmenin ahlaki bir sorumluluk olduğunu asla unutmayın, her zaman her yerde, dünyanın tüm ezilen ve sömürülenlerinin uzlaşmaz savunucusu olun.

Sadece propaganda faaliyetleriyle asla tatmin olmayın. Marx'ın ilk ve son sözünü unutmayın;

Dünyayı değiştirmeye çalışın!

Kasım 1994'de New York'da verdiği Dünya Sosyalist Devriminin Bugünü başlıklı bir konferansta Ernest Mandel Sektarizme karşı devrimci marksizm; İşçi sınıfı hareketi ve demokrasi; "Komünizm ve Özgürlük"; Din konusunda marksist yaklaşım; Brleşik Cephe yaklaşımı; Sekterlik çelişkiler düğümü; Sosyalizm ya da insanın yabancılaşması; Sosyalizmin inandırıcılığı; İnsan haklarının savunulması; Geçiş talepleri: Bazı yeni öneriler; Avrupa sosyal demokrasisi üzerine düşünceler; Sektlerle niçin tartışmalı; Rusyada Lenin ve Troçki Üzerine bir tartışma; Programatik tartışmalar ve pratik sonuçları; ...Endonezya örneği; 1965 ve sonrası; Günümüz Güney Afrika örneği; Sürekli devrim stratejisi nasıl uygulanmalı; Alternatif: İşçilerin Özyönetimi; IV.Enternasyonalin değerlendirilmesi; Tarihsel bir zafer: Troçki'nin Rusya'da yeniden saygınlık kazanması; Yeni gruplaşmalar ve kaynaşmalar; İşçi kitle partilerinde IV.Enternasyonal üyeleri; Sermaye hâlâ saldırıda; Burjuva liderliği krizi; Dürüstlükten yoksunluk; Stalin-Tito ayrışması; Sovyetler Birliğinin emperyalizme karşı savunulması; Bosna'da Tuzla'ya İşçi Yardımı; "İkamecilik"; Karl-Marx-Reformist bir hilekar mı? gibi bir dizi konuya değiniyor.

ISBN 975 - 7178 - 14 - 4

10 00 ₺